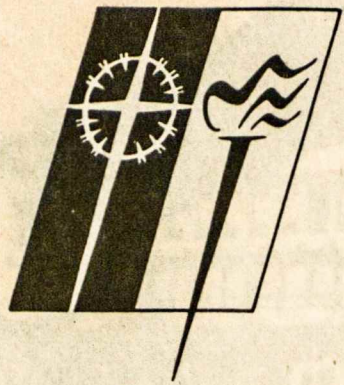

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 37 (2116) 1990 RUGSĖJAS-SEPTEMBER 11

• LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672

Politikavimai nėra silpnybė

Bendriniai ir plačių požiūrių du mūsų valstybinės nepriklausomybės dešimtmečiai yra laikomi pačiu šviesiausiu tautos laikotarpiu po Liublino unijos. Tačiau tasai laikotarpis, sveriant jį grynai politinėmis-partinėmis normomis, dažnam gali atrodyti ir apsiniaukęs.

ŠITAIP jį vertinant, šaltoji statistika kalba apie beveik nenutrūkusius sunkumus: trintį, nesutarimus, valdžios problemas. Nepriklausomybės kovoms pasibaigus, šalia rimtų ekonominių rūpesčių, demokratinės Lietuvos kūrimas, nebuvo lengvas uždavinys — seimo laikai paliko pamoką ateičiai, kad savieji įsitikinimai, privati galvosena visada mažiau verti už didžiulius tautos uždavinius. Paleidus seimą, autoritetinio užmojo bandymai nuriedėjo į kitą pusę, net pasižavėdami kai kuriomis ano meto naujovės kėlusiomis įtakomis. Kariniai veiksmai, tvarkantys valdžios stiprumą, netapo gerais pavyzdžiais. Ūkininkų judėjimai ir skaudžios baudmės lieka amžinu priekaištu: negi nebuvo galima kitaip? Lenkų, vokiečių ir sovietų ultimatumai artino valstybingumo pabaigą. Ir taip kone kasmet su naujais politiniais vargais ir bandymais stumtasi per tuos laisvės dešimtmečius. Kaip visa tai veikė tautą, kiek tie politiniai sunkumai padarė žalos ir kokios — vieną kartą į tai atsakys istorinės analizės. Šiuo metu betgi reikia pripažinti matytą ir daugelio pergyventą lygiagrečią — šalia visų politinių, partinių, net asmeninių vingiavimų ir pinklių nepriklausomai riedėjo tautinio samoningumo procesas, nesaistomas jokios santvarkinės trinties. Ir koks tolimas viso to atolėpis: priešperversminio seimo ryškiai kairėn pasukęs atstovas ieškojo partinę ambiciją patenkinančios atspirties Maskvoje, tuo tarpu, kai dabartinis kairysis nuo jos nusisuka, pirmon vieton statydamas bendrinius tautos reikalus ir siekius. Ir reikia pripažinti, kad tasai tautinio stiprumo šaltinis ir yra buvę tie du laisvės dešimtmečiai. Kokios versmės jį palaikė, kokia srove tautinis pirmumas tryško pastaraisiais metais, kai visų vienodai pasisakytą už valstybinę nepriklausomybę — gerai suprasti tegali pavergtas ir laisvėjantis žmogus.

PO KOVO 11-tosios nepriklausomybės įgyvendinimo sunkumai palietė ne tik vadovaujančiuosius, bet ir visą tautą, vienaip ar kitaip dalyvaujančią įgyvendinimo ėjimuose, laukiančią naudingų sprendimų iš tų, kuriems laisvuose rinkimuose buvo patikėtas sunkus, tiesiog likiminis atsakomybės, uždavinys. Todėl nenuostabu, kad protarpiais į vadovaujančiuosius net su nervine įtampa pažiūrima. Niekam ir niekada nebuvo lengvos derybos su okupantu. Nei skubėjimas, nei delsimas, rodos, abu nepriimtini. Blokada ir jos padarinys moratoriumas, neišvengęs aštrių žodžių posėdžiuose ir spaudoje, sukėlė stačiai akis graužiančių dulkų debesį. Bet padraskytų jausmų kaina buvo apramintas didysis pašnekovas, mums patiems iš tikrųjų dar nieko nepraalaimint. Visos kritikos, asmeniniai priekaištai, vieši atsisaukimai, nukreipti prieš vadovaujančiuosius, terodo nepriklausomybės įgyvendinimo rūpestį. Vienokia ar kitokia taktika negali būti pragaištinga, jei visų tikslai lieka tie patys. Žinoma, opozicija ar nesutarimai Vilniuje aišklėjimais nuaidi ir išeivijoje. Tačiau demokratinio mąstymo žmogų politinės veiklos vingiai tegali būti suprantami kaip normalūs ir neišvengiami. Klaida būtų juos kryžiuoti su tautinio atgimimo nuotaikomis. Č.S.

Istorinė rinkimų staigmena

Ontario liberalų premjero D. Petersono liepos 30 d. paskelbti provincinio parlamento rinkimai atnešė istorinę staigmeną — juos rugsėjo 6 d. su 74 atstovų dauguma pirmąsyk laimėjo NDP socialistai ir jų vadas Bob Rae. Tai buvo iš tikrųjų didelis ir netikėtas šuolis nuo 1987 m. rinkimuose iškovotų devyniolikos atstovų. Skaudžiausio smūgio susilaukė liberalų vadas D. Petersonas, pats pralaimėjęs rinkimus. Liberalų skaičius nuo 95 atstovų 130 vietų parlamente dabar staiga nukrito iki 36. Nežymia pažanga galėjo pasidžiaugti neseniai naujuoju progresyviųjų konservatorių vadu tapęs M. Harris, savo atstovų skaičių padidinęs keturiomis iki pilnų dviejų dešimčių.

Šitokių rezultatų nesitikėjo partijų vadai, nelaukė ir rinkėjai, kai už NDP socialistus balsavo 37,6%, už liberalus — 32,4%, už konservatorius — 23,5%. Tokiam balsų pasiskirstymui normaliai buvo galima laukti NDP socialistų vyriausybės su atstovų mažuma ar menka jų dauguma. Dabargi būsimasis premjeras Bob Rae turės aštuoniolikos atstovų persvarą, pakankamą net ir tikrai didelėms reformoms. Balsus suskaldė mažų grupelių kandidatai ir pačių rinkėjų staiga pasikeitusios nuotaikos. Daug socialistų rinkimus lai-

mėjo ir daugelis liberalų pralaimėjo tik labai nedideliu balsų skirtumu.

Užgesusi žvaigždė?

Politinėje Ontario padangėje keturiasdešimt dvejus metus be pertraukos švietę progresyviųjų konservatorių partija ir jos vadai. Tik 1985 m. parlamento rinkimuose švystelėjo ryškėjanti liberalų žvaigždė D. Petersonas, NDP socialistų vado Bob Rae pagalbos dėka sudaręs mažumos vyriausybę. Ta liberalų žvaigždė zenitą pasiekė 1987 m., kai liberalai 130 vietų parlamentan grįžo su 95 atstovais.

Šiandien daug kas negali suprasti premjero D. Petersono, liepos 30 d. paskelbusio rinkimus, kai provinciją jis dar beveik dvejus metus galėjo valdyti su rekordine liberalų atstovų dauguma. Pasigirdo balsų, kad tiems ankstyviems rinkimams tik be reikalo išmetama 40 milijonų dolerių. Klaida paaiškėjo rinkiminiame vajuje. Prieš rinkimų paskelbimą liberalus rėmė 50% apsisprendusių Ontario gyventojų, socialistų — 26%, konservatorių — 22%. Rinkiminiame vajuje liberalų populiarumas nukrito iki 34%, NDP socialistų pakilo iki 38%, konservatorių — iki 24%.

Liberalams nepadėjo ir premjero D. Petersono pastan-

Prie medžio prikaltas pakelės koplytėlė, kurios nesunaikino sovietinė okupacija Lietuvoje. Ji išliko Balyne kaimo, Telšių rajone
Nuotr. Adelės Krutulienės 1970 m.

Prancūzija tebesidomi Lietuva

Spėliojimai apie Baltijos valstybių ateitį • Parašai Lietuvos nepriklausomybei paremti • Vilniečių choro koncertai

Didžioji prancūzų spauda, daug rašiusi apie Lietuvą, paskelbusią Nepriklausomybės atstatymo aktą, pastaruoju metu pritilo, tačiau nenutilo — ji nuolat informuoja apie Lietuvos bylą ir su ja susijusius įvykius. Korespondentai Maskvoje skundžiasi, kad negauna leidimų nuvykti į Lietuvą bei kitas Baltijos valstybes, kad yra varžomi įvairių sovietinių įstaigų Maskvoje ir kitur.

Prancūzų spauda šiuo metu labiausiai domisi Baltijos valstybių derybomis su Kremliumi. "Le Quotidien de Paris" 1990.VIII.7. išspausdino savo korespondento rašinį, kuriame daug reikšmės teikiama naujajai Rusijos federacijai ir jos prezidentui B. Jelcinui. Esą Baltijos valstybės sudariusios bendrą frontą ir tiesiogiai derasi su sovietinėmis respublikomis — Rusija, Gudija, Moldavija.

B. Jelcinas, atostogavęs Latvijos Jūrmaloje ir dalyvavęs pasitarimuose, pareiškė: "Ateities glūdi horizontiniuose mūsų santykiuose (t.y. tiesioginiuose, be centro tarpininkavimo), nepaisant kokia bus naujoji Unijos sutartis, ar ji bus pasirašyta, ar ne". Reiškia nėra būtina sąlyga priklausymas sovietinei konfederacijai. Būsimi jos rėmai jau svarstomi Kremliuje, tačiau Baltijos valstybės atsisakė dalyvauti tuose svarstybose. Pasak Jelcino, naujoje konfederacijoje respublikos, nors ir suvernios, tikrai kai kuriose srityse deleguotų savo valdžią centrai. Jelcino vyriausybė jau vedanti ekonomines derybas su Baltijos valstybėmis, ir Lietuva pirmoji pasirašysianti tokią sutartį su Rusijos respublika.

Šiuo metu esą vyksta Kremliaus derybos su respublikomis dėl naujos konfederaci-

gos įtikinti rinkėjų, kad socialistinė Bob Rae vyriausybė sugriautų Ontario ekonomiką. Kritikai taipgi spėja, kad rinkėjams nepatiko per didelės D. Petersono bičiuliavimas su Kvebeko R. Bourassa. Pralaimėjimo priežasčių gali būti ir daugiau, bet jos, atrodo, yra susietos su premjeru D. Petersonu. Jis visada būdavo išrenkamas parlamentan 1975 m. sudarytoje London Centre

(Nukelta į 9-tą psl.)

nės struktūros. Jos gali trukti išstius mėnesius ir net metus. Kremliaus rūpesčius didina neramiosios respublikos — Armėnija, Gruzija, Azerbaidžanas. Prie jų prisidėjo autonominė respublika Tuva, kurios teritorija buvo įjungta Sov. Sąjungon 1944 m. (Stalino!). Joje gyvena 300.000 žmonių, kurių 60% tuviečiai, 36% — rusai. Pastarieji išvyksta dėl kilusių neramumų — iškeliauo jau 3000. Daugelis jų laikinai apsigyveno prie Krasnojarsko palapinėse.

Du milijonai parašų

Atsirado draugija, renkanti parašus už Lietuvos nepriklausomybę pasauliniu mastu. Tai Tradicijai, šeimai ir nuosavybei ginti draugija, turinti skyrius įvairiose pasaulio šalyse. Prancūzijos padalinys, sakoma, jau surinkęs du milijonus parašų. Jos raštas pavadinamas "Peticija Lietuvos nepriklausomybei paremti". Adresuota Vytautui Landsbergiui, Lietuvos prezidentui. Štai jos tekstas (vertimas).

"Pasirašiusieji su giliu susijaudinimu sekė dramą, kurią pergyvena tauri Jūsų tėvynė. Jie mato joje vieną nekaltą aukų nelemto 1939 metų rugpjūčio 23 dienos sandėrio, kuris atėmė nepriklausomybę pačiu neteisringiausiu ir nuožmiausiu būdu. Jie dalyvavo vilties virpėjime, kuris siūbtelėjo Lietuvai, besiekičiant dabarties įvykiams, atvėrusiems jai galimybę atgauti nepriklausomybę po 50 metų kruvinos vergijos.

Kai besiekičiančios tarptautinės būklės miglos garsina Jūsų viltims, mes gyvai jaučiame Jūsų baimę, reiškiamą savo pasipiktinimą bei protestą prieš bet kokią politinę kombinaciją, siekiančią atidėti vykdymą garbingojo akto, kuriu Jūs visi neseniai pasiskelbėte laisva bei nepriklausoma tauta, su pasididžiavimu reikalaudami savo tėvynę ne atitinkamos vietos tautų gretose.

Šia prasme, ponas Prezidentai, Lietuva visuomet turės paramą, pagarbą bei respektą čia pasirašiusių, išreiškiančių savo nuostatą kaip tik šiuo momentu, kai Jūsų nepriklausomybė pergyvena kritišką laikotarpį.

"Lietuva — Marijos žemė" yra taurus Jūsų tautos šūkis. Mes meldžiame garbingąją Globė-

ją, kad jums padėtų bei riteriškai vestų nedelsiant į pripažinimą Jūsų nepriklausomybės iš visų laisvų tautų".

Vilniečių koncertai

Lietuva domisi ne tikta politiniai prancūzų sluoksniai — jos neužmiršta ir meno žmonės. Antai draugija, pasivadinusi "Les amis du choeur gregorien de Paris" (gregorinio giedojimo draugija) pakvietė Vilniaus arkikatedros-bazilikos chorą koncertams. Tai įvyko š.m. liepos 6-16 d.d. (žinia Kanadoje apie tai gauta tik dabar).

Vilniečių choras, kurį sudaro 50 asmenų 15-25 m. amžiaus, koncertavo ne tik Paryžiaus šventovėse, bet ir kitų miestų — Chartres, Angers, Nantes, St. Malo. Jie giedojo keletą kartų ir per Mišias, kurių metu buvo sakomi pamokslai Lietuvos tema. Ypač įspūdingos pamaldos buvo Paryžiaus Notre Dame katedroje, kurias laikė arkiv. Audrys Bačkis, Šv. Tėvo nuncijus Olandijai, koncelebravo kun. Jonas Kastytis-Matulis iš Lietuvos ir keli prancūzių kunigai. Giedoję vilniečių choras, kuris, pamaldoms pasibaigus, sugiedojo "Lietuva brangi" ir Lietuvos himną. Pamaldose dalyvavo per 3000 prancūzų, kurie sustoję klausėsi Lietuvos himno ir karštai plojo.

Vilniečių choras pasirodė ir televizijoje (V kanale), kur pranešėjas padarė įvadą ir kalbėjo apie Lietuvą. Per dešimtį dienų vilniečių choras ne tik koncertavo, bet ir pamatė didelę dalį Prancūzijos, kultūros, dalyvavo priėmimuose, lankėsi Solesmes benediktinų vienuolyne, pagarsėjusiame gregoriniu giedojimu, nakvojė šeimose, susipažino su prancūzų gyvenimu.

Tai buvo gerai organizuotas vilniečių žygis į Prancūziją, tik, atrodo, per mažai garsinamas ir nedaug dėmesio sulaukęs iš spaudos. Gautoje informacijoje nepažymėta nei kas minėtam chorui vadovauja, nei kas iš lietuvių pusės išvyką organizavo, nei kaip iš Vilniaus atkeliavo... Ateityje tokios išvykos turėtų pasirodyti platesne informacija, nes šiuo metu kiekvienas reikšmingesnis žygis užsienyje prisideda prie Lietuvos pastangų grįžti į laisvų tautų gretas. G.

Dabarties įvykiai Lietuvoje

Vyskupų delegacijos Lietuvoje

Š.m. rugpjūčio 30 d. JAV vyskupų delegacija, vadovaujama vyskupo Pauliaus Baltakio ir St. Louis arkivyskupo John May, pasiekė Vilnių kartu su Čikagos katalikų delegacija, vadovaujama J.E. kardinolo Joseph Bernardino.

Pakeliui į Lietuvą, delegacijos susitiko Maskvoje. Ten suėjo su rusų stačiatikių patriarchu Alekseju II aptarti stačiatikių ir katalikų rūpesčius bei santykius. Po šio susitikimo, kardinolas Bernardin laikė šv. Mišias vienintelėje Maskvoje šv. Liudviko katalikų šventovėje, kurią administruoja iš Lietuvos kun. Pranas Račiūnas.

Lietuvoje delegacijas pasitiko vyskupai Michelevičius ir Matulaitis, būrys kunigų ir pasauliečių. Tautiniais drabužiais apsirengusios merginos įteikė svečiams gėlių. Kardinolas Bernardin drauge su visais atvykusiais kunigais ir vyskupais koncelebravo šv. Mišias Vilniaus šv. Petro ir Povilo šventovėje. Po Mišių svečius priėmė Vilniaus arkivyskupas Julijonas Steponavičius. Popiet svečiai iš Amerikos aplankė Aušros Vartų koplyčią.

Rugpjūčio 31 d. abi grupės lankėsi Kaune, kur susitiko su kardinolu Vincentu Sladkevičium, aplankė kunigų seminariją, kai kurias miesto šventoves ir kitas įžymybes.

Po to vysk. Baltakio vadovaujama JAV vyskupų konferencijos delegacija išvyko į Rygą, Leningradą ir Lvovą. Lietuvoj likusi Čikagos grupė aplankė Šiluvą, Klaipėdą, Šiaulius, Kryžių kalną, Telšius, Gargždžius ir Kaliningus, kur J.E. kardinolas Bernardinas pasimatė su a.a. vyskupu Vincento Borisevičiaus 95 metų amžiaus seserimi. Kiekviename mieste lietuvių gausiai sutiko kardinolą ir Amerikos kunigus. Apie 10,000 žmonių atsilankė į kardinolo aukotas šv. Mišias sugrąžintoje Taikos Karalienės šventovėje Klaipėdoje.

Kardinolas Bernardin atskirai susitiko su Lietuvos aukščiausiosios tarybos pirmininku Vytautu Landsbergiu ir ministere pirmininke Kazimiera Prunskiene. Susitikimuose pasikeista nuomonėmis apie tautinius ir religinius reikalus, pripažintas svarbus Katalikų Bendrijos vaidmuo Lietuvos nepriklausomybės ir žmogaus dvasingumo atstatyme. (LIC)

Tarpusavio nesutarimai

"The Sunday Star" rugpjūčio 19 d. išspausdino savo korespondento J. Yuenger straipsnį apie politines nuotaikas Vilniuje. Straipsnyje

rašoma — nors yra vieningas noras ir sutarimas išsikvoti nepriklausomybę bei optimistiškos viltys atsiskirti nuo Maskvos, bet jaučiama, kad kiekvienas savaip nori to tikslo siekti.

Per paskutiniuosius penkis mėnesius lietuviai patyrė, kad lengviau demokratiją skelbti negu ją įgyvendinti. Asmeninės varžybos, gausumas politinių grupių, iškilusios ekonominės problemos dėl tris mėnesius trukusios blokados — tai esanti ryški dalis politinės būklės.

Respublikoje prasidėjusi kova tarp "valdžios" ir "parlamento". Lietuvos aukščiausiąją tarybą sudaro 141 narys, tačiau joje įvairaus politinio spektro mažiausiai 7 grupės (komunistai su Maskva ir prieš Maskvą, įvairios Sąjūdžio politinės frakcijos).

Pasak korespondento, Lietuva (3,7 mil. gyventojų) prieš penkis mėnesius tapo raiumojančia pele prieš Sov. Sąjungą (290 mil. gyventojų), paskelbdama atsiskyrimą nuo Maskvos. Po trijų blokados mėnesių ir nemažų diskusijų Vilnius sutiko priimti 100 dienų moratoriumą. Dabar Maskva ir Vilnius ruošiasi deryboms.

Pokalbyje premjerė K. Prunskienė pareiškė, kad derybos vyks su Maskva greitai, ir Lietuvos derybų pozicija yra gera. Lietuvos naudai tarnauja M. Gorbaciovio ir B. Jelcino varžymasis. Kai bus atstatyta Lietuvos nepriklausomybė, tai būsią susitarta ir dėl sovietų kariuomenės išvedimo.

Nežiūrint ministerės pirmininkės optimizmo, jos priešininkai baiminasi, kad ji, priklausi komunistų partijai, gali būti per "švelni" derybose su Maskva. Antanas Terleckas, rašo korespondentas, mažos ir pašėpiamos tautinės grupės vadovs, Vilniuje labiausiai žinomas kaip įvairių brošiūrų autorius, tikina, kad turis įrodymų, jog K. Prunskienė tarnaujanti svetimai įėjai — "yes, yes Moscow — taip, taip Maskvai".

Šiaip neutralūs stebėtojai galvoja, kad tokios politinės rungtynės yra neišvengiamos, turint galvoje buvusią laisvą tautą, kuri ieško kelių į nepriklausomybę po 50 metų komunistinės valdžios.

Pareiškimas Aukščiausiajai tarybai

LIC pranešimo, Vilniuje rugpjūčio 23 d. Molotovo-Ribbentropo 51-sioms metinėms pažymėti įvyko mitingas. Po mitingo demonstrantai ėjo per miestą pareikšti protestą (Nukelta į 3-ią psl.)

Šiame numeryje:

Politikavimai nėra silpnybė
Kritikos ir priekaištai terodo nepriklausomybės įgyvendinimo rūpestį
Prancūzija tebesidomi Lietuva
Spėliojimai apie Baltijos valstybių ateitį

Ką rašo kiti

Ministerės pirmininkės K. Prunskienės pokalbis sovietų laikraštyje

Kaip Švedija pripažino Suomiją

Suomiai pripažinimo kelyje patyrė sunkumų ir pažeminimų

Atsakymas be atsakymo

Aukų rinkimas, jų naudojimas ir informacija

Išsaugotas partizanų testamentas

Ji paliko Boleslovas Vaičėnas-Pavasaris, žuvęs 1951 metais

Iškeliavo į amžinuosius namus

A.a. Broniaus Kviklio mirties nekrologas

Paskutinės vyskupo dienos

Kankinio vysk. V. Borisevičiaus veikla, ryžtinga laikysena ir mirtis

Cezario kraujas ir Ardūno miško idilija

Dvieji Šekspyro veikalų festivalis Stratforde

Plati temų apimtis

D. Teišerskytės knyga "Atminties šešėliai"

TEVIŠKES ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672. Second class mail registration nr. 00509
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, J. Andrulis, Vyt. Balčiūnas, C. Senkevičius. Metinė prenumerata – \$26, pusmetinė – \$14, rėmėjo – \$35, garbės – \$45 (Amerikoje – JAV dol.). Pavieniai numeriai – 75 ct.
Adresų keitimo reikalai kreiptis tiesiai į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškos žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st a. 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: (416) 275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092.
Subscriptions: regular \$26.00, supporter \$35.00, honorary \$45.00 per year. Second Class Postage paid at Lewiston, NY.
US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškos žiburiai", P.O. Box 1195 Lewiston, NY 14092.
CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Printed in Canada.

Ką rašo kiti

Prunskienė nėra "Iron Lady"

Maskvos dienraštis "Izvestia" š.m. rugpjūčio 20 d. laidoje išspausdino ilgoką pasikalbėjimą su Lietuvos min. pirmininke Kazimiera Prunskiene. Apie santykius su Rusijos federacine respublika ji pareiškė: "Visiškai yra aišku ir tai, kad Rusijos federacija įgauna vis didesnę reikšmę atsinaujinančioje Sąjungoje. Ji perima centro kompetenciją įvairiose ekonomikos srityse. Rusijos premjeras I. Silajev į mano klausimą tiesiai atsakė, kad naftą, dujas, anglis ir kitų žaliavų resursus respublika turės savo žinioje ir neperleis šios teisės Sov. Sąjungai". (...) "Tačiau mūsų pagrindinį reikalą, valstybės nepriklausomybę, reikės spręsti pokalbiuose su Sovietų Sąjungos vadovybe".

Paklausta, ar jai tinka "Geležinės ponios" vardas, ji atsakė: "Aš pasakyčiau, kad toks apibrėžimas man netinka. Man šiuo metu reikia daugiau lankstumo arba tvirtumo ir lankstumo derinio. Jeigu aš būčiau "geležinė", tai jau būčiau palūžusi. Lietuvos reikalių sudėtingumas reikalauja tvirtos, bet ne geležinės ponios".

Gulagas tebeveikia

Nežiūrint Gorbaciovo tvirtinimų, kad Sovietų Sąjungoje politkalinių nėra, Paryžiaus rusų savaitraštis "Ruskaia mysl" š.m. rugpjūčio 3 d. laidoje išspausdino ilgą, keturis puslapius užimančią, politkalinių sąrašą. Jų tarpe yra lietuvis Steiblys, vardas nenurodytas, kuris yra nubaustas pagal 64-tą straipsnį (sovietinės "Tėvynės" išdavimas). Jis yra Permės sritys 618810-tame koncentracijos lageryje.

Pastaraisiais metais raudonųjų terorą sovietų propagandistai labai mieliai priskiria Stalinui, nors jis neprisidėjo su Stalino atėjimu į valdžią ir nepasibaigė su jo mirtimi. Pirmąją koncentracijos stovyklą sovietai įsteigė dar 1918 metais. Leninas tą patį metų rugsėjo 9 d. reikalavo "pavartoti neailestingą masinį terorą prieš buožes, popus ir baltagvardiečius, nepatikimus uždaryti į koncentracijos stovyklas". Šis Lenino terorą palietė ir Lietuva, nors jis ją trumpai ir tai ne visą valdė. Leninas išžudė mažiau žmonių negu Stalinas, nes trumpiau buvo valdžioje.

Kur dingsta batai?

Maskvos nepriklausomas savaitraštis "Argumenty i fakty" paskelbė pasikalbėjimą su Austrijos prekybos atstovu Sovietų Sąjungai P. Zeldmayeriu, kuris pareiškė, kad 1989 m. per Austriją sovietai importavo 2-3 milijonus austriškų, itališkų ir ispaniškų porų batų. Savaitraščio korespondentas paklausė, kur tie užsienietiški batai dingę, nes nei viena pora nepasirodė parduotuvių lentynose. Į tai Zeldmayer atsakė, kad tai yra sovietų vidaus reikalas, o užsienietiški batai pastoviai yra Sov. Sąjungai pristatomi.

Savaitraščio korespondentas greičiausiai tuos batus atrastų komunistinės nomenklatūros parduotuvėse.

Punsko klebono pasisakymas

Punsko parapijos klebonas Ignas Dzermeika lenkų laikraščio "Przegląd powszechny" skiltyse rašo: "Tautinėms mažumoms reikia padėti išlaiky-

ti jų tapatybę (...), bet mes, de, ja, norime vyrauti ir jas nutautinti. Tai nuostabu, nes patys lenkai ilgus metus buvo rusinami arba vokietinami, bet nesugebėjo išvengti savo mažumų lenkinimo. Maža to, jie kartais tai laiko tautine dorybe. Jeigu lenkai lietuviams simpatisuoja, ir aš manau, kad taip yra (...), tai turėtų lietuviams padėti išlaikyti jų lietuviškumą."

Katalikų Bendrijos vaidmuo yra didelis. Ji gali padėti mažumoms išsilaikyti. (...) Kai yra kalbama apie lenkų-lietuvių santykius, tai dažnai girdime, kad Lietuvoje trūksta kunigų, kad galbūt lenkai kunigai vyks į Lietuvą. Aš galvoju — kokie kunigai? Jeigu ten nuyks kunigai, kuriems katalikų tikėjimas — tai lenkų tikėjimo tradicija, katalikų pamaldos — tai lenkiškos pamaldos, tada lietuviai gali netekti ne tik lietuviškumo, bet ir tikėjimo, nes supras, kad tikėjimas juos nutautina".

Sunku patikėti, kad Lenkijoje yra dar tokių žmonių, kurie neskiria tikėjimo nuo tautybės, lenkiškumo nuo katalikybės. Šio pasisakymo ištrauką persispausdino Krokuvos "Tygodnik powszechny" rugpjūčio 12 d. laidoje.

Amerikiečiai su KGB ženkleliais

Tokį pavadinimą davė savo straipsnėliui Varšuvos dienraščio "Życie Warszawy" korespondentas. Jis rašo, kad "Geros valios" sporto žaidynės yra sugalvotos tam, kad jos pagerintų amerikiečių-sovietų santykius. Kai jos vyko šią vasarą JAV-se Seattle mieste, tai ten buvo prikabinata daugiau raudonų vėliavų, negu Rytų Europoje. Išgirdę kitaip kalbant negu angliškai, amerikiečiai plačiai nusišypsodavo ir klausdavo, ar jų sutiktieji asmenys nėra kartais rusai. Sovietai be 421-o sportininko atsivežė folklorinius ansamblius ir Pepsi-Cola estradoje be pertraukos skambėjo "Kalinaka moja". Sovietai taip pat pavadinę jo įvairius ženklelius su Lenino galva, raudona vėliava, Kremliaus bokšto silueta ir pan.

Vienas Seattle gyventojas paskambino vietinio dienraščio redakcijai ir nusiskundė — kai jis orauostyje laukė lėktuvo, atskridę iš Maskvos keleiviai, kai į jį pažvelgdavo, tai atsukdavo jam nugarą ir nusišpaudavo, nors jis ir bandė jiems labai draugiškai šypsotis. Pasirodo, kad jis buvo prisigėjęs KGB ženklelių. J. B.

• Kas neremia lietuviškos spaudos, bėga nuo savo tautos.

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDĄ!

Iki šiol šis fondas išleido per 600,000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis fondo kapitalas yra neliečiamas, tiktai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime Kanados lietuvių fondui (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkime šio fondo nariais ir aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti:

Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

Šio fondo šūkis: **"Kapitalas Lietuvai, palūkanos — lietuvybei išieivioj!"**

ISTORIJS PAMOKOS

Kaip Švedija pripažino Suomiją

Nesėkmingos Paasikivio pastangos laimėjimo išvakarėse

A. LEMBERGAS

Švedija įdėmiai ir su dideliu palankumu stebi Baltijos valstybių pastangas atkurti savo nepriklausomybę, bet vargu ar galima tikėtis sulaukti jos pripažinimo pirma negu tai padarys Maskva. Taip leidžia manyti Suomijos pavyzdys Pirmojo pasaulinio karo pabaigoje.

Stockholmo dienraštis "Dagens Nyheter" liepos 8 d. laidoje papasakojo, kokiomis aplinkybėmis Švedija 1918-jų metų pradžioje pripažino Suomijos nepriklausomybę. Tą ji padarė pirmoji tuojau po to, kai tik Suomiją pripažino revoliucinė Rusija.

Savo nepriklausomybės pripažinimo kelyje Suomija patyrė ir sunkumų, ir pažeminimo. Netgi Švedijoje, kuri apamai nebuvo abejinga suomių nepriklausomybės pastangoms. Tuo požiūriu šandieninė trijų Baltijos valstybių padėtis labai panaši, ir anuometinė suomių istorija joms gali turėti pamokomosios reikšmės.

Paasikivio misija

Suomijos kelias į nepriklausomybę nebuvo rožėmis klotas, jame netrūko skaudžių išmėginimų ir nusivylimų. Tai atsispindi ir žymaus Suomijos valstybininko Paasikivio biografijoje, kurią parengė istorikas Tuomo Polvinen.

Paasikivis daugiausia žinomas dėl savo išmintingos pokario politikos, kurią jis vedė būdamas Suomijos prezidentu nuo 1946-jų iki 1956-jų metų. Teisininkas ir ekonomistas, jis reikšėsi politikoje jau prieš Pirmąjį pasaulinį karą, atstovaudamas parlamente konservatyviai vadinamųjų "senųjų suomių" partiją. Būdamas senatorium, 1917-jų metų pabaigoje rūpinosi išgauti Švedijos pripažinimą. Suomijos senatas pirmomis gruodžio dienomis jau turėjo parengęs nepriklausomybės deklaraciją, bet jos dar neskelbė. Tada Paasikiviu buvo pavesta vykdyti į Skandinavijos kraštus ir prašyti jų vyriausybės paramos.

Pripažinimo sąlygos

Buvo kalbama, kad Švedija tam jau pasirengusi. Pasiekti Stockholmą tuo metu nebuvo lengva, nes Suomijos sienas saugojo rusų kariai. Paasikivis su savim nesivežė jokių dokumentų, kad nekilniųjų per patikrinimą muitinėje. Vyriausybės vadovas Svinhufvudas jam patarė atmintinai įsidėmėti dar nepaskelbtą nepriklausomybės pareiškimo tekstą, kurį jis nusirašė atsidūręs Švedijoje.

Kai gruodžio 4-ją Paasikivis pasiekė Stockholmą, pasirodė, kad Švedijos vyriausybė visiškai neketina pripažinti Suomijos. Jau kitą dieną jį priėmė koalicinės vyriausybės vadovas liberalas Nilsas Eden'as. Paasikivis jį informavo, kad Suomija jau "paėmė krašto likimą į savo rankas" ir norėjo sužinoti, kaip Švedija žiūri į nepriklausomybės pareiškimą.

Pokalbis truko visą valandą. Švedijos premjeras aiškino, kad jis teigiama vertina Suomijos senato nutarimą dėl nepriklausomybės, tačiau vyriausybė jo visiškai negali svarstyti. Kaipgi suomiai valdys savo kraštą, kai jie nepajėgūs išlaisvinti savo aukštųjų pareigūnų, kuriuos sulauko raudonarmiečiai? — klausė Eden'as ir visai nesidomėjo

Paasikivio aiškinimais, kad suomiai vieningai reikalauja nepriklausomybės.

Nuomonės skyrėsi, kokiais būdais jos reikėtų siekti. Švedijos premjeras pabrėžė, kad Suomija nekontroliuoja savo teritorijos. Paasikivis veltui įtikinėjo, kad rusų kariuomenė šiaip ar taip turėsianti palikti Suomiją. Eden'as siūlė suomiams dėl nepriklausomybės pirmiausia tartis su sovietine valdžia ir kėlė klausimą, ar iš viso nebūtų išmintingiau, jei Suomija laipsniškai siektų nepriklausomybės. Paasikiviu atrodė, kad draugiškai prasidėjęs pokalbis vis daugiau virto grynų ginčų. Jis matė, kad iš Švedijos vyriausybės pripažinimo negalima laukti. Premjeras pažadėjo Suomiją paremti tikta maistu.

Svarbiausia — geri santykiai su Rusija

Švedijos užsienio reikalų ministerija kreipėsi į kitų šalių ambasadorius, norėdama sužinoti jų nuostatas Suomijos atžvilgiu. Atsakymai buvo įvairūs. Berlynas ir kitos sostinės laukė, kaip reaguos bolševikai. Paasikivio vizitas Kopenhagoje irgi buvo nesėkmingas. Ir Norvegijos sostinėje jis nieko nelaimėjo, nebent tik tiek, jog galėjo pasižymėti, kad užsienio reikalų ministras Nilsas Ihlen'as vis dėlto parodė savotišką susidomėjimą Suomijos reikalu.

1917 m. gruodžio 16-ją žybtelėjo nauja viltis. Pietaudamas "Strando" viešbutyje Stockholme su buvusiu švietimo ministru Westmanu, Paasikivis gavo patarimą pasitelkti švedų spaudą, kad ji padėtų žadinti Suomijai palankią viešąją nuomonę. Tas pats Westmanas pasiūlė kreiptis į patį karalių Gustavą V-jį ir parpino per karalienę Viktoriją audienciją.

Suomijos delegacijai vadovauti buvo paskirtas diplomatas Aleksis Gripenbergas, bet pirmą reikėjo gauti įgaliojimo raštą. O tai nebuvo taip paprasta. Visus Suomijos ryšius su užsieniu, neišskiriant nė telegrafo, kontroliavo rusai. Slaptais keliais pavyko pasiųsti tuščią popieriaus lapą su vyriausybės vadovo Svinhufvudo parašu. Stockholme jis buvo deramai apipavidalinintas, kad nebūtų gėda išteikti karaliui. Paasikivis pasirūpino audiencijai fraką. Jos belaukiant praėjo Kaledos. Pagaliau gruodžio 28-ją karalius buvo pasirengęs priimti suomių delegaciją. Prieš tai jis priėmė savo ministerį pirmininką Eden'ą su užsienio reikalų ministru Hellner'iu. Grįždami prie pilių vartų, jie susitiko su atvykusiais suomiiais. Jų veido išraiška rodė, kad iš karaliaus

nereikia nieko laukti. Iš tikrųjų Gustavas V-sis tiesiog pasakė, kad svarbiausias dalykas — geri Švedijos ir Rusijos santykiai. Suomija turi pirmiausia laimėti rusų pripažinimą.

Nusivylimai ir pergalė

Karaliaus audiencija suomių labai nuvylė. Paasikivis tuojau pasiuntė telegramą Svinhufvudui, kad Stockholme nebėra daugiau ko veikti. Bet tuo pat metu, kai visos pastangos atrodė veltui, įvyko staigus posūkis. Svinhufvudo vyriausybė paprašė bolševikų vyriausybę pripažinti Suomiją ir tuojau tokį pripažinimą gavo — pačią paskutinę 1917-jų metų dieną. Švedija, be to, sužinojo, kad ir Vokietija jau rengiasi tą patį padaryti, todėl savo ruožtu pasistengė jai užbėgti už akių ir 1918-jų sausio 4 d. Suomiją pripažino.

Naujųjų metų išvakarėse nusiminęs Paasikivis sėdėjo į traukinį, kad užuolanka per Haparandą į Torneo grįžtų namo. Jausdamasis nepriklausomos Suomijos atstovu, jis nenorėjo Stockholme prašyti Rusijos pasiuntinio Varovskio malonės išduoti vizą. Todėl Torneo muitinėje jam reikėjo patirti naujus rusų jūrininkų pažeminimus. Pasižymėjęs savo grubumu, jūrininkas Svetlickis iškoneivė Paasikivį, kad jis nepasirūpino įvažiavimo vizos, ir jį sulaukė Svinhufvudui Helsinkyje reikėjo prašyti rusų kar vadovybės, kad įsakytų Torneo jūrininkams paleisti Paasikivį.

Tik atvykęs į Helsinkį, Paasikivis sužinojo, kad Švedija pripažino Suomiją. Savo užrašuose jis patenkintas pasižymėjo, kad tokio būdu jo kelionės tikslas buvo pasiektas. Vis dėlto trys dienos, kurias jis praleido Torneo namų arešte, paliko jam nemalonų įspūdį, nes parodė, kam tuo metu "formaliai ir realiai" Suomijoje priklausė valdžia. Paasikivis rašė: tikroji valdžia vis dar priklausė rusams. Bet nepriklausomybės paskelbimas gruodžio 4-6 dienomis buvo svarbus įvykis. Tai buvo išieties taškas, be kurio nebūtų buvę galima nieko pradėti. Tačiau tai tebuvo tikta valios pareiškimas. Dabar reikėjo parodyti, kad galima jį įgyvendinti. Suomijos tikros nepriklausomybės dar nebuvo. 1918-jų sausio 13-ją Valstybės teatre buvo iškilmingai pažymėta Suomijos nepriklausomybė.

Paasikivis su švedišku fraku sėdėjo pirmoje eilėje. Po dviejų savaičių, sausio 28-ją, į Helsinkį įžygiavo "raudonieji". Prasidėjo kruvinas pilietinis karas. Užsienio pripažintąją Suomijos nepriklausomybę reikėjo dar ginklu apginti.

Nelauktai Viešpaties angelas pašaukė

į amžiną poilsį

ADOLFĄ ŠETIKĄ.

Skausmo valandose giliai užjaučiame žmoną ALBINĄ, dukras – VAIDILUTĘ, DAIVUTĘ, sūnų ARŪNĄ ir jų šeimas –

A. ir E. Mačiulaičiai

TRANSPAK

FIRMOS NAUJI PATARNAVIMAI

NAUJI IR DĖVĖTI DRABUŽIAI, avalynė, buitiniai daiktai siunčiami neribotais kiekiais jūsų giminėms, draugams Lietuvoje per Pagalbos fondą. **MUITO NĖRA.** Amerikos ir Kanados lietuviai naujus arba dėvėtus drabužius gali atsiųsti TRANSPAK adresu per paštą arba per UPS. Mes šias siuntas persiųsim į Lietuvą. Pagalbos fondas išskirs tuos siuntinius tam, kam skirta.

VAISTAI – receptiniai ir nereceptiniai siunčiami neribotais kiekiais. **MUITO NĖRA.**

MĖSOS GAMINIAI: aukštos kokybės rūkytos dešros, skilandis, palendvica – \$84. **MUITO NĖRA.**

PERVEDAMI PINIGAI naudingiausiu būdu jūsų giminėms. Tvarkomi **PALIKIMAI.** Pigiai perkami nauji **AUTOMOBILIAI.** **DAIKTŲ PERVEŽIMAS.** Turime didelę patirtį, siunčiant kargą į Lietuvą. Parduodame ir siunčiame video, stereo, kompiuterius, FAX, siuvimo, mezgimo mašinas ir kt. Galim siųsti su iš anksto apmokėtu muitu ir pristatymu į namus. Susitarus duodame 2-jų metų **GARANTIJĄ** siunčiamiems video, stereo magnetofonams ir televizoriams.

Rašydami **BŪTINAI PRANEŠKITE SAVO TELEFONO NUMERĮ** — atsakymą į savo klausimus gausite tuoj pat.

Romas Pukštyš, TRANSPAK, 2638 W. 69th St., Chicago, IL 60629

Istaiga veikia kasdieną 9 v.r.-5 v.p.p., šeštad. 9 v.r.-2 v.p.p.

1-312-436-7772

Lietuvos dainų šventės atidarymas 1990. VII.6 prie Aukščiausiosios tarybos rūmų Vilniuje
Nuotr. Ig. Burneikos

A+ JONUI INČIŪRAI

iškeliajus amžinybėn,

liūdinčius – žmoną ONĄ, dukrą REGINĄ, krikšto sūnus – JONĄ bei PETRĄ nuoširdžiai užjaučiame ir dalinamės jūsų skausmu –

V. P. Gudaičiai

J. B. Maziliauskai

PADĖKA

A+ JUOZAS DILYS

mirė 1990 m. rugpjūčio 6 d., St. Catharines mieste, palaidotas rugpjūčio 9 d.

Palydėti į amžinybę velionį, susirinko nemažas būrys tautiečių. Jis tokio nuoširdaus atsisveikinimo buvo pilnai nusipelnęs. Savo kukliu ir tyliu darbu sugebėdavo sukelti entuziazmą ir pasiryžimą darbuotis tautinėje veikloje. Kadaiše mažą St. Catharines lietuvių koloniją garsėjo dideliais renginiais, kuriuose programas atlikdavo didieji lietuvių meniniai ansambliai.

Nuoširdi padėka kun. Kęstučiui Butkui, OFM, už atlaikytas Mišias ir velionies palydėjimą amžinybėn, o taipogi visiems laidotuvių dalyviams.

Testamento vykdytojai: Jonas Lelevičius ir Juozas Mackevičius

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUISTEMPOREAL - oficialus skulptorius - Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg. King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmenis ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

MEDELIS CONSULTING

1407 Sarnce St. Oshawa, Ont. L1G 4N2

Įvairūs patarnavimai Lietuvoje.

- Pervežam palaikus, palikimus • Prižiūrim kapus • Perduodam paramą giminėms • Nuperkam automobilius, elektronikos aparatus • Pristatom gėles • Per trumpiausią laiką išrūpinam iškvietimus apsilankyti Lietuvoje • Iškviečiam gimines į Kanadą • Parūpinam jiems draudimą ir pervežimą iš Montrealio • "Aeroflote" patvirtinam arba pakeičiam grįžimo datas ir t.t.

Visais reikalais kreipkitės į Stefą ar Algį Medelius, vakarais tel. 1 - 416 - 434-1847. Reikalui esant, atvažiuojam į namus.

ALGIS MEDELIS

Tel. 1 - 416 - 593-0600

Kennedy Travel Bureau Ltd., 296 Queen Street West, Toronto, Ontario M5V 2A1

KELIONĖS Į LIETUVĄ

Šiuo metu patogiasias susisiekimas su Lietuva yra **SAS** (Skandinavų oro linija) **TORONTAS-KOPENHAGA-RYGA**. Deja, tiesioginių skrydžių per Kopenhagą į Vilnių dar nėra. Iš Toronto išskrendama penktadieniais ir grįžtama sekmadieniais. Kelionės organizuojamos kas trečią penktadienį, pradedant **liepos 13 d.**, atsiradus mažiausiai 5 asmenims. Registracija baigiama 4 savaites prieš išskrendant. Norintiems parūpinsim apsidėjimo vietą nuo 7 iki 21 dienos. Turintiems iškvietimus — gera proga prisidėti, grįžti galėsit norimu laiku, nežiūrint kaip ilgai ten viešėtumėt. Vasaros sezonui bilieto kaina — **\$1309**. Besidomintieji prašomi kreiptis į **ALGĮ MEDELĮ** asmeniškai nurodytu telefonu. Į kitus kraštus suplanuojame keliones, taip pat parūpiname bilietus pigiausiomis kainomis.

LAISVĖJANČIOJ TĖVYNĖJ

APLANKĖ KARDINOLĄ

Rugpjūčio 20 d. kardinolą Vincentą Sladkevičių, Lietuvos vyskupų konferencijos pirmininką, jo rezidencijoje Kaune aplankė ir amžaus septyniadsimtmečio proga pasveikino Lietuvos aukščiausiosios tarybos prezidento pirm. Vytautas Landsbergis su ministerais pirm. Kazimieros Prunskienės pavaduotoju Algirdu Brazausku. Kardinolas V. Sladkevičius džiaugėsi kartu atvykusiais svečiais, liudijantais vienybę, kuri yra mažos lietuvių tautos galybė nepriklausomybės atkūrimo siekiuose. Valanda trukusiame pokalbyje buvo pasikeista nuomonėmis apie pasakutinius įvykius pasaulyje ir Lietuvoje, pasirusiusis derboms su Sovietų Sąjunga. Pokalbyje taipgi dalyvavo vysk. Vladas Michelevičius, Kauno tarpdiecezinis kunigų seminarijos rektorius, ir Vilkaviškio vyskupijos apaštalinis administratorius vysk. Juozas Žemaitis. Mat jame aptarti ir Lietuvos Katalikų Bažnyčiai svarbūs reikalai — tikintiesiems grąžintų bažnyčių remontas ir naujų statybų, religinės literatūros leidyba, Katalikų Bažnyčios ir mokyklos suartėjimo galimybės.

PAGALBA BENDORAITIUI

Misijonierius kun. dr. Aleksandras Bendoraitis, teologija ir medicina studijavęs Sorbonos universitete Paryžiuje, jau beveik tris dešimtmečius darbuojasi su indėnais Brazilijos ir Bolivijos žiunglėse. Jo vadovaujamais motinos ir vaiko centrais susidomėjo ir atgimstantios Lietuvos raudonasis kryžius, liepos 17 d. pasitūpęs penkiolikis taltinkinų grupę. Jai sudarę gydytojai ir Kauno medicinos akademijos studentai inžinieriai. Gydytojai teiks medicinos pagalbą indėnams kun. dr. A. Bendoraitis misioneris, o inžinieriai dirbs statybose. Ilgą taltinkinų kelionę rėmė Lietuvos raudonasis kryžius ir kai kurios Vilniaus, Kauno, Panevėžio įmonės. Taltinkinams teko lėktuvais skristi į Peru sostinę Limą ir Bolivijos sostinę La Pazą, o iš ten jų laukė varginga poros tūkstancių kilometrų kelionė žiunglėmis į Guaymarino vietovę. Bolivijos pasienyje ten dabar darbuojasi kun. dr. A. Bendoraitis, pirmą kartą sulaukęs netikėtos pagalbos iš Lietuvos. Kun. dr. A. Bendoraitis, trumpomis radijo bangomis pasikalbant su tokių ryšių mėgėjais Lietuvoje, juokavo, kad jis laukia gerų lietuvių. Mat tokias žmones indėnai pirmiausia suvalgo, norėdami perimti jų geras savybes.

VĖL GAMINA CUKRŲ

Ekonominė blokada buvo nutraukusi cukrašvendrį perdirimą Panevėžio cukraus fabrike dėl žaliavos trūkumo. Pats fabrikas betgi buvo laikomas paruošties stovyje, kad kiekvienam metu galėtų pradėti darbą. Dėl blokados nebuvo pagaminta apie 27.000 tonų cukraus. Dalis darbininkų buvo išleista nemokamų atostogų, o likusieji

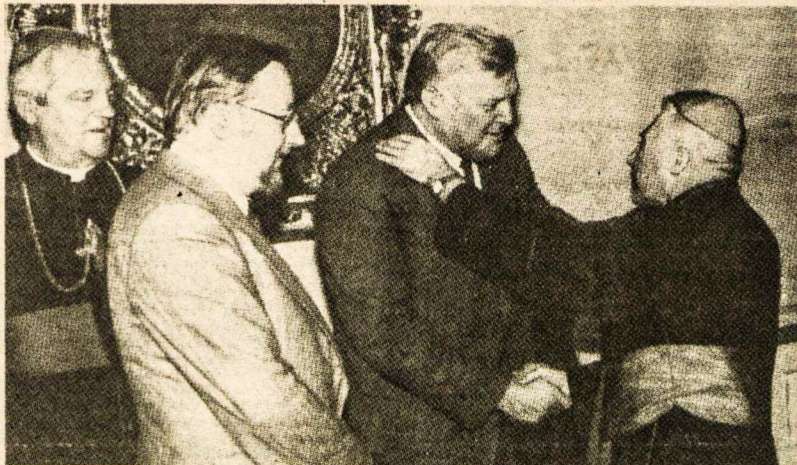
remontavo įrenginius. Cukrinių runkelių perdirbimo sezonas pradedamas tik rudenį. Tad dabar darbininkus nudžiugino pranešimas, kad į Kaliningradą pavadintą Karaliaučiaus uostą atplaukė "Šura Kober" laivas su Kubos cukrašvendrėmis. Keturi tūkstanciai tonų šios žaliavos geležinkelio atgabenta Panevėžin. Cukraus fabrikas darba pradėjo liepos 24 d.

PAMINKLAI KLAIPĖDOJE

Klaipėdos miesto taryba nutarė išvežti skulptoriaus Gedimino Jokūbonio sukurtą ir 1976 m. pastatytą Lenino paminklą iš jo vardu pavadintos aikštės, o Pergalės aikštėje stovinčią paminklinę patranką atiduoti karškiams. Mat ten palaidotų žuvusių karių palaikai jau yra perkelti į memorialinį skrytį Mažvydo parke. Jiems pakanka paminklo Sovietinei armijai išvaduotojai, sukurto skulptoriaus Rimanto Dauginio, nuo susidėjimo žaidimų mirusio gegužės 19 d. Budapešto ligoninėje. Rugpjūčio 21 d. Klaipėdos miesto tarybos kultūros ir švietimo tarybos posėdį nutraukė M. Burokevičiaus LKP (TSKP) grupės atstovai, atskubėję gelbėti G. Jokūbonio Lenino ir sovietinės patrankos. Į demonstraciją įsijungė ne tik M. Burokevičiaus platformininkai, bet ir "Jedinstvos" veikėjai, Sovietų Sąjungos piliečių komitetas, Baltijos karo laivyno ir Klaipėdos įgulos nariai. Sovietinius paminklus pradėjo saugoti šarvuotai. Apasauka nebuvo sėkminga — nežinomi asmenys įstengė dažais apipilti paminklus Leninui ir Sovietinei armijai išvaduotojai. Miesto taryba vėl svarstys paminklų klausimą, iš anksto pabrėžusi, kad ir Lenino, ir sovietinės patrankos niekas nesiuršia sunaikinti. Patranka bus atiduota sovietų kariams, o Lenino paminklo ateitį turės nuspręsti nepriklausomybę atgavusios Lietuvos vyriausybė. Dėl paminklo Sovietinei armijai išvaduotojai išniekinimo jau esanti iškelta baudžiamoji byla.

GYDYTOJŲ SUVAŽIAVIMAS

Lietuvos gydytojų sąjunga praneša, kad jos VII-sis suvažiavimas, atidėtas dėl sovietinės blokados, įvyks š. m. spalio 7-14 d.d. Su minimaliais pakeitimais paliekama anksčiau paruošta programa. Po oficialios suvažiavimo dalies numatoma trijų dienų kelionė Nidon. Suvažiavimui kviečiami ir visi užsienyje gyvenantys lietuviai bei iš Lietuvos kilę gydytojai. Jiems skiriama suvažiavimo rengėjų pastaba: "Norime persipėti, kad nusistų per atstovybę oficialiam kvietimui mums būtina žinoti Jūsų pilną vardą, tėvo vardą, gimimo datą ir vietą, adresą ir paso numerį. Tokia tvarka yra sovietų ambasadoje, kurios vizas išduoda. Labai prašome kuo skubiau pranešti, kada ir kokių būdu atvyksite į Lietuvą, kad galėtume Jus pasitikti. Galite skambinti telefonu 733607 darbo dienomis nuo 10 iki 14 val. Lietuvos laiku arba pranešti telegrafu adresu: P. O. Box 1011, Kaunas 233007, Lithuania, arba fax'u (0122) 224601". V. Kst.

Kardinolas VINCENTAS SLADKEVIČIUS ir jo pasveikinti amžiaus septyniadsimtmečio proga atvykę svečiai. Iš kairės — Panevėžio vysk. JUOZAS PREIKŠAS, Lietuvos aukščiausiosios tarybos prezidento pirm. VYTAUTAS LANDSBERGIS, ministras pirmininkas pavaduotojas ALGIRDAS BRAZAUSKAS ir Sukaktuvinkas Nuotr. Kęstutis Jurelės

Rodney, Ontario

AUKSINĖ SUKAKTIS. Ne visoms šeimoms lemta sulaukti aukštinų vestuvių. Laimingai Eleonora ir Vincas Andriulioniai, kurie liepos 28 dieną atšventė penkiasdešimt metų bendro gyvenimo sukaktį. Iškilmes pradėtos šv. Mišiomis West Lorne šv. Marijos parapijos šventovėje. Jas atnašavo kun. K. Kaknevičius. Po Mišių supratusiai savo tautos žmonėms. Mokykla prisitaikys prie kiekvieno vaiko lietuvių kalbos mokėjimo, puoselėdama lietuvišką kultūrą per pamokas, dainas, žaidimus bei šokių. Veiks taip pat lietuvių kalbos kursai suaugusiems. Vaikus nuo 4-rių metų registruoja Rasa Kurienė tel. 657-5258 arba Kristina Jakubaitienė tel. 433-7518, suaugusius — Gražina Petrauskienė tel. 438-8983.

Nedelskime, raginkime savo gimines, draugus ir pažįstamus. Kita diena, kita savaitė, kada nors gali būti per vėlu!

Mokyklos vadovybė

London, Ontario

L. EIMANTO LIETUVIŲ MOKYKLA mokslo metus pradės rugpjūčio 22, šeštadienį, 9.30 v.r. Šiluvos Marijos parapijos salėje, 1414 Dundas St. East. Kviečiame visus tapti aktyviais savo aplinkės lietuviams, perduoti savo vaikams lietuviškos kultūros žinias, būti suipratusiai savo tautos žmonėms. Mokykla prisitaikys prie kiekvieno vaiko lietuvių kalbos mokėjimo, puoselėdama lietuvišką kultūrą per pamokas, dainas, žaidimus bei šokių. Veiks taip pat lietuvių kalbos kursai suaugusiems. Vaikus nuo 4-rių metų registruoja Rasa Kurienė tel. 657-5258 arba Kristina Jakubaitienė tel. 433-7518, suaugusius — Gražina Petrauskienė tel. 438-8983.

Nedelskime, raginkime savo gimines, draugus ir pažįstamus. Kita diena, kita savaitė, kada nors gali būti per vėlu!

Winnipeg, Manitoba

20-TASIS SUKAKTUVINIS Tautybių festivalis "Folklorama", dalyvaujant 45 paviljonams, įvyko rugpjūčio 5-18 d.d., pritraukęs per 500.000 lankytojų. Pirmąją savaitę veikė 21 paviljonas, jų tarpe ir lietuvių, antrąją — 24 paviljonai. Nors kai kurie paviljonai skundėsi mažėjančiu lankytojų skaičiumi, lietuvių paviljonas "Vilnius" kiekvienos programos metu buvo pilnutėlis (kas vakarą buvo keturios meninės programos). Lankytojai gerėjos lietuvišku maistu, daug autobusais atvažiuosiu užmiestietėjų čia vakarieniaudavo.

"Folklorama" buvo pradėta liepos 29, sekmadienį, parada, dalyvaujant 51 vežimui, jų tarpe — Winnipeg miesto, karo invalidų ir prekybininkų. Rugpjūčio 3-5 d.d. įvyko tautybių liaudies meno paroda ir mugė. Rugpjūčio 13-17 d.d. 93 futbolo komandos iš Kanados, JAV, Meksikos ir Nigerijos dalyvavo "Folkloramos" tarptautinio jaunimo futbolo turnyre. Spaudoje buvo nusiunkindim, kad kai kurie paviljonai samdo vietoj mėgėjų, profesionalus programas atlikėjų, prarasdami tikrąjį "Folkloramos" liaudies meno paskirtį.

ELEONORA ir VINCAS ANDRIULIONIAI iš Rodney apylinkės, liepos 28 d. atšventė 50 metų vedybų sukaktį

Aukos Kanados lietuvių fondui

Hamilton, Ont. Aniceta Deksnienė su šeima, vyro ir tėvelio prisiminimui aukojo \$50; a.a. Broniaus Milašius atminimui \$20 aukojo A. A. Arstikaiciai iš Stoney Creek.

London, Ont. A.a. M. Grimalauskienės atminimui R. ir P. Kurai paaukojo \$25; Antanina Stygienė ir sūnūs savo vyro ir tėvo Prano Stygos, mirusio prieš 3 metus, atminimui paaukojo \$200.

Montreal, Que. A.a. Veronikos Effertienės atminimui paaukojo: \$30 — Zenta Tilga; \$20 — J. Adomaitis.

Toronto, Ont. A.a. Jono Lietuvninko atminimui: \$100 — Stasė Prekerienė.

Sault Ste. Marie, Ont. Jadvyga Gasparienė savo sūnaus Aleksandro atminimui paaukojo \$100. Nuosirdus ačiū. KLF

[vedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus
(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis
Tel. 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"

The Loughheed & Barnard
šeimos ir tarnautojai

"Žmonės, kurie atjaucia kitus"

Sudbury, Ontario

Lietuvių platforma Winnipeg "Folkloramos" parade. Nuotr. EKK

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"
830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.
Liepos-rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta

AKTYVAI PER 32 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:
kasd. pal. čekių sąsk. iki ... 9%
santaupas 8.5%
kasd. pal. taupymo s-ta 8%
90 dienų indėlius 11%
1 m. term. indėlius 13%
1 m. term. ind. mėn. pal. 12.5%
3 m. term. indėlius 12%
RRSP ir RRRF (pensijos)...9%
RRSP ir RRRF 1 m. 13%
RRSP ind. 3 m. 12%

IMAME UŽ:
asmeninės paskolas 17%
nekiln. turto pask. 1 m. 14%
nekiln. turto pask. 3 m. 14.5%
Nemokamas čekių ir sąskaitų apmokėjimo patarnavimas.
Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2.000 ir asmeninių paskolų drauda iki \$25.000.

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Lietuvių žurnalistų sąjungos dabartinės centro valdybos kadencija baigiasi 1990 m. pabaigoje. Pirm. R. K. Vidžiūnienė ragina narius sudaryti penkių ar trijų kandidatų grupelės, sutinkančias perimti centro valdybos veiklą sekantiems trejiems metams. Kandidatų sąrašą dabartinei centro valdybai pirm. R. K. Vidžiūnienė prašo siųsti šiuo adresu: 23500 Via Galera, Valencia, CA 91355. Tel. (805) 259-7020. Rinkimų tvarką paskelbs jiems praversti sudaryta komisija.

Marijos ir Antano Rudžių, dviejų veiklių čekigiečių, aukštinė vedybų sukaktis buvo atšvesta jų lietuviškame dvare rugpjūčio 19 d. Gausių dalyvių laukė gražūs laukai, išpuošta sodybos aplinka ir pamaldoms pastatyta palapinė. Mišias vysk. Paulius Baltakis, OFM, koncelebravo su dvylika kunigų. Sukaktuviniams skirtą pamokslą sakė šv. Mergelės Marijos gimimo parapijos klebonas kun. Jonas Kuzinskas. Moterystės įžadų atnaujinimui vadovavo vysk. Vincencas Brizgys. Skaitymais atliko ir dovanas atnešė sukaktuviniukų vaikai. Giedojo sol. Algirdas Brazis, muz. Fausto Strolis vadovaujamas Lietuvos vyčių choras, smuiku grojo Herkulis Strolia. Trumpą padėkos žodį Mišių celebrantams ir dalyviams abiejų sukaktuviniukų vardu tarė Antanas. Po pamaldų visi buvo pakviesti pietų. Šokiams grojo Ažuolo Stelmoko orkestras.

Argentina

Susivienijimas lietuvių Argentinėje (SLA) Buenos Aires mieste savo veiklos septyniadsimt šešerių metų sukakties minėjimą liepos 9 d. pradėjo iškilmingomis Mišiomis Aušros Vartų bažnyčioje. Jose buvo prisiminti mirusieji SLA nariai. Tada visi pamaldų dalyviai susirinko prie lietuviško kryžiaus Aušros Vartų sodelyje. Mirusiųjų atminimui ten buvo padėtas gėlių vainikas, sugiedota giesmė "Viešpaties angelas". Oficialioji minėjimo dalis liepos 15 d. įvyko SLA rūmose. Šią organizaciją sveikino ALOST ir Lietuvių centro pirm. Julius Mičiūdas, iš Berisso atvykęs Mindaugo draugijos pirm. Valentina Bukauskaitė-Persico, Argentinos lietuvių jaunimo sąjungos pirm. Jurgis Gaidimauškas, Aušros Vartų klebonas ir "Laiko" red. kun. Augustinas Steigvilas, MIC, "Argentinios lietuvių balso" red. Pranas Ozinskas ir Lietuvių senelių židinio pirm. Adomas Burbas. Programą atliko SLA jaunieji šokėjai, Enriko Čikoto vadovaujamas "Dobilo" ansamblis, dr. J. Simanaušo dainuojančios "Žibutės" ir mažieji šokėjai, atlikę Nelidos Zavickaitės vieno veiksmo vaidelį "Gegužinė Lietuvoje". Minėjimo dalyviams, sveikintojams ir programos atlikėjams padėjo SLA pirm. R. Stalioraitis.

Britanija

Dariaus ir Girėno skrydžio per Atlantą ir žuvimo metinių minėjimą Mančesterio klube liepos 21 d. surengė vietinis ramovėnių skyrius. Dalyvių pasveikino ramovėnių valdybos pirm. K. Murauskas, paprašęs susikaupimo minute pagerbti drąsiųjų laukūnų atminimą. Paskaitą apie jų skrydį per Atlantą ir Jaunajai Lietuvai parašytą testamentą skaitė Henrikas Vaineikis. Dainų programą minėjime atli-

ko iš Nottinghamo atvykęs "Rūtos" kvartetas.

Šveicarija

PLB ir Europos šalių LB metinis pirmininkų pasitarimas, susietas su XXXVII-ja Europos lietuviškųjų studijų savaitė Einsiodelne, įvyko rugpjūčio 9 d. Į siemetinį pasitarimą įsijungė Lietuvos aukščiausiosios tarybos prezidento pirm. Vytautas Landsbergis, PLB valdybos pirm. dr. Vytautas Bieliauskas, vicepirmininkė kultūros reikalamis Milda Lenkauskienė, JAV LB valdybos pirm. dr. Antanas Razma, Austrijos lietuvių atstovė Irena Naudžiūnaitė-Joerg, Belgijos LB valdybos pirm. Stasė Baltus, Olandijos LB valdybos pirm. Mirga Augustaitytė-Spanjė, Italijos LB valdybos vicepirm. Kazys Lozoraitis, Prancūzijos LB valdybos pirm. Ričardas Bačkis, Šveicarijos LB valdybos pirm. Narcizas Prielauda, Vokietijos LB atstovas Andrius Šmitas ir D. Britanijos lietuvių sąjungos centro valdybos pirm. Jaras Alkis. Jie visi padarė metinės veiklos pranešimus.

Tie pranešimai painformavo, kad iš PLB valdybos pasitraukė dr. Vytautas Dambava, atgimstantios Lietuvos pakviestas į diplomatinį darbą. PLB valdybos būstinė, anksčiau būdavusi Kanadoje, dabar visada bus JAV. PLB valdyba yra įsteigusi Pagalbos Lietuvai fondą, paruošė specialius padėkos raštus stambiesiems aukotojams. Prancūzijoje ir Šveicarijoje stengiamasi gauti stipendijų studentams iš Lietuvos. Svarbiu informacijos centru Vokietijoje tapo Vasario 16 gimnazija. Vokietijoje tikimasi gauti pusšimtį stipendijų lietuviams studentams. Į stipendijas atkreipė dėmesį ir Lietuvos aukščiausiosios tarybos prezidento pirm. V. Landsbergis. Lietuvos studentams jų labai reikia gilinti studijoms Vakaruose.

Vokietija

Į tradicines Jonines Vasario 16 gimnazijoje birželio 23 d. įsijungė apie pusę tūkstancių dalyvių, nepabūgusių nepalankaus oro. Gimnazijos parke jiems buvo pastatytos palapinės su stalais ir suolais, parūpinta užkandis ir gėrimai. Kavinė buvo įrengta gimnazijos valgykloje, o pilyje laukė iš Lietuvos gautų tautodailės kūrinių ir rankdarbių paroda. Jos rodinį galėjo išgyti Joninių dalyviai. Šventė trimis dainomis pradėjo mišrus gimnazijos choras. Jonas ir Jones pasveikino gimnazijos direktorius Andrius Šmitas. Jis taipgi priminė blokadinę Lietuvos būklę ir Lietuvai renkamas aukas. Žodį tarė ir VLB krašto valdybos pirm. Arminas Lipšys, dalyvių supažindinęs su buvusiu pirm. inž. Juozu Sabu, kuriam teko rūpintis Romuvos pilies atstatymu ir pernai įvykusiomis pirmosiomis Europos lietuvių dienomis. Tautinių šokių programą atliko Juozo Lukšos vadovaujama moksleivių grupė, pakaitomis palydėta mokytojo Arvydo Paltino paruoštų jaunesniųjų ir vyresniųjų mokslėvių orkestrėlių. Joninių dalyvių šokiams grojo Klaipėdos tautinio ansamblio "Žvelsa" orkestras. Vakarp nuotaika pagerėjo su išsiblaivysiu dangumi. Mišias katalikams atnašavo jų kapelionas kun. E. Putrimas, pamaldas evangelikams laikė jų kapelionas kun. Fr. Skėrys.

KRONAS

R. KRONAS REAL ESTATE REALTOR

460 Brant Street, Suite 205, Burlington, Ontario L7R 4B6
Jei norite pirkti ar parduoti namą, patarnauju lietuvių kalba Hamiltone ar Burlingtone
ANELĖ MURAUŠKAITĖ
Verslo tel. 333-4744 Namų tel. 389-4242

LIETUVA LAUKIA LAISVĖS REMK IR AUKOK TAUTOS FONDUI!

Jūsų auka TAUTOS FONDUI garsina Lietuvos laisvės bylą laisvajame pasaulyje. Šešiomis kalbomis ELTOS ir radio žinios nesulaikomai skleidžia informacijas įvairiuose kraštuose apie Lietuvos laisvės kovą ir ją skatina.

REMKIME TAUTOS FONDĄ

aukoms, darbais, palikimais. Kiekvienas paaukotas centas artina Lietuvai laisvės aušrą.

TAUTOS FONDO ATSTOVYBĖ KANADOJE

Aukus arba palikimus siųskite Tautos fondui:
310 Rathburn Road, Etobicoke, Ont. M9B 2L8

B. V. ELECTRIC

Taisau senus ir įvedu naujus:

1. ELEKTROS INSTALIAVIMUS
2. Skalavimo mašinas ir džiovintuvus
3. Elektrines plyteles
4. Vėsinimo sistemas
5. "Intercom" sistemas
6. Centrinis dulkių siurblius ir kt. įrengimus

Skambinti Vytui Bancevičiui tel. 533-0923, Toronto.

GERIAUSIA DOVANA

Visada žiūrėkite autentišką Baltica užrašą.

Tie šviesūs ir spalvingi marškinėlių sukirpimai išreiškia visų trijų Baltijos kraštų artumą. Tradicinės formos balti 100% 10 oz. medvilniniai "T" marškinėliai su viršaus presliuovom. Kaina: \$20 (įskaitant 8% Ontario mokesčius). Prašome pažymėti dydį: ■ dideli (L) ■ labai dideli (XL)

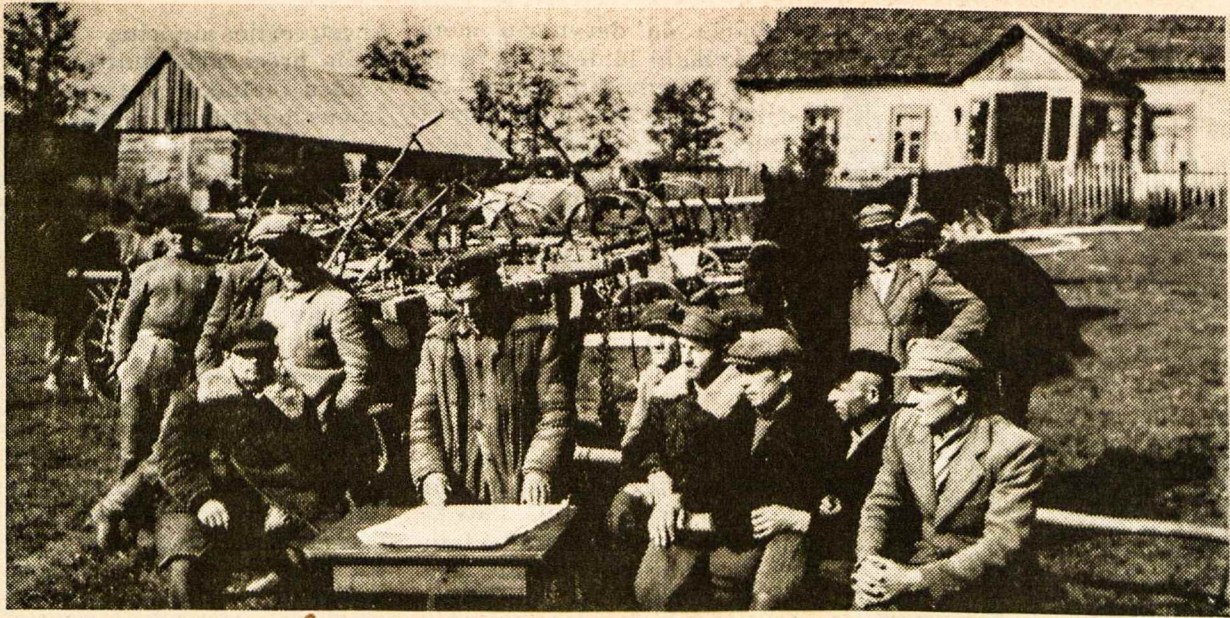
Taipgi galima gauti ilgomis rankovėmis sportinių palaidinių (sweat shirt), 14 oz. 80% medvilnės ir 20% dirbtinio vilnos pluošto (polyester).

Kaina — \$40. ■ Tik (XL) dydžio.

Prašome pridėti \$2.50 kiekvienam pirkiniiui persiuntimo išlaidoms.

BALTICA

4 Credit Union Drive, Toronto, Ont. M4A 2N8 . FAX:(416)222-8199

Alytaus rajono Manciūnų kaimo ūkininkai 1948 m. atiduoda savo turtą kolūkiui

Nuotr. Z. Malinausko

Lietuvos ūkininko dabartis ir ateitis

STEPAS VARANKA

Žurnalistas Vytautas Vaitkus, Joniškio rajono laikraščio "Sidabras" žemės ūkio skyriaus bendradarbis, pakviestas Toronto Lietuvių namų kultūrinės komisijos, liepos 22 d. skaitė paskaitą "Dabartinė Lietuvos ūkininko padėtis ir ateities perspektyvos". Čia pateikiama paskaitos santrauka. RED.

Didžiulį vingiuotą kelią perėjo Lietuvos ūkininkas. Po 120 metų trukusios Rusijos carų prievartos, pražūsus I D. karui, Lietuvos ūkininkas kėlėsi iš pelenų laisvam gyvenimui. Pradžioje jis dar negalėjo tinkamai išmaitinti savo krašto gyventojų.

Nepriklausomoje Lietuvoje praversta žemės reforma, krašto ūkį pastatė ant tvirtų pagrindų. Išaugo 40,000 naujų ūkių ir 90,000 mažesniams ūkininkams duota žemės, kad galėtų išvystyti našesnę produkciją. Tai buvo vienintelė pasaulio valstybė, kuri įvykdė tokią stambią žemės reformą. Po jos Lietuvos žemės ūkis su savo produktais išėjo į pasaulinę rinką — bekonai, mėsa, paukštiena, sviestas, sūris, linai ir kt. Praėjus 10 metų po nepriklausomybės atgavimo, Lietuvos ūkininkas sugebėjo pasiūti į Angliją 584 tonas bekonų, o 1932 m. — 41,000 tonų.

Labai naiviai nuskambėjo Gorbaciovo ironiškas pasakymas laikymosi metu Lietuvoje: "Aš žinau jūsų vienkiemio Lietuvą". Aišku, Gorbaciovas tai sakdamas norėjo sumenkinti Lietuvos ūkininkus ir kultūrinis laimėjimus.

Grįžimas į baudžiavą

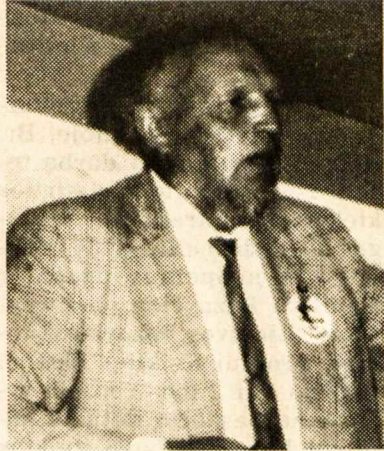
Nuo 1944 m. prasidėjo nuosmukio laikotarpis. Prasidėjo privertinis ūkininkų varymas į kolchozus. Prievarta suvarytuose susirinkimuose buvo piešiamas spalvingomis spalvomis laimingas valstiečio kolūkiečio gyvenimas ir jo šeimos ateitis. Buvo verčiami rašyti pareiškimus grįžti į baudžiavą. Lietuvos ūkininkas priešinosi, kiek galėjo. Teroras ir žiaurumai privertė pasiduoti.

Paskaitininko Vaitkaus svaistas Tadas Dijokas iš Katiliškių kaimo savo ūkyje išsilaikė su įvairiausiomis kombinacijomis iki 1950 m. Vėliau pasidavė, pasiprašė į statybininkų kursą... Žmonės vis dar tikėjo radiojo pranešimais iš Anglijos — tuoj, tuoj ateis amerikiečiai mus išlaisvinti. Sakoma, į miškus išėjo partizanai 70-80,000 Lietuvos patriotų. Jų gretas papildydavo pabėgėliai iš tremties ir pasitraukusieji iš kolūkių. Buvo tarsi, pažymi paskaitininkas, kad dienos metu turėjome vieną valdžią, o naktį kitą. Prie partizanų kovojo 50,000 gerai ginkluotų enkavedistų ir 10,000 strībų.

Kolūkiečiai, verkdami išklę savo derlių, turėjo supilti į bendrą aruodą, gaudami už darbą po kelėtą šimtą gramų pačių blogiausių grūdų. Vėliau su raudonomis gurguolėmis, dainomis, sūkais ir sypsenom turėjo gabenti į sandėlius, kur javai puvo... Kolūkiečiai šiaip taip išsilaikydavo iš savo "kieminių ūkių".

Skaistgiro miestelio žemėse įsteigto kolūkio "Pergalė" pirmininkui dirbo pažangaus ūkininko sūnus Jonas Vibūnas. Iš pat pradžių sugebėjo ir blogose sąlygose gerai vadovauti ir apginti žemdirbių teisę į savaikių žemės dirbimą. Jis tam kolūkiui sumaniai vadovavo 30 metų ir tapo vienas iš pirmųjų visoje respublikoje. Jonas, išeidamas į pensiją, savo vietoje paliko gerai išugdytą ir gabų vyrą Joną Lingį. Kolūkio plotas užima apie 7000 hektarų. Jame laikoma veislinių karvių banda, kurių pieno riebumas 4.25%, vienas iš geriausių visoje Lietuvoje. Joniškio rajone vidutiniškas pieno riebumas — 3.89%, skaitomas geriausiu Lietuvoje.

Su skausmu reikia pripažinti, kad kaimo žmonės turėjo prie tos prievartinės kolektyvizacijos prisitaikyti. Kitos išeities nebuvo. Sovietų Sąjunga turi du trečdalius pasaulio juodžemio ir badauja. Reiškia "homo soveticus" — tarybinis žmogus nenori ar nesugeba net derlingoje žemėje ūkininkauti.

VYTAUTAS VAITKUS

Lietuvio ūkininko darbštumas

Lietuvius ūkininkas išstremtas į Sibirą, prileistas prie žemės, ten augino karvę, kiaulę ir vištas. Pasigaminavo dešrų, sūrio ir kitokio maisto. Lietuviai tremtiniai nustebindavo vietinius gyventojus. Išmokė juos gerai ūkininkauti. Valdžios pareigūnai, pastebėdami tremtinių darbštumą ir "turtinę" jų, "išbuožindavo", perkeldami į kitas vietas. Lietuviai ir ten vėl iš naujo kurdavosi...

Vieną metų, pasakojama, kai Gorbaciovas skrido per Krasnojarsko kraštą, iš lėktuvo pamatė iškirstus didžiulius miško plotus. Jis paklausė, kas tuos miškus iškirsto? Jam buvo atsakyta: lietuviai tremtiniai. Tada jis pasakė — lietuvius reikėtų atvežti, kad jie tuos miškų plotus atsodintų... Kartais girdima — jei vėl reikėtų lietuvius tremti, tai juos jau turėtų nebevežti, bet pėsčiomis varyti...

Net ekonominė blokada patvirtina lietuvio ūkininko darbštumą ir sugebėjimus. Blokadą pajuto Maskva, Leningradas. Gyventojai ant savo stalų pajuto trūkumą maisto produktų. Kokius kiekus maisto Lietuva pristato Sovietų Sąjungai, yra valstybinė paslaptis. Vien Joniškio rajonas atiduoda beveik 19,000 gyvulių, tūkstančius tonų sviesto ir sūrio. Lietuva yra paversta Sovietų Sąjungos mėsos ir pieno "fabrika". Vien Joniškio rajone yra 27,000 kiaulių kompleksas.

Sugrįžimas prie savarankiškumo

Lietuvos ūkininkas per tą 50 metų baudžiavos laikotarpį dejavo, netekęs savo žemės. Nemažą jų dalis prarado žemdirbio šeimininko jausmą. Karta, kuri gimė ir augo toje komandinės sukiavimosi sistemos aplinkoje, prarado atsakomybės jausmą. Kolūkis — tai liūnas, į kurį įvarytas nebeišsikapstysi.

Dabar, kai šviesėja atgimimo aušra, viltis grįžimo prie savo žemės, atrodo, yra pavėluota 20 metų. Dabartinis ūkininkas-žemdirbis atprato nuo nuosavybės jausmo. Nežiūrint to, yra nemažai entuziastų, kurie nori pasiimti žemę ir atskirai ūkininkauti.

Ūkininkų klausimą sprendė buvusioji Aukščiausioji taryba, kurioje buvo nemažai stalinistų deputatų, tad buvo priimtas netobulas įstatymas. Ūkininkui, norinčiam gauti žemės, reikėjo pereiti sunkiai įveikiamas įstatymo užtvanas. Skirti žemę ar jos neskirti, turėjo spresti visuotinis kolūkiečių susirinkimas su pirmininku, jo patarėjų būriu ir kitais pareigūnais. Pasitaikydavo, kad ūkio vadovai nenori išleisti į savo valdas savarankiško konkurento, kuris savo darbo rezultatais kolūkio vadovui gėdą padarytų. Dažnai dar lemia žmonių pavydas, kerštingumas. Geriausi atveju, kuris gaudavo sklypą galulaukėje. Geriau yra tiems, kurie ima savo tėvų žemę, kur dar yra likę trobesiai. Tokių atvejų Joniškio rajone mažai. Vienkiemiai sunaikinti. Kitokia padėtis apie Anykščius, Molėtus, rytų Lietuvoje, Žemaitijoje. Ten laukuose dar nemažai vienkemių.

Vidurio lygumoje — Joniškio, Pakruojos, Pasvalio, Panevėžio, Radviliškio, Kedainių, Kauno, Šiaulių rajonuose įsikurti ūkininkai yra daug sudėtingiau. Jis turi pasistatyti naują sodybą. Nėra pinigų, statybinių medžiagų ir net pačių statybininkų. Lietuvos ekonomistų apskaičiavimu,

pastatyti vidutiniam 25 hektarų ūkiui sodybą reikia išleisti 200,000 rublių. Be piniginių problemų yra ir kitos. Ūkininkas, norintis gauti žemės numatytoje vietoje, kur ne jo tėvų žemė, privalo gauti raštišką sutikimą buvusio šios žemės savininko arba jo vaikų. Tokių sutikimų daugelis nenori duoti dėl įvairių priežasčių.

Ūkininkų reikalai Joniškioje

Joniškis turi apie 32,000 gyventojų. Rajono žemės skyrimo komisiją sudaro: rajono pirmininkas — dabar valdytojas, rajono vyriausiasis agronomas, zootechnikas, žemės tvarkininkas, statybininkas, ekonomistas, gamtos apsaugos inspektorius, ūkio vadovų atstovai ir rajono ūkininkų sąjungos pirmininkas. Posėdyje, kuriame svarstomas prašymas, turi dalyvauti pats prašytojas ir vadovas valdiško kolūkio, kuriame prašantis ūkininkas nori gauti žemės. Būsimam ūkininkui yra pateikiami sekantys klausimai: kodėl norite ūkininkauti, kokia ūkio kryptis, kaip įsivaizduojate ūkio perspektyvą, ar turite padargus bei techniką, ar reikalingi kreditai, šeimos sudėtis ir amžius?

Atsiranda būsimų ūkininkų, kurie, gavę žemės, nori greitai pralobti. Gautą žemę užsodintų burokais, derlių parduotų. Taip dirbtų trejus metus, vėliau žemę parduotų arba ją grąžintų.

Aišku, yra nemažai skaičius ir darbščių ūkininkų, kurie nori grįžti prie žemės. Štai Juozas Čiuta, 1948 m. su tėvais išstremtas į Sibirą. Grįžęs atgavo tėvo ūkį su trobesiais. Juose gyveno kolūkiečiai ir šėrė kiaules kolūkiui. Posėdyje tremtinys Juozas sakė: "Noriu ūkininkauti savo tėvo žemėje, įskiepyti savo vaikams darbo ir atsakomybės jausmą. Ūkio kryptis — gyvulininkystė. Turiu traktoriuką T-16, javų kombainą-mašiną, kuri pjauja ir kartu kula javus, virkšrinį traktorių, taip pat turiu porą veislinių pauglių karvių ir veislinių kiaulių". Juozui Čiutai buvo paskirti 47 hektarai su paveldėjimo teise. Jis buvo pirmasis, gavęs teisę ūkininkauti. Reikia pažymėti kolūkio pirm. Vytauto Makaveckio sąžiningą elgesį ir jo potvarkius. Išklė kolūkiečių šeimas iš namo, perkėlė kolūkio gyvulius į kitus tvartus. Susitarimas patvirtintas rankų paspaudimu. Tai vienas iš džiuginančių pavyzdžių.

Yra nemažai ir liūdniesnių, nedžiuginančių atsitikimų. Ūkininkų sąjungos rajono skyriaus pirm. Robertas Serapinas nutarė "Dabryio" kolūkio pakraštyje, netoli geležinkelio, dviejų upelių santakoje pirkti gyvenamąjį namą su ten likusiais apgruvusiais pastatais už 8,000 rublių. Savinin-

Pagalbos Lietuvai vajas tebevyksta

Pagalbos Lietuvai vajas Kanadoje pasiekė pusiauokelę. Iš tikrųjų dar nepasiekė, nes iki vasaros pabaigos tesurinktas trečdalis užsibrėžtos vieno milijono dolerių sumos, nors tikėtasi turėti bent pusę. Laiko pusiauokelėje reikia pažiūrėti į vajuos ligišiolinį vyksmą. Kad tikslas nepasiektas — gal per mažai, o gal per įkyriai prašyta?

Šiuo metu teturime 1,300 pavienių aukotojų, o tikėjomės bent trigubai tiek. Nemažytina, jog Kanados lietuviai būtų abejingi savajai tėvynei. Greičiausiai, kad dar nepasiruošę, dar kažin ko laukia. Džiugu, kad daug aukotojų pavardžių paprastai neskamba mūsų visuomenėje, bet liūdna, kai nematyti tų, iš kurių laukėme ar tikėjomės daugiau. Sudėto trečdaliu milijono vidutinė auka, tai yra atmetus aukas virš \$2,000 ir žemiau \$50, yra \$250. Tai nėra menka, jei nepastebėtume, jog net trys ketvirtadaliai paskyrė mažiau nei tokią vidutinę sumą. Niekas negali nustatyti kiek duoti, tik nesinorėtų galvoti, jog tėvynė mums tebutų verta vien pusšimtinės ir ne daug daugiau.

Vienas milijonas dolerių nėra neįveikiama suma visiems Kanados lietuviams. Tereikia, kad labiau pajudėtų dar neprisidėję, o jau davusiems dar dosniau paaukoti. Vajų vykdančias vienas centas neskiriamas išlaidoms ar algoms. Kanados labdarininkų rinkliavose administracijai bei rinkėjų atlyginimui skiriama iki penktadalio surinktos sumos, tuo tarpu kai mes visi aukojame savo pastangas ir laiką. Pašaliečiai stebisi 20% atsiliepiu mūsų kreipimąsi, nes kitur jau 5% laikomi didele sėkme. Deja, negalime vadovautis šiame krašte įprastais apskaičiavimais. Mums

kė gyvena Kaune. Ji būtų patenkinta, jeigu tas susitarimas įvyktų. Pradžioje kolūkio pirm. Aleksas Jasaitis lyg ir sutiko. Sušauktas susirinkimas nesutiko duoti žemės "svetimam" žmogui. Mat toje sodyboje gyvena kolūkio kasininkė, daržinėje buvo jos trąšų sandėlis. Serapinas yra agronomas, jo žmona veterinarijos gydytoja. Serapinams nebuvo leista ten įsikurti.

Geras vadovas

Anksčiau minima Serapinų šeima gavo žemės "Ąžuolynės" kolūkyje, kurio pirmininku buvo rusas Jurgis Sičiovas. Šis ūkio vadovas, nors gimimo ne lietuvis, didelis Lietuvos ir jos ateities patriotas. 1943 m. pavasarį, drauge su motina ir mažesniu broliuku bei sesute, šešerių metų amžiaus Jurgelis iš Leningrado blokados apylinkių buvo atvežtas į Lietuvą. Meškučių geležinkelio stotyje juos priglaudė lietuvis ūkininkas, neturėjęs savo vaikų. Vaikus leido mokyti. Jurgelis baigė Meškučių vidurinę mokyklą, vėliau — Žemės ūkio akademiją. Lietuvos ūkininkas Jurgeliui buvo geriausias tėvas. Jurgelio tikras tėvas žuvo 1942 m. Leningrado blokadoje.

Siciovas dirbo vyriausiu agronomu "Mindagių" tarybiname ūkyje. Vėliau 17 metų pirmininku (Nukelta į 6-tą psl.)

yra būtina, kad atsilieptų bent du trečdaliai tautiečių, nes, manome, kad dar tiek yra išlikę jautrūs savajai tėvynei.

Vajuos komitetas paskutiniame posėdyje aptaręs vajuos eigą, nutarė išsiųsti laišką, kuriame bus smulkiau išdėstyta vajuos padėtis ir sukaupytų lėšų panaudojimas. Tuo pačiu kreipiamasi į dar neprisidėjusius ir kitus pagal išgalę padidinti savo aukas. Stengiamasi, kad kuo skubiau aukotojų kartoteka būtų perversa į kompiuterį, kad būtų sėkmingiau įmanoma sekti vajuos eigą ir išvengti pasitaikančių klaidų suvedamuose aukotojų sąrašuose. Atsirandant abejonoms, esą Lietuvai skirtos aukos galinčios būti panaudotos ir kitiems, vietiniams reikalams, komitetas nutarė vajuos lėšų išmokėjimams, šalia išdininko ir KLB krašto valdybos įgaliotinio, kvieisti pasirašyti dar ir savo atstovą, kuriuo sutiko būti dr. Juozas Sungaila, tuo vajuos išdą at-

skiriant nuo KLB kontrolės. Kaip buvo, taip ir toliau bus visos vajuos aukos skiriamos tik Lietuvai.

Studijų savaitėje Šveicarijoje dalyvavęs AT pirmininkas Vytautas Landsbergis, pagal kurio nurodymus skiriamos vajuos lėšos, pats pageidavo, kad jų panaudojimui būtų kraštų bendruomenių pritarimas. Jis nurodė visą eilę numatomų bū-

tinų darbų ir užmojų, apie kuriuos, tikimės, galėsime netrukus pranešti.

Šis Pagalbos Lietuvai vajas tebūna mūsų ištikimybės egzaminas savajai tėvynei. Visi pamastykime, kiek iš tikrųjų mums yra brangi Lietuvos nepriklausomybė. Greitesniam jos atstatymui atitinkamai ir paaukokime!

Algimantas Banelis

Pagalbos Lietuvai vajuos aukos

\$500 — E. G. Kuchalskiai, I. Vadauskienė, L. A. Čepas; \$300 — St. Dalius; \$250 — A. B. Grinius; \$200 — P. Bigauskas, Pr. Augaitis, S. J. Miškiniai, E. Ališauskienė.

\$100 — V. Z. Matukačiai, E. S. Galius, V. Girėys, L. Intas, J. Stravinskas, J. Vyšniauskas, W. Kaval, J. Rickus, O. V. Kudžma, J. G. Skaislys, A. Žemaitytė, A. E. Lorenz —

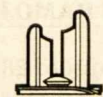
E. K. Šlekių 50 m. vedyb. sukakties proga; \$60 — St. Kalvaitienė; \$50 — K. Dulevičius, J. Karka, T. Robinson, St. Karalėnas, V. Jakimavičius, P. Prunskus a.a. E. Prunskienės atmin., P. W. Meiklejohn, J. Tolys, A. Bigauskas, V. Timošenko, R. Tirilis, V. A. Karauskas.

KLB PL vajuos komitetas už aukas nuoširdžiai visiems dėkoja. J.K.

Aukos siųsti: **Pagalbos Lietuvai vajas, 1011 College Street, Toronto, Ontario M6H 1A8**

Čekius rašyti: **Kanados Lietuvių Bendruomenė-PLV**

City of Toronto

You Too Can Help Run City Hall

Every year Toronto City Council advertises for applicants from the public and appoints citizens to various committees, boards and commissions that make decisions on a variety of matters, such as the management of public facilities, the physical layout of the City, and the development of community services. These appointments give Torontonians from a variety of backgrounds a chance to volunteer their skills to help run the City.

City Council wishes to ensure that its committees, boards and commissions reflect the diverse nature of Toronto's population and invites all residents to consider this opportunity. Applications from women, people with disabilities, and racial and ethnic minorities are especially encouraged.

The City of Toronto's procedure requires that anyone interested in appointment, other than incumbents, **MUST** attend an introduction seminar relating to the agency of interest, where application forms will be available. The dates of the seminars are listed below for those agencies for which appointment must be made at this time.

Agency	Time	No. of Vacancies
An Introduction Seminar for the following agencies will be held on Wednesday, September 19, 1990 , in the Council Chamber, City Hall, at the times shown.		
Toronto Peace Committee (term of Council)	7:00 p.m.	8 (at least 2 of whom must be from Peace Groups)
Task Force to Bring Back the Don (term of Council)	8:00 p.m.	* See below
Toronto Recycling Action Committee (2 year term)	9:00 p.m.	7
An Introduction Seminar for the following agencies will be held on Wednesday, October 3, 1990 , in the Council Chamber, City Hall, at the times shown.		
City Cycling Committee (2 year term)	7:00 p.m.	7
Toronto Historical Board (3 year term)	8:00 p.m.	5
Planning Advisory Committee (3 year term)	9:00 p.m.	4

* **Task Force to Bring Back the Don:** City Council is specifically looking for citizens who are interested in the clean-up of the Don River as well as persons who may represent industries and communities adjacent to the River or who may be involved with the following organizations: Toronto Field Naturalists, Citizens for a Safe Environment, Pollution Probe Foundation.

The Nominating Committee of City Council will recommend qualified candidates for these positions. **Only residents or ratepayers of the City of Toronto are eligible.** Attendance at the introduction seminar relating to the agency of interest is a pre-condition to applying for appointment.

If you have any questions regarding application procedures, you may call 392-0476. TDD Users call 392-7354.

An Introduction Seminar for the following agency will be held on **Thursday, October 18, 1990**, in the Council Chamber, City Hall, at the time shown.

Agency	Time	No. of Vacancies
Toronto Mayor's Committee on Community and Race Relations	7:00 p.m.	3

A nominating committee of the Toronto Mayor's Committee on Community and Race Relations will recommend qualified candidates for these positions.

For further information regarding the Toronto Mayor's Committee on Community and Race Relations, you may call 392-7837.

We specialize in 110/220 Volt Multisystems

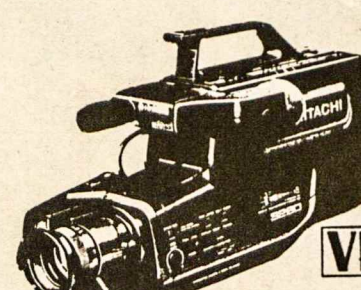
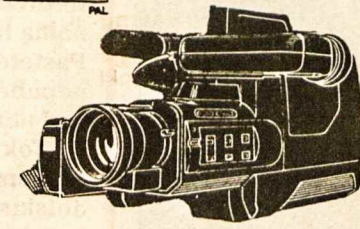
\$79.99
Dvikasetinis magnetofonas ir
SW MW FM radijas

TAX FREE EXPORT CENTRE

Panasonic

HITACHI

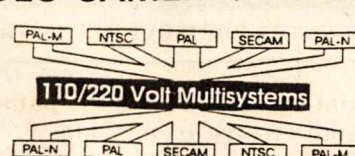
VHS

VHS

M7 & M9 220 VOLTS

VIDEO CAMERA/RECORDER

ENCHANTE turi parduotuves visame pasaulyje

2938 DUNDAS ST. W. (Į VAKARUS NUO KEELE GATVĖS)

TEL.: 769-0631 TORONTO
FAX: 769-0586 *ONTARIO

Pirmad. ir antrd.

10 v.r. iki 6 v.v.

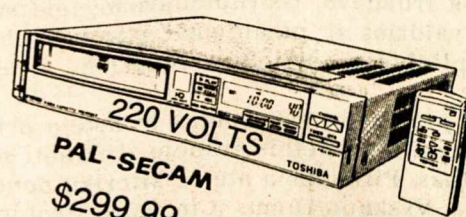
Trečiad., ketvirtad. ir penktad.

10 v.r. iki 8 v.v.

Šeštadienį 10 v.r. iki 4 v.p.p.

Sekmdienį — UŽDARYTA

Turime pardavimo ir taisymo skyrius - Maskvoje, Anglijoje, Maltoje, San Franciske, Niujorke, Graikijoje, Izraelyje, Lenkijoje

220 VOLTS
PAL-SECAM
\$299.99

Lietuvos ūkininko dabartis...

(Atkelta iš 5-to psl.)

kavo atsilikusiame Vilkių kolūkyje. Jis tą ūkį pastatė ant tvirtų ekonominių pagrindų. Vėliau tas kolūkis buvo priskirtas prie Žagarės medelyno, o Siciovas perkeltas į "Ąžuolynės" tarybinį ūkį direktoriaus pareigom. Jis savo gerumu ir žmonių supratimu buvo geresnis už daugelį lietuvių.

Svečias paskaitininkas tam geram Jurgeliui piršliavo 24 kartus, kol pagaliau jis vedė Genutę Kermazinaitę. Paskaitininkas sustojo šiek tiek ilgiau prie Jurgelio, norėdamas paryškinti gero vado, kuris tikrai supranta ūkininko vargus, savybes. Jurgis pirmasis iš jam vadovaujamų kolūkių išskyrė atskirą geros žemės plotą naujiems ūkininkams. Numatė pravesti kelius, elektrą ir parūpinti statybinių medžiagų. Jurgio pavyzdžiu pasekė ir Žagarės sodininkystės ūkis.

Joniškio rajone, svečiui išvykstant į Kanadą pasisvečioti, jau 45 seimos buvo gavusios savarankiškų ūkių teises. Visoje respublikoje — jau per 800 savarankiškų ūkininkų.

Ne visi nori savarankiškumo

Gyvenviečių problemų yra daug. Gera žinia, kad Lietuvos naujasis parlamentas panaikino pirmąjį įstatymą, kuriame buvo kalbama apie visuotinio kolūkio susirinkimo galią. Jeigu ūkininkai patys pakeičia kolūketis, tai jam priklauso kolektyvinio turto dalis.

Lietuvoje jau 60% visuomeninio turto yra privačios rankose. Kolūkių ir tarybinių ūkių ateitis nėra dar pilnai išryškinta. Ne visi ūkininkai nori savarankišką ūkininkauti. Kalbama apie Lietuvos vidurio zoną. Čia yra iškūrę stipriausi Lietuvos kolūkiai.

Joniškio rajono "Bariūnų" kolūkis, dabar agrofirma. Pernai šis kolūkis nupirko iš Šiaulių miesto kombinato Joniškio gyvulių skerdimos cechą-skyrių, sumokėdamas pusę milijono rublių. Šį skyrių išplėtė, patobulino. Dabar jame skerdžiamos beveik visos ūkių kiaulės, dalis galvijų, Šiaulių zonos avys. Iš to agrofirma turi nemažą pelną. Skyriuje gaminamos sardinės, pigios dešrelės ir aprūpinamos antrinėmis liekanomis parduotuvėms. Čia dirba 100 žmonių, turinčių lygias teises su kolūkiečiais.

Bariūnuose užauginami geriausi Lietuvoje javai. Savo sąskaitoje nuolat banke turi per 4 milijonus rublių. Kolūkiečiai gana gerai atlyginami. Stotisi sau namus.

Kiek paskaitininkui yra žinoma, iš to kolūkio nei vienas darbininkas nepareikšė noro savarankiškai ūkininkauti. Tas pats ir "Kepalų" bei "Pergalės" kolūkiuose. Bariūnai ir kiti ūkiai kuria aktyves bendroves.

Staiga sugriauti tokiais dideliais kolūkius neįmanoma. Reikia rimtai pasvarstyti, ką reikia daryti? Daugelis buvusių savarankiškų ūkininkų neretai pagalvoja, ar jam apsimoka pereiti į savarankišką ūkininkavimą be tvirtos ateities ir senatvės grėsmės. Kolūkyje jis gyvena be jokių ūkininko rūpesčių, gauna atlyginimą, atidriba reikalingas valandas, senatvėje gauna pensiją ir medicininę pagalbą.

Kai kurie mokslininkai siūlo iš esančių didesnių kolūkių sudaryti pavyzdinius valstybinius ūkius, kurie galėtų teikti aplinkiniams ūkininkams visokeriopą pagalbą.

Lietuva — žemdirbių kraštas. Gerai apgalvota žemės reforma Lietuvą prikeltų naujam, produktingam, savarankiškam gyvenimui.

Ryšių su sibirinių trėmimų metinėmis 1990 m. birželio 14 d. Vilniuje, Šv. Jono šventovės ir universiteto kieme, buvo atliktas VIDMANTO BARTULIO "Requiem", diriguojant PETRUI BINGELIUI. Atlikėjai — simfoninis orkestras, du chorai (mišrus ir berniukų) ir solistas

Iškeliavo į amžinuosius namus

Su a. a. Bronium Kvikliu atsisveikinant

VLADAS RAMOJUS

1990 m. rugpjūčio 28 d. pavakare Čikagoje širdies smūgio ištiktas, eidamas 77-uosius metus, mirė žurnalistas, redaktorius ir serijinių veikalų autorius Bronius Kviklys. Žinia apie jo mirtį tuojau pat pasiekė Vašingtoną, iš kur artimiausioje "Amerikos balso" laidoje buvo perduota į Lietuvą, ir ją velioniui brangų kraštą, kuriam jis paskyrė vieną savo parašytų knygų: "Mūsų Lietuvos" keturis ir "Lietuvos bažnyčių" septynis tomai. Liuteronų vyskupo Anso Trakio buvo prašomas paruošti ir aštuntą "Lietuvos bažnyčių" tomą, kuriame būtų aprašytos protestantų šventovės bei parapijos. Tačiau vysk. A. Trakiui mirus, kaip atrodo, neatsirado kito žmogaus, kuris Br. Kvikliui būtų padėjęs rinkti medžiagą. Nors pats esu matęs, kad dalį medžiagos tokiame uždaviniui jis jau turėjo savo archyve.

Trumpai peržvelgdami Broniaus Kviklio biografijos duomenis, sužinome, kad jis gimė 1913.XI.10 Zastrone, Daugailių par., Utenos apsk. Baigęs Utenos gimnaziją, įstojo į Vytauto Didžiojo universitetą Kaune ir 1937 m. jį baigė, gaudamas ekonomisto diplomą. Po to Kauno ir vėliau Vilniaus universitetuose studijavo teise. Spaudoje pradėjo bendradarbiauti 1927 m. Paskutinės jo pareigos Lietuvoje 1942-44 m. buvo administruoti ir tech-

A. a. BRONIUS KVIKLYS

niškai tvarkyti "Policijos" žurnalą. Todėl 1944 m. vasarą, Raud. armijai grįžtant į Lietuvą, nebesirijo joje pasilikti ir su tūkstančiais pabėgėlių traukėsi į vakarus. Po karo apsigyveno Memmingene ir vėliau Schwaebish-Gmuende, kur lietuvių gimnazijoje dėstė geografiją bei visuomenės mokslą, bendradarbiavo spaudoje, 1946 m. parašė ir išleido knygą "Lietuvių kova su nacių".

1951 m. su šeima atvykęs į JAV ir apsigyvenęs Čikagoje, Br. Kviklys beveik dešimtmečius dirbo sunkų fizinį darbą fabrike. 1968 m. Tėvų marijonų buvo pakviestas į "Draugų" redakciją, kur redaktorium dirbo 12 metų ligi pensijos. Dažnai rašydavo vedamuosius straipsnius, kuriuose bū-

davo apstu paskiausių naujienų iš Lietuvos. Su Lietuva po Stalino mirties jis vedė platų susirašinėjimą. Savo namuose Gage Parko rajone, netoli Jau-nimo centro, Kviklys ilgainiui sukaupe didžiulį lietuvių spaudos, knygų, fotografijų, numizmatikos ir filatelijos archyvą. Tai buvo brangus jo turtas ir kartu pasididžiavimas. Per visą savo gyvenimą išbuvęs tvirtu abstinentu, neruošdavo namuose jokių balių, tačiau svečią, ypač kai pradėjo lankytis jo archyvu susidomėję įvairūs mokslininkai bei kultūrininkai iš Lietuvos, kava bei pyragaičiais visada pavaišindavo, kiekvieną atliekamą skatiką skirdavo knygoms pirkti ir spaudai prenumeruoti. Čia rašančiam daug kartų teko Kvikliui namuose lankytis ir, ypač rašant knygas apie Lietuvos partizanų, jo archyvuose rasti reikiamos medžiagos.

Br. Kviklio turimas archyvas, užėmęs visą namą ir rūšį, įgalino jį atlikti išeivijoje prisiimtinius didžiulius darbus — parašyti keturių stambių tomy iliustruotą veikalą "Mūsų Lietuva", kurį išleido "Lietuvių enciklopedijos" leidykla. Ten jis aprašė ir fotografijomis iliustravo kiekvieną didesnę Lietuvos vietovę. Už šį darbą Ohio valstijos Lietuvių gydytojų sąjunga jam paskyrė 1,000 dol. premiją.

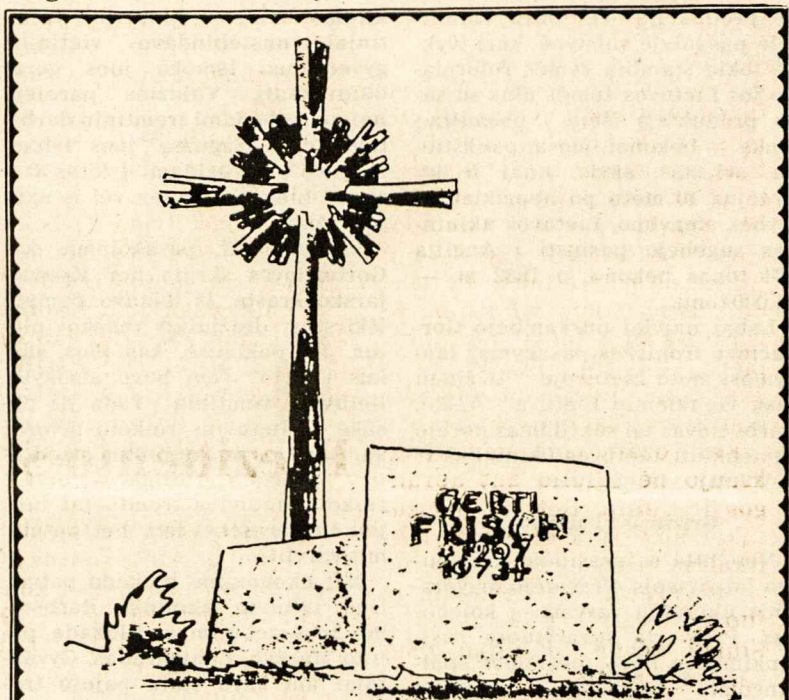
1979 m. Bronius Kviklys ėmėsi kito kapitalinio darbo — ruošti septynių tomų veikalą "Lietuvos bažnyčios", kurį jis

užbaigė po devynerių metų. Šio veikalo leidėjas — "Amerikos lietuvių bibliotekos" leidykla Čikagoje, tačiau pagrindines lėšas surinko pats autorius. Kaip jau daugelis knygos mylėtojų žino, "Lietuvos bažnyčiose" aprašytos, iliustruotos, istoriniu bei architektūrinio požūriais aptartos beveik visos katalikų šventovės etnografinėje Lietuvoje. Tai buvo milžiniškas, už Lietuvos ribų ir ten esančių šaltinių atliktas darbas, tačiau artimai, nors ir pogrindžio sąlygomis bendradarbiaujant su Lietuvos kunigaigiais bei tikinčiaisiais. Pats žinau, kad beveik visose Lietuvos vyskupijos autorius turėjo sau patikimus fotografus, kurie fotografavo Lietuvos šventoves ir nuotraukas įvairiais kanalais siųsdavo į Čikagą. Todėl beveik kiekvienos Lietuvos bažnyčios aprašas knygoje iliustruotas ir istorinėmis, ir dabarties nuotraukomis.

1927 m. pradėjęs bendradarbiauti Lietuvos spaudoje, Br. Kviklys žurnalistinė darbą tęsė ir išeivijoje; ligi pat mirties kiekvieną antradienį "Drauge" buvo spausdinami jo vedamieji. Už nuopelnus spaudai ir Katalikų Bažnyčiai, ypač ruošiant "Lietuvos bažnyčios" tomus, Broniui Kvikliui 1984 m. rugsėjo 1 ir 2 d.d. Toronte vyksiamame pasaulio lietuvių katalikų kongrese buvo įteiktas popiežiaus Jono Pauliaus aktu skirtas aukso medalis. Dar ir šiandien daugelis prisimena, kokių ilgų ir nuosirdžių ovacijų banketo metu susilaukė jame dalyvavęs dar neužbaigtas "Lietuvos bažnyčios"

Velionis Bronius Kviklys paliko liudinčią žmoną, buvusią gimnazijos mokytoją Bronę Saladžiūtę ir tris dukras su šeimomis bei būrį vaikaičių.

Taip savo darbštumu bei pasiryžimu velionis pasistatė nesugriaujamam paminklui ir išeivijoje, ir Lietuvoje, kur gimtųjų Daugailių parapijos miestelyje jau yra įrengtas Broniui Kvikliui skirtas kampeilis ir ten išstatyti jo raštai.

YONGE MEMORIALS LTD.

2152 YONGE ST., Toronto, Ont. M4S 2A8

Tel. 487-2147, vakarais tel. 445-8955

Meistriškas darbas, pulkūs lietuviški projektai

ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ

Paskutinės vyskupo dienos

Telšių vyskupo kankinio Vincento Borisevičiaus veikla, ryžtinga laikysena, suėmimas ir kankinio mirtis sovietiniame kalėjime

TEKLĖ KAČUKAITE

Čia perspausdiname buvusios Telšių kunigų seminarijos šeiminkės atsiminimus apie a. a. vyskupą V. Borisevičių. Jie buvo išspausdinti "Švyturio" žurnale 1990 m. 4 ir 5 numeruose, spaudai paruošti žurnalisto Juozo Kuckailio ir pavadinti antrašte "Mylėkime savo priešus". Ten aprašytos ir vysk. Pr. Ramanausko kančios. RED.

Nerimo dienos Telšiuose — kunigų seminarijoje

1943 metais liepos mėnesį Kaune, Laisvės alėjoje, sutikau kunigą prelatą Pranciškų Ramanauską. Telšių kunigų seminarijos rektorių. Buvom pažįstami dar nuo Šiluvos laikų. Sužinojęs, kad Vilniaus kunigų seminarija uždaryta, ir aš ten daugiau nebedirbu, pasiūlė vykti į Telšius ir nors laikinai, kokius metus, padirbėti, kol jie ras žmogų, kuris nuolat tvarkytų kunigų seminarijos ir vyskupijos ūkį.

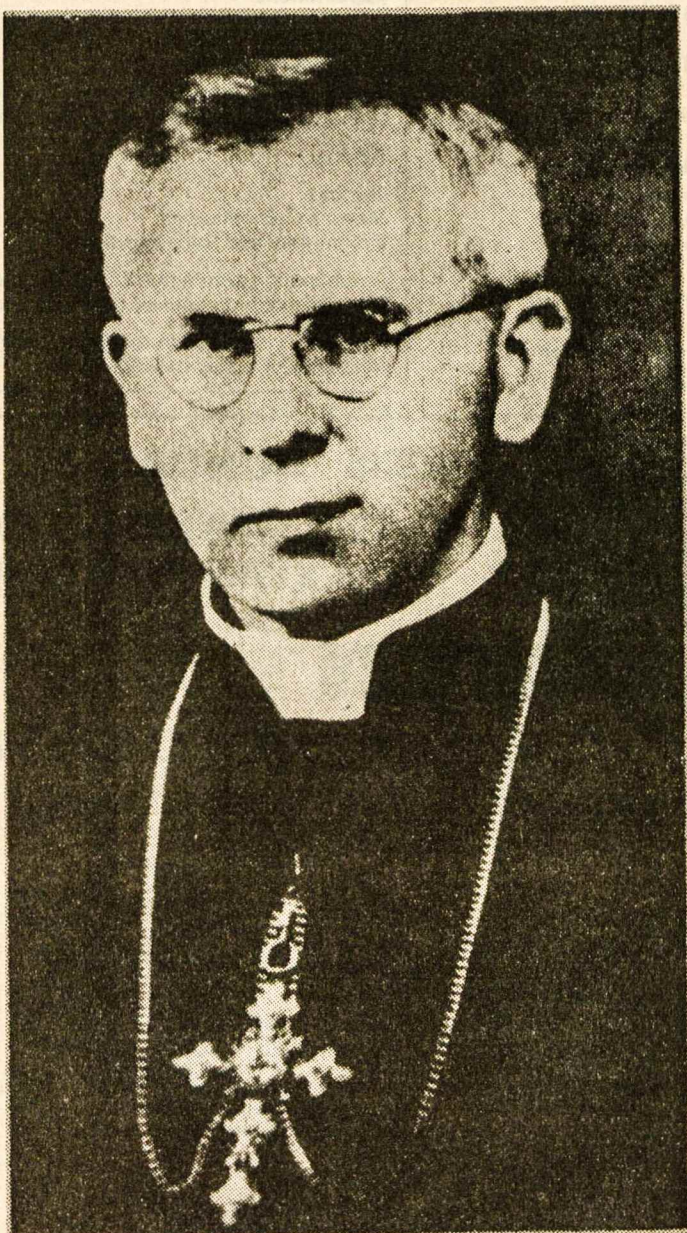
Kai atvykau, Telšiai neseniai buvo palaidoję vyskupą Justiną Staugaitį. Apgyvendino mane vyskupo Vincento Borisevičiaus bute, jam užėmus naujas pareigas ir persikėlus gyventi į atskirą namą, kurį telšiečiai vadino Vyskupo rūmais. Vilniuje gyvenau labai kukliame mažame kambarėlyje, todėl man skiriamas penkių kambarių butas pasirodė labai jau didelis.

Darbo sąlygos taip pat buvo kitos. Ūkis didelis, sodas, gėlynai, šiltadaržiai. Visko pilna, bet ir darbo apimtis žymiai didesnė. Vilniuje buvo penki darbininkai, čia — dvidešimt penki. Už savavališką galvijų pjovimą vokiečiai pusei metų užėmė iš Telšių kunigą prokuratorių, todėl ir jo pareigas man teko eiti, kol grįžo.

1943 metais Telšių kunigų seminarijoje mokslui vokiečiai nė kiek netrukė. Maisto produktų turėjome savų, o kiek trūkdavo, išsyrūpindavome leidimą iš okupacinės valdžios ir papildomai pirkdavomės. Ūkininkai iš aplinkinių apylinkių klierikams atveždavo aukų.

Visos bėdos prasidėjo, kai frontas priartėjo prie Vilniaus. Vokiečiai 1944 metais pradėjo atiminėti seminarijos patalpas. Pirmiausia atėmė klierikų bendrąbutį, vėliau — Vyskupo rūmus. Čia įkūrė ligoninę — veždavo iš fronto sužeistus karininkus ir kareivius.

Vyskupas persikėlė gyventi į profesūros namą, klierikai susirado butus mieste. Seminarijos profe-

Vyskupas VINCENTAS BORISEVIČIUS 1943 m.

soriai ir auklėtiniai maitinosi naujose patalpose — mano bute įrengėme virtuvę ir valgyklą. Vėliau, kai gestapas atėmė ir kleboniją, be to, pareikalavo, kad leistume naudotis mūsų virtuve ir valgykla, reikalai dar pasunkėjo. Teko sutikti, nes mus pačius galėjo išvaryti į gatvę. Gestapininkų kaimynystė mums buvo

nepageidautina, tik viena dar buvo neblogai, kad vokiečiai buvo nepaprastai punktualūs.

Liepos mėnesį prie Kuršėnų frontas pajudėjo. Telšiuose kilo panika. Visi kunigų seminarijos profesoriai ir miesto inteligentija iš miesto išbėgo. Liko seminarijos rektorius vyskupas Pranciškus Ramanauskas ir profesorius Petras Maželis.

Frontas prie Kuršėnų laikėsi iki spalio dešimtos dienos. Iki tol vyskupas Vincentas Borisevičius grįžo iš Žemaičių Kalvarijos ir abu su vyskupu Pranciškumi Ramanausku išvažiavo į Židikus (man konspiracijos tikslais pasakė, kad į Plungę). Mat bijojo, kad vokiečiai traukdami jį neišvežtų.

Spalio devintą atvyko dvi vokiečių mašinos. Aš pasakiau: vyskupai Plungėje. Liepė įdėti lagaminus su baltiniais kelienei. Padaviau viską, kaip įsakė. Po dviejų valandų vokiečiai sugrįžo, grąžino lagaminus ir pasakė, kad jų Plungėje nėra.

Spalio 10 dieną apie ketvirtą valandą vakaro iš ligoninės visus sužeistuosius gestapininkai išvežė ir, viską susirinkę, iš Telšių pasitraukė. Vyskupo Pranciškaus Ramanausko namuose slapstėsi mergina žydaitė. Vokiečiams išvykus, ji nusileidė iš savo slėptuvės pas mane į virtuvę. Taip mudvi abi pro langą ir pamatė netikėtai atvykusi vokiečių smogikų brigada. Paprastai jie ieškodavo tarybinių partizanų ir besislapstančių žydų.

Kol aš susigaudžiau, kas įvyko, mergaitė vėl pasislėpė, o jie įėjė ėmė mane tardyti, kur priglaudžiau žydaitę. Aš teisinausi: pas mus žydų nėra, kad yra tik lietuviai tarnai. Tada jie labai supykę. Apieškojo visą namą ir, nieko neradę, išvedė mane į kiemą sušaudyti. Pastatė prie sienos. Vienas laiko už rankos, matyt, kad nepabėgčiau, kitas ieško padėties, kaip nusitaikius, kad neišmintų gėlyno. ...

Tokia buvo jų logika: moterį nušauti galima, o gėlių išminti negalima. Laimė, parėjo profesorius Padolskis, kuris buvo atvykęs iš Vilniaus ir laikinai per vasarą pas mus gyveno. Pamatė mane prie sienos ir sušuko: "Ką jūs darote!" Jis smogikams užtikrino, kad pas mus žydų nėra. Vokiečiai manęs atspasė ir išėjo.

Kai atėjome į kambarį, Padolskis, pamatęs žydaitę, nustebo:

— Kaip gerai, kad nežinojau tikrosios padėties. Bučiau sutrikęs, negalėjęs taip tvirtai garantuoti. Vokiečių smogikai — geri psichologai, jie tam specialiai ruošiami.

Naktį Telšius be mūsų užėmė rusai. Saugojau vyskupo butą. Išgirdau baisų beldimą į duris:

— Otkroj dveri!

Atidariau.

— U vas est Plechavičius?

Aš jiems paaiškinau, kad Plechavičius dar liepos mėnesį pasitraukė į Vokietiją. Jie nepatikėjo. Ieškojo visur, net po lova. Neradę atsisdėjo. Vienas buvo kapitonas, kitas — seržantas. Paklausė, kada iš Telšių pasitraukė vokiečiai, pasisakė esą alkani.

Paruošiau vakarienę, įpyliau po truputį konjako. Labai stebėjosi: mes taip gerai gyvename ir turime tiek daug maisto atsargų. Išeidami padėkojo, žadėjo, kai paims Berlyną, vėl Telšius aplankyti. Patarė būti atsargiai su kareiviais — karas yra karas!

Jie išėjo šeštą valandą ryto, o septintą valandą vėl ėmė belstis į duris. Beldėsi Telšių gyventojai. Jie nakvojo bažnyčioje, nes bijo nakvoti namuose — manė, jog bus dideli mušiai. Gyventojai vienas per kitą šaukė, kad bažnyčia pilna rusų kareivių ir jie prašo "vodkos".

Netrukus aš vėl stovėjau prie tos pačios sienos. Tik šįkart mane sušaudyti norėjo ne vokiečiai, o jau rusų kareiviai. Ir už ką? Anie tai už žydaitę, o šitie — už degtinę, apie kurią neturėjau jokio supratimo.

Atsitiko taip, kad vokiečiai, pasitraukdami iš miesto, paliko penkių simtų litrų talpos cisterną su spiritu. Nešėsi visi, kas norėjo, — vieni vaistams, kiti gerimui. Pasirodo, ir mūsų tarnaitė parnešė to spirito kibirą ir pastatė bute už durų.

Užėję rusų kareiviai labai ieškojo "vodkos", rado tą spiritą mūsų bute, išgėrė ir dar ėmė reikalauti daugiau. Tarnaitė išsigandusi atbėgo manęs ieškoti, o aš, nieko nežinodama, nuėjau žiūrėti, kas ten atsitiko.

Kai pasakiau, kad "vodkos" neturime, jie nepatikėjo. Išvedė mane į kiemą, pastatė ten pačion vieton ir ėmė taikyti. Gėlynas jiems mažiausiai rūpėjo, tačiau negalėjo pasidalinti, kuriam teks garbė sušaudyti "buožę".

Taip jiems besibarant ir besistumdant, triukšmą išgirdo jų kuopos vada, tuo metu kaip tik ejęs pro varnelius. Atidarė pažiūrėt, kas čia dedasi. Kareiviai, nors ir labai girti buvo, jį pamatę visi pasitempė, atidavė pagarbą. Kai jį paklausė, už ką nori mane sušaudyti, visi tylėjo.

(Bus daugiau)

Stratfordo festivalyje

Cezario kraujas ir Ardėnų miško idilija

ALFONSAS NAKAS

Rugpjūčio 8 d. mačiau du labai skirtingus veikalus, abu didžiajame Festivalio teatre, abu Williamo Shakespeare'o. Pirmasis buvo

"Julijus Cezaris"

Tai pavadinimas rašomas knygų viršeliuose, taip, regis, išiversta ir Lietuvos enciklopedijose. Autoriaus duotas pilnas pavadinimas pasako daugiau ir tiksliau: *The Tragedy of Julius Caesar*. Mat dramoje nėra beveik nieko apie garsiojo Romos imperatoriaus valdymą, o tik išryškintos pasakytinės jo gyvenimo valandos, septynių šamoklininkų planai, nužudymas, laidotuvis ir dėl jo mirties pačių kalčiausių — Markaus Brutaus bei Kasijaus sunaikinimas. Beje, abu kalčiausius Šekspyras išbaltina, o Markų Brutų paverčia didvyriu, "pačiu geriausiu romėnu".

Šį veikalą režisavo Richard Monette, o scenovaizdžui bei aprangos projektuotojas — Ultz (vyras, neleidžiantis naudoti vardo). Scenovaizdžui naudota tik Cezario biusto skulptūra, čia aktorių ranka pasiekiamą, čia tampoma aukštyn, iki balkono ir į padangę. Butaforiją sudarė tik vienas kitas įnešamas baldas.

Už "romėnų" aprangą tai ir režisieriui, ir projektuotojui reikėtų ryškėti. Buvo baisi mišrainė: baltos bei rudos togos, Kasijus su juosvu mūšų laikų treningu, Antonijus su rausvu, vyšniavu; pora bene patricijų juodom kelnėm, baltom palaidinėm. Tiek Antonijaus ir Oktavijaus, tiek Brutaus ir Kasijaus kariai aprenkti pliusotais sijonais iki kelių, apauti sandalais, visi nuogomis blauzdomis, be šalmų, lakstė po mūšio lauką tik skydais dangstydamiesi; kai kurie vyrai tik su kelnėmis, iki juosmenų nuogi, o pora po sceną šlaikstėsi tik su maudymosi glaudėmis. Tai bent romėnai!

Kai Cezarį badė, nematėme kraujo nė lašelio ant aprangos ir peilių. Bet čia pat žudikai ėmė tūpėti prie publiškai nematomo lavono šono, semti kraują riešukučiomis ir juo teptis rankas iki alkūnių. Šiurpi scena? Publika ėmė garsiai kvatotis. . .

Gera vaidino Cezarį Nicholas Pennell, Kalfurniją — Goldie Semple, Kasijų — Colm Feore, Porciją Marti Maraden. Kiek blogiau sekėsi Brian Bedfordui Brutaus vaidmenyje, ypač po nužudymo, kovose su Antonijum ir Oktavijum. Nežinau, kas pasidarė Bedfordui, dviejų kontinentų teatrų šaunuoliui? Kokią krizę jis pergyvena?

Kaip *Makbetą*, taip ir šį pastatymą skurdino, darė nuobodžiu moterų stoka, nes be dviejų minėtų pilnakraujų veikėjų, dar poros tarnaičių, tik viena kita statistė tepasirodė, nerašikiai aprenpta, minio-

je, Cezario laidotuvisė Antonijui gražbyliaujant.

Antonijų Scott Wentworth suvaidino pasigėrėtinai. Šauniai režisierius išsprendė ir minios dalyvavimą laidotuvisė. Visą teatro erdvę aptemdžius, apšvietus tik Antonijų, iš vienuolikos parterio ir tiekos balkono tarpdurių ėmė slinkti Šekspyro tekstus šukaudamos žmogystos, kiekviena rankose laikydama po dvi degančias žvakes. Vaizdas nematytas, originalus, įspūdin-

Julijaus Cezario spektakliai vyks iki lapkričio 10-sios.

"Kaip jums patinka"

Be klausuko, nes originale *As You Like It*. Kartą siūliau verstį į *Kaip sau norit*, ar dar kitaip, bet buvau pristabdytas.

Komedija, kurioje nėra nė vieno lavono scenoje ar užkulis. Skambios, sentimentali dainelės. Bent kelios įsimylėlių poros, savaip flirtuodamos, linksmina publiką. Jauno, pikto kunigaikščio i Ardėnų girią ištremtas senasis kunigaikštis (dėdė, brolis, pusbrolis?) nei liūdi, nei ruošiasi kersyti, o laimingas džiaugiasi gamta, gerais su juo išsitrėmusiais pavaldiniais, nuoširdžiais apylinkių varguoliais aviganiais. Gi toks melancholikas, truputį ciniškas Jacques — visų, net paties kunigaikščio, laukiamas pokalbininkas. Arba buvęs dvaro juokdarys Touchstone — "filosofas", juokingiausių situacijų kūrėjas. Ir jau negalima nešizavėti skaidriu, žaismingu Rozalindos-Orlando meilės žaidimu.

Ši komedija daugumos šekspyrologų pripažinta viena iš jo gražiausiųjų.

Ir šio pastatymo režisierius — Richard Monette. Bet čia ne tik neturiu jam priekaištų, o kone už viską galiu apiberti komplimentais. Jo dekoratorė Debra Hanson scenos balkoną apraizgė rausvais žiedais, ku-

rie tiko ir kunigaikščio dvarui, ir Ardėnų miškui. Rozalindos vaidmeniui jis pasirinko Lucy Peacock, jau kelintą sezoną vaidinančią svarbius vaidmenis, bet šiame pralenukusi pačią save ir visas mano matytas kitų pastatymų Rozalindas, gal net ir iki šiol geriausią Maggie Smith. Koketišką, bet giliai įsimylėjusią ji čia vaidino visa esybė, visomis moteriškomis priemonėmis.

Ronn Sarosiak, vaidinęs Orlando, tad svarbiausią vyro vaidmenį, buvo pats geriausias Rozalindos partneris. Cėlijos vaidmenį pasigėrėtinai atliko Marie Baron, o laisvo elgesio, menko proto kaimietę Audrey išradingai suvaidino Anne Wright.

William Dunlop buvo labai originalus Touchstone. Tikra staigmena Jacques vaidmeny buvo pats festivalio meno vadovas David Williams. Po Rozalindos ir Orlando jis buvo pats įdomiausias. Ir visas režisieriaus surinktas aktorių kolektyvas bylojo apie gerą skonį.

Prieš kiekvieną ilgesnę sceną ne tik skambėjo daina, bet ir užplūdavo gražsčių šokėjų būrys (choreografas John Broome).

Ak, ir kostiumai! Komedija tai ne istorinis veikalas, joje galima aprenkti betkai, kad tik būtų kuo gėrėtis. Šiame pastatyme apranga buvo ne tik spalvinga bei žavinga, bet ir teikė pastatymui savitą stilių. Programoje paaikškinta, kad veiksmas vyksta 1758 m. Quebec City ir L'ile d'Orleans apylinkėse vėly rudenį. Aprangoje buvo kažkas prancūziško ir kažkas indėniško. Tik užpatoriaus kunigaikščio dvare vyravo tamsios arba visai juodos spalvos. Taip jiems ten ir reikia!

Ir šio veikalą spektakliai — iki lapkričio 10. Kaip anksčiau *Ah, Wilderness*, taip ir šį visiems rekomenduojau.

Prezidento Stulginskio paroda

Antrasis Lietuvos valstybės prezidentas Aleksandras Stulginskis, pirmas pagal konstituciją seimo išrinktas 1920-1926 m., yra vienas iš žymiųjų Lietuvos valstybininkų, kartu su tauta išgyvenęs nepriklausomybės žydėjimo laikotarpį, su tautos dalimi iškenčijęs Sibiro tremtį ir iš jos sugrįžęs, dabar amžinai ilsisi Lietuvos žemėje.

Kai Lietuvoje šiuo metu vyksta tautinis atgimimas, tauta visomis jėgomis kovoja už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę, labai pravartu semtis stiprybės iš praeities, kaip sako mūsų himnas. Ta stiprybė reikalinga nuniokotoje tėvynėje ir išeivijoje, iš laiko dulkių iškeliant nepriklausomo gyvenimo kūrėjus, kurių nepažįsta mūsų vidurinė ir jaunesnioji karta. Vienas iš tokių yra buvęs

Lietuvos prezidentas Aleksandras Stulginskis.

Jo dukrai dr. Aldonai Juozevičienei, išvengusiai Sibiro, dabar gyvenančiai JAV, jo vaikaitė Ramūnei Račkauskienei ir jos vyrui prof. dr. Jonui Račkauskui pavyko surinkti tėvynėje ir išeivijoje prezidento Stulginskio asmeninį palikimą, jo gyvenimo veiklos epizodų nuotraukose, paveiksluose ir raštuose. Pavyko išsaugoti jo asmeniškus suvenyrus, viską sudedant į meniškai paruoštą parodos lentas su metrika ir paaiškinimais.

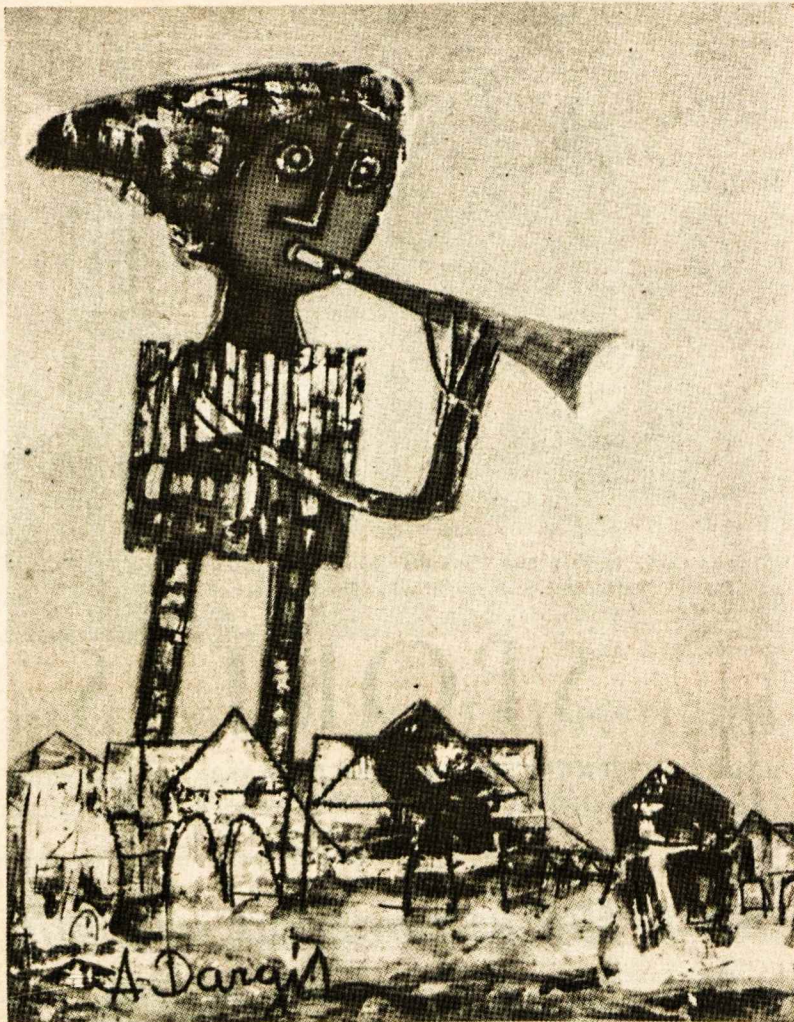
Pilnas parodos dublikatas š. m. vasario 16 d. dr. J. Račkausko buvo nuvežtas į Vilnių ir padovanotas Lietuvos etnografinis muziejui. Parodos atidarymą matėme ir JAV televizijoje. Ši prezidento Stulginskio gyvenimo paroda dabar keliauja per Lietuvą.

Antroji paroda, solidarizuojantis su Lietuva, rengiama Lituanistikos tyrimo ir Studijų centro šį rudenį didesnėse lietuvių kolonijose JAV ir Kanadoje. Paroda prasidės Čikagoje, Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre š. m. rugsėjo 28 d. Po to bus Detroito spalio 5-7 d. d. Po to numatytas — Toronto, Klivlandas, Los Angeles, St. Petersburgas, Filadelfija, Niujorkas, Bostonas ir kt. Paroda galės būti ir kitose vietovėse, globėjams-organizacijoms kreipiantis į Lituanistikos tyrimų ir Studijų centrą, 5620 So. Claremont Ave., Chicago, IL 60636. Tel. (312) 434-4545. Paroda turi 30 lentų (20x30 inčų dydžio), meniškai paruoštų kabinimų ant sienų, su paveikslais, dokumentais, suvenyrais. Viskas telpa į dvi nesunkias dėžes, kurias UPS gali iš bet kur paimti ir bet kur pristatyti.

Parodos rengimas gali būti derinamas ir su kitu renginiu vietovėje, tuo suteikiant progą gausniam žiūrovų atsilankymui. Datas reikalinga koordinuoti spalio, lapkričio ir gruodžio mėnesiais.

Br. Juodelis,

LTSC vicepirmininkas

Dail. Alfonso Dargio paveikslas "Morning 1988". Jo meno darbų paroda įvyks rugsėjo 22 d. Toronto Prisikėlimo parapijos Parodų salėje

Plati temų apimtis

D. Teišerskytės "Atminties šešėliai" Lietuvoje

EDITA NAZARAITE

Gana naujas Lietuvos knygų leidyboje dalykas — kūrybos spausdinimas autorių lėšomis. Tokią poezijos knygėlę "Atminties šešėliai" savo pinigais išleido Dalia Teišerskytė 1989 m., talkinant "Periodikai". 116 puslapių knyga gausiai papuosta dailininko Algio Kliševičiaus sukurtais iliustracijomis.

Poezijos knygą "Atminties šešėliai" sudaro septyni skyriai: "Šeimos vizija", "Aš", "Laikimas", "Laikas", "Kelionės" ir "Atmintis".

D. Teišerskytės eilėraščių nuotaiką sunku suvokti vienu atsikvėpimu — dažną eilėraščių reikia perskaityti kelis kartus. Poetės pasaulis, apie kurį ji rašo, yra sudėtingas, slepiamas sunkios ir skaudžios patirties, plėšiamas iš vidaus besiveržiančio sopulio ir tramdomas atlaidžios imtinties.

Teišerskytės eilėraščiuose daug žodžių, regisi, kad pats žodis nėra toks talpus, kad išliedintų reikiamas besiveržiančios jausminės lavos formas: "Iš nevilties ir skausmo draskau gyvenimą — / Į panagės prilindo šiukšlį. / Varpų gaudimo, / Išnarų čezėjimo. / Blogų eilėraščių / Ir svetimio skaudėjimo. . . / "Dabar" p. 65.

Giliu humanizmu dvelkiantis yra ciklas eilėraščių "Šeimos vizija", o įspūdingiausias eilėraštis apie senelę: "Visos senelės didelės, / O šita buvo maža. / Ir nieks nepatikės, / Kad ji valdydavo / Ir bernus, ir arklius, ir nuotaikas. / Pati kirtė mišką, / Pati pastatė koplyčią. / Pati ištėkėjo už dvarponio / Ir jo visai nemylėjo. . . / "Senelė" p. 8.

Eilėraščiai motinai, tėvui,

Kad liktum tu gyva!

Lietuvių muzikos šventė

1991 m. gegužės 18-26 d.d., Čikagoje, IL.

Rengia: JAV ir Kanados Lietuvių Bendruomenės

RENGINIŲ KALENDORIUS

GEGUŽĖS 18, šeštadienį, PREMIJŲ ŠVENTĖ Jaunimo centre. GEGUŽĖS 19, sekmadienį, Ponchieli opera I LITUANI — Morton auditorijoje. Bendras Čikagos lietuvių ir Lietuvos respublikos operos pastatymas, dalyvaujant Lietuvos respublikos operos solistams, orkestrui ir baletui.

GEGUŽĖS 22, trečiadienį, RELIGINIS KONCERTAS, 50 metų tremimų į Sibirą paminėjimui. Koncertas rengiamas Sv. Mergelės Marijos Gimimo šventovėje, Marquette Parke. Dalyvauja menininkai iš Lietuvos ir vietiniai meno vienetai.

GEGUŽĖS 24, penktadienį, antras operos I LITUANI pastatymas Morton auditorijoje.

GEGUŽĖS 25, šeštadienį, iš ryto, Dainų šventės chorų ir šokėjų repeticija Ilinojaus universiteto paviljone.

GEGUŽĖS 25, šeštadienį, vakare, JAUNIMO LINKSMAVAKARIS — šokiai Jaunimo centre.

GEGUŽĖS 26, sekmadienį, 10.30 v. r. iškilmingos M I Š I O S Sv. Mergelės Marijos Gimimo šventovėje, Marquette Parke. 2.00 v.p.p. DAINŲ ŠVENTĖ Ilinojaus universiteto paviljone. 7.00 v.v. UZBAIGTUVIŲ POKYLIS, Condesa del Mar restorane, 12200 So. Cicero Ave., Alsip.

7.00 v.v. PASILINKSMINIMAS JAUNIMUI, Condesa del Mar. Ta proga vyks įvairios dailės, tautodailės parodos Jaunimo centre Čiurlionio galerijoje, Pasaulio lietuvių centro meno galerijoje ir Balzeko lietuvių kultūros muziejuje.

Lietuvių muzikos festivalio komitetas,

3001 West 59th St. Chicago, IL. 60629. Tel. (312)471-3900.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Vydūno jaunimo fondas šį rudens išleis knygą apie 1943-44 m. Lietuvoje gen. Povilo Plechavičiaus suorganizuotą vietinę rinktinę. Leidinį "Dokumentai Lietuvos vietinės rinktinės istorijai" paruošė Zigmas Raulinaitis, ilgametis išeivijoje leisto "Kario" žurnalo redaktorius. Knyga jau yra surinkta Čikagoje. Z. Raulinaitis ją dabar peržiūri ir papildo.

Keturi filmų režisūros studentai — Vytautas Landsbergis, Artūras Jevdokimovas, Arūnas Matelis ir Audrius Stonys, svečiai iš Lietuvos, šią vasarą susipažinę su Jono Meko archyvine filmų studija Niujorke, aplankė JAV lietuvių Filadelfijoje, Baltimorėje, Hartforde, Bostone, Detroito, Klivlande, Čikagoje. Jie rodė šešis apie 10 minučių ilgio savo filmus, atspindinčius dabartinę Lietuvos gyvenimą. Baltiečius sujungusiai rankų grandinei buvo skirtas A. Matelio ir A. Stonio filmas "Baltijos kelias", cenzorių kankintam poetui Vytautui Bložiui — V. Landsbergio filmui "Tėvas" ir "Koncertas", Gudijos lietuviams — A. Matelio "Pelesos milžinai", kun. Stanislovui Paberžėje — A. Stonio diplominis darbas "Atverti duris ateičiai", kalinio dienai Alytaus kalėjime — A. Jevdokimovo "Pasivaikščiokimas zonoje".

Alės Rūtos novelinį romaną "Mėlyno karvelio šviesa", 1988 m. laimėjusi Lietuvių šaulių sąjungos Simo Kudirkos kuopos Niujorke premiją, jau išleido Vydūno jaunimo fondas, talkinamas Akademinių skautų sąjūdžio Los Angeles skyriaus. Romanas atskirais pasakojimais gildena tetratuli problemas. Jo pagrindinė veikėja — buvusios Lietuvos operos primadona Vincė Jonuškaitė. Aplanką ir trijų spalvų viršelį piešinė bei vinjetas sukūrė autorės Alės Rūtos-Arbenienės dukra dail. Rasa E. Arbaite.

Klivlando kultūrinių darželių sąjungon lietuvių išjungė 1929 m. Lietuvių darželis šiame JAV mieste buvo atidarytas 1933 m. birželio 10 d. iškilmingu Vasario 16 akto signataro dr. Jono Basanavičiaus biusto atidengimu. Biusto išliedimui ir atsintimui pasirūpino Lietuvos šaulių sąjunga. Modeliu buvo panaudotas skulptoriaus Juozo Zikaro Kaune sukurta dr. J. Basanavičiaus biustas. Lietuvių kultūrinis darželis metų slinktyje atsidūrė nepalankiose sąlygose, nukentėjo nuo vandalų. Šią vasarą Klivlando lietuvių, paskatinti pastarųjų įvykių atgimstančioje Lietuvoje, ėmėsi Lietuvių kultūrinio darželio atnaujinimo darbų. Švente jiems tapo antrasis dr. J. Basanavičiaus biusto atidengimas liepos 22 d. Ši kartą biustą atkūrė skulptoriaus Ramojus Mozolaiuskas. Atidengimo metu kalbėjo Lietuvių kultūrinio darželio draugijos pirm. Vincas Apanius ir Lietuvių skautų sąjungos skautų seserijos vyr. skautininkė Stefa Gedgaudienė.

M. K. Čiurlionio ansamblis, kompozitoriaus Alfonso Mikulskio (1909-1983) kūdikis, pirmuosius žingsnius žengęs Vilniuje 1940 m. sausio 15 d., išaugęs ir subrendęs Klivlande, JAV Ohio valstijoje, grįžo Lietuvon. Deja, šios istorinės kelionės, susietos su ansamblio brandžiu penkiasdešimtmečiu, nesulaukė jam daug metų atidavęs A. Mikulskis, miręs Klivlande 1983 m. spalio 14 d. Lietuvon penkiasdešimt septyni čiurlioniečiai, Vilniaus konservatorijos Klaipėdos fakultetų docentas Gediminas Purlys, kanklių orkestrėlio vadovė Ona Mikulskienė, valdybos pirm. Vladas Plečkaitis su kitais nariais nuvežė tik A. Mikulskio pomirtinę dovaną — "Mišias už kenčiančią Lietuvą". Jis M. K. Čiurlionio ansamblis rugsėjo 9 d. planavo giedoti Klaipėdos katalikų atgautoje Marijos Taikos Karalienės šventovėje, o rugsėjo 12 d. vakarą — senojame Vilniaus arkikatedroje. Į planus taigpi buvo įtrauktas apsilankymas Šiluvos Marijos šventovėje, paminklinio kryžiaus atidengimas Kryžių kalne prie Meškuičių. "Gimtas kraštas", idėjęs M. K. Čiurlionio ansamblio nuotrauką primena skaitytojams, kad čiurlioniečiai yra nukeliavę 96.000 mylių, surengę 1.217 koncertų, sutraukusių 864.000 klausytojų. Lietuvoje viešinio M. K. Čiurlionio ansamblio koncertai buvo numatyti: rugsėjo 8 d. — Klaipėdoje, rugsėjo 11 d. — Panevėžyje, rugsėjo 12 d. — Kaune, rugsėjo 13 d. — Vilniuje.

Kauno paveikslų galerija surengė lietuvių liaudies dekoratyvinės tekstilės parodą, kuriai buvo sutelkta daugiau kaip 500 audimo meno pavyzdžių. Jie išryškino Aukštaitijos, Žemaitijos, Dzūkijos ir Sūduvos liaudies meno savitumus. Lankytojus bene labiausiai domino gausios prijuostės, ypač lėlijomis ir žvaigždėmis papuostos suvalkietiškos kaisytinės prijuostės.

Lietuvos karaliaus Mindaugo atminimas liepos 8 d. buvo įamžintas Vilniaus rajono Medininkų apylinkėje ant Juozapinės kalno pastatytu paminkliniu akmeniu. Jame iškaltas Mindaugo karūnos ženklas su jo karūnavimo data 1253 m. liepos mėnesį. Paminklinio akmens pastatymu rūpinosi Lietuvos sąjūdžio Vilniaus rajono taryba ir Lietuvos kultūros fondas. Medininkų bažnyčioje buvo atnaušiamas Lietuvai skirtos Mišios. Akmens atidengimo iškilmen susirinkusiems vietiniams gyventojams ir svečiams iš Vilniaus koncertą surengė "Armonikos" ansamblis. Lietuvos kultūros fondas dalį Juozapinės kalno nori paversti Rytų Lietuvos kultūros renginių bei išsilminių vieta.

Zarasų krašto muziejus surengė pusmėčio nuotraukų parodą "Sibiro tremties kelias". Jai panaudotos šešių fotografų nuotraukos, sudarančios net atskirus ciklus. Parodos lankytojų laukė J. Kazlausko ciklai "Lietuva prie Balchaso", "Viena diena ir naktis Kraslage", R. Urbakavičiaus "Igarka" ir "Igarkos lietuviai užsirašo į Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio rėmimo grupę". Z. Nekrošiaus nuotraukos atspindėjo Šiaurės Uralo stovyklų ir jose prievarta apgyvendintų tremtinių tragikąsias dienas, brolių Černiauskų — ekspedicijos į Resiotų lagerį vaizdus. Šiurpius lietuvių tautos praecities epizodus atskleidė M. Baranausko nuotraukos.

Penkių dalių dokumentinį filmą "Sugrįžimas" paruošė Lietuvos kino studija, pernai vasarą įjungusi savo atstovus į dvi ekspedicijas, aplankiusias lietuvių tremties vietas Sibire. Režisierius ir operatorius Petras Abukevičius pasiekė Laptevų jūros pakrantę, o rež. Vytautas Damaševičius su operatoriumi Arvydu Baronu filmavo Igarkoje. Lietuvos kino studijos dokumentinis filmas "Sugrįžimas" yra paminklas lietuvių tautos kančiai ir Sibiro tremtinių dvasinei stiprybei. Filmas "Sugrįžimas" bus įkeltas angliškai, perkeltas į vaizdažuostes ir visais galimais būdais rodomas pasauliui kaip vaizdinis lietuvių tautžudystės dokumentas.

Antanui Merkiui (1887-1955), Lietuvos kariuomenės kūrėjui-savanoriui, krašto apsaugos ministeriui, Klaipėdos krašto gubernatoriui, Kauno burmistrui, pasikūnijam nepriklausomos Lietuvos ministeriui pirmininkui, bus pastatytas paminklas Kauno rajono Lapių miestelyje, jo buvusio dvaro parke. Velonies biustą Lietuvos laukų akmenyje įkalė jaunas klaipėdietis skulptorius Gintautas Jonkus. A. Merkiui Lietuvos ministeriui pirmininku teko būti nuo 1939 m. lapkričio 21 d. iki 1940 m. birželio 17 d. Jam ir prezidento pareigas buvo palikęs 1940 m. birželio 15 d. Vokietijon pasitraukęs prez. Antanas Smetona. Sovietų Sąjunga pareikalavo jas perduoti Justui Paleckiiui, kuris sudarė Maskvai priimtina "liaudies vyriausybę". A. Merkys buvo sumintas ir ištermtas Vladimiro britin. Mirė Melenkuose 1955 m. kovo 5 d.

Panevėžio dramos teatre veiklos trisdešimtmetį paminėjo Mykolo Karkos saviaviekliai pagrindais suorganizuota operetės grupė. Sukaktis paminėta Žano Zilbero trijų veiksmų operete "Dorovingoji Zuzana". Šiai grupei ilgus metus vadovavo ją suorganizavęs dirigentas M. Karka (1892-1984), jį pakeitęs dirigentas D. Baltrūnas ir dabartinis dirigentas V. Kapučinskas. Saviavieklinis operetės kolektyvas jungia beveik šimtą choristų, orkestrantų, baletų šokėjų, aktorių ir solistų. Juos dabar papildė Jono Švedo pedagoginės muzikos mokyklos absolventai ir dėstytojai. Panevėžio operetėje nuo pirmųjų jos dienų dainuotą solistą N. Garbaliuskienę, A. Petro-nis ir A. Pajėdą, vaidina aktorius J. Gavėnas. Trisdešimtmečio laikotarpįje panevėžiečiai šešiolika kartų buvo pakviesti į klasikinio operetų premjeras.

V. Kst.

Scena iš W. Shakespear'o "Julijus Cezaris". Iš kairės: COLME FEORE (Kajus Kasijus), SCOTT WENTWORT (Markus Antonijus), NICHOLAS PENNEL (Julijus Cezaris, guli), BRIAN BEDFORD (Markus Brutus)

Nuotr. David Cooper

● Ačiū Dievui už knygas. Jos yra mirusių balsai, kurie padaro mus praėjusių amžių pavidėtojaus (Channing).

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9.00 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: Sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind.	10 %
180-185 d. term. ind.	10 1/4 %
1 metų term. indėlius	10 1/2 %
2 metų term. indėlius	10 1/4 %
3 metų term. indėlius	10 1/4 %
1 metų GIC-met. palūk.	11 1/4 %
2 metų GIC-met. palūk.	11 1/4 %
3 metų GIC-met. palūk.	11 1/4 %
1 metų GIC-mėn. palūk.	11 1/4 %
RRSP, RRIF ir OHOSP	9 1/2 %
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind.	11 1/4 %
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind.	11 1/4 %
Taupomąją sąskaitą	8 1/2 %
Kasd. pal. taupymo sąsk.	10 %
Kasd. pal. čekių sąsk. iki	5 1/4 %

IMA UŽ:

Asmeninės paskolas	nuo	13 3/4 %
Sutarties paskolas	nuo	13 3/4 %
Nekiln. turto paskolas:		
Su nekeičiamu nuosimčiu	1 metų	14 %
2 metų	14 %	
3 metų	14 %	
Su keičiamu nuosimčiu	1, 2 ir 3 metų	13 %

Draudžiame asmenines ir sutarties paskolas iki \$15,000 ir narių gyvybę iki \$2,000 už santaupas laikomas šėrų, čekių ir taupymo sąskaitose.

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir morgičius iki 75% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir keliolikių čekius (traveler's cheques). Nėmame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

AKTYVAI virš 45 milijonų dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

STEPHAN'S FURS 406 Roncesvalles Ave.
Telefonas 536-5936 ir
2239 Bloor Street West. Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės.
Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

DRAUDA "ALL THE CHOICE IN THE WORLD"

MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVARIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

AUTOMOTIVE FIBER
AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.

Savininkas – RICHARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD,
Etobicoke, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

Kokia jūsų namo vertė?

Skambinkite dar šiandien dėl nemokamo jūsų namo įkainojimo.

ANTANAS GENYS
an independent member broker

RE/MAX professionals inc. Realtor
1 east mall crescent etobicoke, ontario M9B 6G8
232-9000 res: 231-2839

MARGIS DRUG STORE

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
PENSININKAS 15% NUOLAIDA NUO VISKO (IŠSKYRUS CIGARETES)
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYtuvą (KOMPIUTERĮ)

Greitas ir tikslus patarnavimas!

DRAUDA

gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, vcrslo ir komercijos

Juozas Eimis Ramas
Tel. 231-5641, namų 766-5857

Allstate 5233 Dundas St. W. (arti Kipling)
Islington, Ontario M9B 1A6
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

Vilniaus LGSF ir Vilniaus "Makabi" po draugiškų rungtynių 1940 m. vasario mėnesį, laimėtų LGSF 9:0. Stovi antras iš kairės K. Baronas

SPORTAS

—Redaguoja SIGITAS KRAŠAUSKAS.—
32 Pasadena Gardens, Toronto, Ontario, M6S 4R5,
telefonas (416) 766-5387

Kazio Barono amžiaus sukaktis

Amžiaus sukaktį švenčiantį, buvusį sportininką, visuomenininką ir dar ir dabar aktyvų darbuotoją spaudos baruos Kazį Baroną sveikiname, linkėdami jam šioje gyvenimo pakopoje daug sveikatos, ištermės ir gražių poilsio dienų. Su bičiuliu Kaziu mane riša ilga pažintis, net nuo mokslo dienų Vilniaus universitete.

K. Baronas gimė 1920 m. Vilniuje. Baigė Vytauto Didžiojo gimnaziją ir 1941-43 m. studijavo ekonomijos mokslus Vilniaus universitete. Juos užbaigė Miunchene, UNRROS universitete 1947 m. įgydamas ekonomijos mokslų diplomą. Emigravęs Kanadon apsigyveno Hamiltone, Ont., ir reikėsi visuomeniniame gyvenime, daug laiko skirdamas Hamiltono LSK "Kovo" veiklai. Jis buvo vienas iš šio sporto klubo steigėjų. Nuo 1983 m. yra VLIKO Elta-Pressedienst redaktorius V. Vokietijoje. Lietuvoje buvo "Vilniaus balso" (1941) ir "Naujosios Lietuvos" laikraščių sporto korespondentas. Kanadoje – "Nepriklausomos Lietuvos" sporto skyriaus redaktorius. Gausiai rašo visuomeninio gyvenimo bei sporto temomis. "Tėviškės žiburiuose", "Drauge", "Europos lietuvių" ir kt. Kartų su St. Daliu parengė knygą "Lietuviai Hamiltone 1948-1954". Redagavo leidinį "Pirmoji Lietuvių diena Kanadoje" 1953 m. (lietuvių ir anglų kalbomis).

Sukakties proga, paprašytas pasisakyti apie savo sportiškąją veiklą, K. Baronas atsuntė sekančio turinio laišką:

—Visuomet mielai sugrįžtu į nerūpestingą, kad ir okupuotame Vilniuje, vaikystės ir jaunystės dienas, kadangi su Gedimino miestu yra surištas ir mano sportinis gyvenimas. O jo pradžios reikia ieškoti Vilniaus lietuvių "Ryto" pradžios mokykloje, pradėjus ant šaligatvio ar kokiame nors senamiesčio užkampyje spardyti skudurinį "kamuoį", sudarant net "gatių" komandas.

Pradėjus lankyti Vilniaus Vytauto Didžiojo gimnaziją, atsiradė žymiai platesnis akiratis, kadangi kūno kultūros pamokoms turėjome mažą sporto salę su kopėtomis, kamuoliu, "startukus", aikštę ir net sportinę uniformą, kuri buvo tautinių spalvų. Tad ir sportinis pasaulis jau pirmose klasėse pasidarė žymiai platesnis. Mėginant ir futbolo rungtynes patekti per tvorą, ne vieną kartą pakliuvau į spygliuotą vielą, stipriai susižeidžiau koją ar ranką, nekaltant jau apie suplėšytas trumpas kelnaites. Vėliau "pragudrėjau", prašydamas einančio žaidėjo panešti jo lagaminą. Taip sutaupydavau įėjimo bilietui motinos duotus pinigus, nusipirkdamas ledų ar saldinių. Vėliau taip elgtis nereikėjo, nes įsijungiau į lenkų jaunų sporto klubo eiles. Geru futbolininku netapau. Gerai prisimenu vieną priešaismį, kai pats į savo vartus įkirtau įvartį, mėginamas kamuolį perduoti vartininkui. Gėda buvo, išgirdus tūkstantinės minios "ach" šauksmą...

Bet futbolo nepalikau. Žaisdamas Vytauto Didžiojo gimnazijos

KAZYS BARONAS, švenčiantis amžiaus septyniadesimtmetį

rinktinėje (Karlonas, E. Ringus, E. K. Kudabos, a.a. Galickas ir kt.) ne vieną kartą gerai "įkirtome į kailį" lenkų gimnazijoms. Nežinamosios lenkų gimnazijos kieme žaistos rungtynės prieš jėzuitų gimnaziją ir laimėtos pasekė 6:4.

Mėgav lengvąją atletiką, stūmiau rutulį, mečiau diską. Antradienį ir ketvirtadienį popietės buvo skiriamos treniruotėms, kurias pradėjo pravedavo lenkų mokytojas, vėliau Pr. Žizmaras, tačiau arčiau širdies "gulėjo" ledo ritulys. Pirmus žingsnius ant ledo žengiau priešmokykliniame amžiuje, netoli Užupio esančiuose trijuose tvėnkinuose. Žiemos metu tėvas juos išnuomodavo, kviesdavo darbininkus, kurie ledą pjaudavo stačiakampiais, išveždavo į alaus daryklas, ligonines, mėsines. Paėmęs lazda, vaikdavau ledo gabaliukus po tvėnkinį, net nesvajodamas, kad vieną dieną turėsiu "tikras" ledo ritulio pačiūžas, lazda ar net kuklią uniformą...

Daug vandens nutėkėjo Nerimi, kol sulaukiau tokių "prašmatnybių". Rodos, buvau šešiolikmetis. Gavęs iš tėvo pinigų ir pridėjęs dar savo santaupas, džiaugiausi naujom pačiūžom ir lazda.

Greičiausiai ir kiti draugai panašiu keliu "sukombinavo" pačiūžas ir lazdas. Sudarėme gimnazijos rinktinę, nutarėme dalyvauti Vilniaus gimnazijų pirmenybėse. Kukliai atrodėme prieš turtingas lenkų gimnazijas: tamsiai mėlynai megztukai su raudonom "VDG" raidėmis, be šarvų. Įčiuožę į aikštę žiūrovus pasveikindavome lietuviškai "sveiks valio". Ir pirmas rungtynės teko žaisti prieš meistrį Ad. Micevičiaus gimnazijos rinktinę su tokiom žvaigždėm kaip Klemas, broliai Mejeriai, Mališevskis (burmistro sūnus, repatrijaves) ir Lenkija ir ten treniravęs Varšuvos "Legja" krepšininkus ir kt.). Juos paremti atėjo visa gimnazija, lietuvių tik keliasdešimt. Pralaimėjome net 0:9, tačiau įveikėme jėzuitų gimnaziją 4:3, pralaimėjome Žygimanto vardo gimnazijai 2:1. Mūsų gimnazijos komandoje žaidė J. Budrys, K. Kudaba, M. Padaba, J. Budzeika, M. Birinčikas ir kt. Buvau priskirtas prie geriausių žaidėjų ir atkreipiau dėmesį Lenkijos pirmenybėse dalyvaujančios Vilniaus "Ognisko" ledo

ritulio klubo vadovybės. Deja, sužinojus, kad esu "tikras" lietuvis, susidomėjimas atslūgo.

Grąžinus Vilnių Lietuvai, tuoj pat įsijungiau į Vilniaus LGSF klubo eiles, žaisdamas ledo ritulį. Nežinomosios lenkų gimnazijos 1940 m. sausio 5-6 d.d. prieš Kauno LGSF (laimėtos 5:0) ir pralaimėtos prieš Kauno rinktinę 1:4.

Nežmiršau ledo ritulio ir stovykliniame gyvenime. Augsburgio stovykloje sudarėme baltiečių rinktinę, sužaisdami keletą rungtynių su to miesto klubu. Mane ir du esčius pakvietė į vokiečių klubo eiles. Dalyvavau Augsburgio "Dainavos" klubo veikloje, leidau sieninį sporto laikraštėlį.

Kanadoje su aktyviuoju sportu teko atsivieškinti, užleidžiant vietą jaunesniems. Pastebėjus, kad Hamiltone esama gery sportininkų ir pasitarus su kitais, 1949 m. liepos 17 d. įsteigėme HLSK "Kovą", kuris praeitais metais atšventė keturiasdešimtąją gyvavimo sukaktį.

Sulaukęs pensininko metų, ryšių su sportu nenutraukiau ne tik Kanadoje, bet ir Vakarų Vokietijoje, stebėdamas sporto varžybas aikštėse, paskirdamas sportinei programai televizijoje labai daug valandų, parašydamas spaudai sportines žinias.

Palyginęs savo sportinį gyvenimą su šiandieninio jaunimo, matau labai didelį skirtumą: jau nepinamečiai, talentingi sportininkai yra "nuperkami" įvairių sporto vaizbūnų, statant jiems iš anksto ne mėgėjiškų varžybų pagrindus, bet skiepijant tikrą profesionalizmą, mokant už tokias "paslaugas" sportui milijonus dolerių, lyrų, frankų ir markių. Kur bus tam galas?" Sig.K.

Golfo žinios

Toronto Lietuvių golfo klubo turnyre, 1990 m. rugpjūčio 25, Golf Haven golfo laukuose, dalyvavo 40 klubo narių. Turnyro laimėtojai: 1 v. Augustinas Simanavičius – 79 smūgiai, 2 v. K. Eimantas – 80, A. Kuolas – 81, R. Strimaitis – 81 ir D. Vaičiūnas – 82. Išlyginamųjų smūgių varžybose: 1 v. R. Kartavičius – 62, 2 v. D. Vaičiūnas – 65, Aug. Simanavičius – 66, A. Kartavičius – 66 ir A. Zalauškas – 67. Moterų klasėje 1 v. I. Kymantienė – 83, 2 v. D. Deksnytė – 85. Svedinio primetimus arčiausiai vėliavos laimėjo: A. Kartavičius, P. Stauskas. Nežinomios skyklės dovana teko Bayercoft ir turnyro dalyvio laimikį pelnė K. Eimantas. Turnyrą pravedė A. Zaleskis, A. Stauskas ir K. Eimantas.

Madridio dienraštis "El Pais" rugpjūčio 5 d. laidoje rašo, kad vėžlius ir ambicingas "Forum Filatelico" sporto klubo pirmininkas Gonzalo Gonzalo dar prieš vienerius metus užsitikrino savo klubui sumartis su Saboniu ir Chomiciumi. Vėliau jis bandė pakeisti Chomicių sovietų krepšininku Tichonenko. Šių sutarčių dėka gerokai padidėjo žiūrovų skaičius, pagerėjo klubo finansinė padėtis, o Gonzalo Gonzalo daro pastangas perimti miesto Vajolidad futbolo komandą. J.B.

Skautų veikla

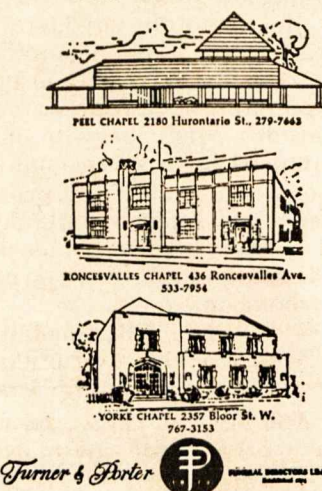
Po sėkmingų vasaros atostogų ir pasisekusios stovyklos, pradėdami žiemos veiklą, "Rambyno" ir "Šatrijos" tuntų vadovai – vės pasirodė sueigoms su naujom programom.

Pradedant sezoną, geriausias laikas būtų papildyti skautiškas gretas naujais vilkiukais, paskutytėmis, skautais-tėms. Nors visi užimti, skubama, laiko nėra. Tačiau tėvai, augindami vaikus, turėtų surasti laiko ne tik įrašyti, bet ir pavežioti į sueigas ar išlykias. Tų mažučių ir jaunuolių laukia ateitis. Juo mažiau jie laiko praleis gatvėje, tuo jų ateitis bus gražesnė. Tad sudarykime jiems sąlygas priklausyti skautų organizacijai, kad galėtų mokytis lietuviškų dainų, kalbos ir žaidimų, o jie užaugę už tai bus dėkingi.

"Atgimimo" stovykloje "Romuvoje" visų vadovų-vių pasitarime dėl ateinančių metų stovyklos vienbalsiai nutarta ruošti 2-jų savaičių stovyklą liepos gale – rugpjūčio pradžioje. Visi vadovai – vės pasižadėjo stovyklauti ir vadovauti. Registracija bus pravedama anksti pavasarį, o nuo dabar jai ruošiamasi. Spalio mėnesį bus šaukiama Kanados rajono vadovų-vių sueiga ruošos darbams.

"Šatrijos" tunto nauja tunti-ninkė ps. A. Šernaitė-Simkuvienė perima tunto vadovavimą. M.

Turner & Porter
laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533-7954

PARAMA LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:	IMA:
10 % už 90 dienų term. indėlius	už asmenines paskolas nuo 13 3/4 %
10 1/4 % už 6 mėnesių term. indėlius	už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
10 1/2 % už 1 m. term. indėlius	su nekeičiamu nuosimčiu
10 1/4 % už 2 m. term. indėlius	1 metų 14 %
10 1/4 % už 3 m. term. indėlius	2 metų 14 %
11 1/4 % už 1 m. GIC mėn. palūk.	3 metų 14 %
11 1/4 % už 1 m. GIC invest. pažym.	(fixed rate)
11 1/4 % už 2 m. GIC invest. pažym.	su keičiamu nuosimčiu
11 1/4 % už 3 m. GIC invest. pažym.	1, 2 ar 3 metų 13 %
9 1/2 % už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)	(variable rate)
11 1/4 % už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.	Asmenines paskolas duodame iki \$65,000 ir morgičius iki 75% įkainoto turto. Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji morgičiai.
11 1/4 % už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.	
11 1/4 % už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.	
9 1/2 % už namų planą - OHOSP (variable rate)	
8 1/2 % už taupymo sąskaitą	
10 % kasd. pal. sąsk. virš 10.000	
7 % už kasd. pal. čekių sąsk.	

AKTYVAI virš 78 milijonų dolerių

Visų narių gyvybę apdrausta santaupų dydįje, bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$30,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama pinigines perlaidos, keliolikių čekiai (American Express).

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 3.30 v. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 8 v. vakaro; šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v. po pietų

BŪSTINĖ: Lietuvių namai –

1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonas 532-1149

KINGSWAY NATIONAL REAL ESTATE LTD.

1614 Bloor St. W., Toronto, M6P 1A7 (Arti Toronto Lietuvių namų)

PERKANT – PARDUODANT NAMĄ VISADA JUMS SAŽINGAI IR DRAUGIŠKAI PATARNAUS

STASYS JOKUBAITIS.

Telefonai 535-2331 arba 537-2869

A. W. GARBENIS REAL ESTATE INC.

1211 Gorham St. Units 1&2, Newmarket, Ont. L3Y 7V1,
Telefonai: (Toronto linija) 416-773-9591,
(Newmarket linija) 416-836-1415.

Alfonsas Garbenis, jn. savininkas

Namų įkainojimo skyrius

HURONIA YORK APPRAISAL CORPORATION

1211 Gorham St., Units 1&2, Newmarket, Ont. L3Y 7V1.

Telefonai (Toronto linijos):
416-773-6480, 416-773-3779

ALFONSAS W. GARBENIS, jn., B. Econ. CRA, SRA, kvalifikuotas įkainotojas nuosavybių – morgičių, palikimų, investicijų, (V. Day Capital Gains) ir patarėjas kituose nekilnojamo turto reikaluose.

RE/MAX
renown realty ltd., realtor
an independent member broker

daiva t. dalinda, B.A.
associate broker

4887 dundas street west
islington, ontario M9A 1B2
res: 766-2897

232-2322

DEŠIMTIES METŲ PATYRIMAS
NEMOKAMAS NAMO ĮKAINOJIMAS

NRS NATIONAL REAL ESTATE SERVICE
NRS WESTSIDE REALTY INC.

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti.

Lina Kuliaviėnė

2323 Bloor St. West nr. 218, Toronto, Ontario M6S 4W1
(Windermere – Bloor kampas)
Tel. (416) 767-9000 Fax (416) 767-0382

LADA

Mes siunčiame
"LADA" automobilius ir jų dalis į Lietuvą bei Rusiją

Skambinkite dėl informacijos dar šiandien

CARMEN & FRANK'S LTD.

2584 Eglinton Ave. E., Scarborough, Ontario M1K 2R5
Tel.: (416) 261-7219, 261-6581 • Fax: (416) 265-0979

Istorinė rinkimų staigmena

(Atkelta iš 1-mo psl.)

rinkiminėje apylinkėje, o ši kartą net 8.169 balsais netikėtai pralaimėjo socialistai Marion Boyd, kuri 1987 m. rinkimuose buvo jam pralaimėjusi 8.928 balsais. Prisiimdama atsakomybę dėl savo ir liberalų pralaimėjimo, D. Petersonas paskelbė pasitraukimą iš vado pareigų.

Ketvirtoji provincija

Netikėtai Ontario NDP vado Bob Rae laimėjimas yra istorinis ir labai svarbus visiems Kanados NDP socialistams. Pirmąją socialistinę vyriausybę Kanadoje jau 1944 m. Tommy Douglas sudarė Saskatchewan provincijoje, o vėliau socialistų valdžios susilaukė Manitobos ir Britų Kolumbijos provincijos. Ontario yra ketvirtoji provincija, kurioj tik dabar pirmuoju NDP socialistų premjeru taps Bob Rae. Visos ligšiolinės kitų vadų pastangos gyventojų skaičiumi didžiausioje ir ekonomiškai turtingiausioje provincijoje buvo nesėkmingos.

Keturiasdešimt dvejų metų amžiaus Bob Rae yra užsienyje augęs Kanados diplomato Saul Rae sūnus, darbo unių advokatas, Kanados parlamentas išrinktas tris kartus — 1978, 1979 ir 1980 m. Ten jam teko būti Kanados NDP socialistų partijos finansų kritiku. Ontario NDP socialistų partijon perėjo ir jos vadu buvo išrink-

tas 1982 m. Nuo to laiko dabar jau keturis kartus yra laimėjęs rinkimus į provincinį Ontario parlamentą, bet dabartinio triumfo nebuvo numatęs.

Socialistiniai pažadai

Rinkiminiame vajuje, nesitikėdamas savo partijos pergalės, Bob Rae pažėrė daug pažadų, kuriuos ne visus tegalės įgyvendinti. Iš jų reikia paminėti jo įsipareigojimą minimalų valandinį atlyginimą Ontario provincijoje nuo \$5 padidinti iki \$7.20, atleisti nuo provincinio pajamų mokesčio skurdos ribas pasiekusias šeimas, parūpinti 10.000 papildomų vietų dirbančių motinų naudojamoose vaikų darželiuose, sustiprinti butų nuomos kontrolę, moterims užtikrinti vienodą atlyginimą su vyrais už tokias pat vertės darbas. Bob Rae taipgi nori sustabdyti spekuliaciją namais, spekuliantams įvesdamas pelną 25-75% apkarpančių mokesčių. Vėl bus grąžintas nuosavybės paveldėjimo mokestis, kai paliekamo turto vertė prašoka milijoną dolerių.

Liberalų įvesdintą kaltininkų neieškančių automobilių draudos planą Bob Rae žada pakeisti normalia valstybine drauda, leidžiančia kreiptis į teismus. Drąsia naujove tenka laikyti didžiosioms bendrovėms planuojamą minimalų privalomą 8% pelno mokestį, kai jos visokiomis gudrybėmis

išvengia pajamų mokesčio. Liberalai ir konservatoriai kritikai teigia, kad dėl pasiūlytų reformų valdžios metinės išlaidos padidėtų \$4,2 bilijono, o pajamos tik \$2,4 bilijono. Pats Bob Rae kalba tik apie metinį bilijono dolerių deficitą biudžete.

Spaudos konferencijoje būsimasis socialistų premjeras Bob Rae aiškino, kad ekonominėse reformose bus vengiama revoliucijos, siekiama naudoti ir gerovės ne vien tik NDP partijai, bet ir visai Ontario provincijai bei jos gyventojams. V. Kst.

Neturi įgaliojimų

JAV LB apylinkėse architektas Linas Krivickas iš Kaino Lietuvos Sąjūdžio vardu renka aukas. Lietuvos Sąjūdžio vykdomojo komiteto sekretoriaus Andriaus Kubiliaus prašė, L. Krivickas neturi jokių Lietuvos Sąjūdžio įgaliojimų rinkti aukas Amerikoje.

Ontario sutartis su Ukraina

Ontario ir Ukrainos valdžios neseniai pasirašė susitarimą išvystyti prekybinius ryšius žemės ūkio pramonėje. Susitarime pabrėžiamas mokslinis, techninis bei ekonominis kooperavimas žemės ūkio ir jo produktų gamybos srityje. (Can. Scene).

Rašo apie Lietuvą

Cherie Lebrun, lietuvių kilmės autorė, parašė 12 psl. politiniais ir kultūriniais klausimais straipsnį apie Lietuvą "Challenge" žurnale, rudens laidoje. Straipsnyje rašoma — lietuvių prie Baltijos jūros atsikėlė 3,000 metų prieš Kristų. Jų kalba — seniausia gyva kalba Europoje. Senovės lietuvių garbino gamtos reiškinius. Dabartinės baltiečių kova už laisvę yra simbolis visam pasauliui, kad tiesa ir teisė turėtų viešpatuoti žemės gyventojų tarpe. Lietuva ir kitos Baltijos valstybės žadina žmonių sąžines gerbti visų tautybių žmogaus teises.

OVERSEAS VIDEO TAPE

Pakeičiame 3 val. video juostas iš vienos sistemos į kitą tik už \$45. Darbas garantuotas. NTSC, PAL, SECAM, Europos, Azijos, Afrikos ir Australijos sistemos į kanadišką ir atvirkščiai. 8 ir 16 mm filmas ir skaidres pakeičiame į video.

KODĖL MOKĖTI DAUGIAU? Skambinkite tel. 244-1822.

FUTURE.I

REAL ESTATE LTD. REALTOR

Nijolė Bates
Namų pirkimo bei pardavimo bendrovės atstovė verslo 769-3300 namų 769-1835

• Patarnauja lietuvių kalba.
• Nemokamas namų įvertinimas

130 Kennedy Avenue,
Toronto, Ontario M6S 2X9

Pirkite namus
geresnei savo atečiai

TORONTO

"TŽ" skaitytojai ne kartą yra pageidavę straipsnių sveikatos klausimais. Deja, iš mūsų medikų nedaug tebuvo sulaukta rašinių tais klausimais. Pastaruoju metu pradėjo rašyti dr. Vytautas Meška iš Lietuvos Birštono, žurnalo "Sveikatos apsauga" redaktorius kolegijos narys. Jau yra gauti trys straipsniai, kurie netrukus bus pradėti spausdinti "TŽ". Tikimės, kad jis rašys ir toliau.

"Alcoholic Anonymous" lietuvių būrelis, anksčiau rinkdavęs penktadieniais pagal organizacijos programą, nebesirenka dėl narių stokos. Kai kurie lanko anglų būrelių susirinkimus. Informacijos apie organizacijos veiklą ir lietuvių dalyvavimą joje ir toliau gaunamos telefonu 487-5591. Ši organizacija, labai populiari Š. Amerikoje, jau įsteigė savo skyrių Vilniuje. Jo steigėjas dail. R. Orantas lankėsi JAV-se, susipažino su organizacijos literatūra, veiklos metodais, programa ir paruošė atitinkamą leidinį. Tikimasi, kad Lietuvoje ši organizacija prisidės prie blaivybės sąjūdžio.

Naujų ateivių — imigrantų iš Lietuvos skaičius Toronte gausėja. Vieni atvykę lankyti savo giminių pasiliko Kanadoje, pasinaudodami politinių pabėgėlių programa, kiti atvyko iš Europos kraštų, kur buvo prisiglaudę. Yra dar visa eilė tautiečių, besirengiančių atvykti Kanadon bei laukiančių imigracijos dokumentų. Vienas jūrininkas visai neseniai pabėgo iš sovietinio laivo Niufaundlandijoje ir atvyko į Torontą. Tokiems ateiviams yra būtina pagalba. Iki šiol ta pagalba ateina iš lietuvių parapijų. Tai problema, kurią turėtų susirūpinti ir Kanados Lietuvių Bendruomenė bei organizuoti pagalbą platesniu mastu.

A. A. Adolfo Šetiko prisiminimai, užjausdami artimuosius, Kanados lietuvių fondui aukojo: \$20 — Povilas Kanopa, J. G. Krištolaičiai, Juozas Vyšniauskas; \$15 — Petras Šidlauskas; \$10 — J. A. Kutkos. Nuosirdus ačiū. KLF

Knygų rišyklą "SAMOGITA" meniškai riša knygas bei žurnalus **A. Plėnys** 3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8 Tel. (416) 625-2412

HALLING ELECTRICAL
(Estonian)
• Visų rūšių atnaujinimai
• AC langai ir sienų sekcijos
• Vėsintuvai
• Garažo durų atidarytojai
Tel. 762-9190

T. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS
1814 Berkel Rd., Mississauga L4X 1M7
Telefonas: 625-0707. Savininkas — Tom Thompson

Dail. A. Tamošaitienės darbais kanadiečių Skylight meno galerijoje, 40 Orchard View Blvd., Toronto, Ont. Yra išstatyti septyni dail. Anastazijos Tamošaitienės gobelenai: "Diena ir naktis Lietuvoje", "Skaistė ir Dainius", "Likimo laimės", "Gintaro pilis", "Saulės rūmai", "Aušra". Tos pačios dailininkės gobelenai "Jūrė ir Kastytis", "Šv. Jonas", trys kilimai — Dzūkija, Žemaitija, Mažoji Lietuva bei Zanavykijos vyriškas tautinis drabužis išstatyti Nordic Heritage parodoje, vykstančioje birželio 20 — rugsėjo 23 d.d. Toje parodoje dalyvauja ir dail. Aldona Veselkienė su trimis tautiniais sieniniais kilimais ir Vilniaus krašto vestuvinių mergaitės tautiniu drabužiu. K.

"Dirvos" 75 m. sukaktuvinis minėjimas-koncertas įvyks š. m. spalio 14 d., 2.30 v.p.p. Lietuvių namuose. Minėjime kalbės Stasys Lozoraitis ir Irena Kriaučeliūnienė. Meninę programą atliks Regina Žymantaitė-Peters su tenoru Eugenio Ferrandi ir pianistu William Vendice. Bilietai platinami sekmadieniais Lietuvių namuose. Suaugusiems \$10, pensininkams \$9. Vietos numeruotos. Visuomenė kviečiama gausiai dalyvauti. Inf.

Per p. p. Dačkų ruoštas Oninės Prisikėlimo parapijos choristai surinko \$510 ir pasiuntė Lietuvos "Caritui".

Karavanui ruošti komitetas dėkoja visiems prisidėjusiems prie jo pasisekimo. Pelnas \$5.000 perduotas Pagalbos Lietuvai vajui.

Nori susirašinėti

Audrius Asadauskas, 22 metų studentas iš Lietuvos, norėtų palaikyti ryšius su išeivijos lietuviu. Adresas: A. Asadauskas, Kaunas 233005, Kalniečių g-vė 60, Lithuania.

Paieškojimai

Paieškomi asmenys, kurie pažinojo a.a. Jeronimą Našauską, mirusį 1988 m. rugpjūčio 27 d. Liečia nekilnojamo turto palikimą. Kreiptis į Public Trustee raštinge, 145 Queen St. West, Toronto, Ont. M5H 2N8, tel. 866-2230.

Ieškomas Česlovas Medalniskas, Jono sūnus. Iš Lietuvos išvykęs į Vakarų 1944 m. Prašo atsiliepti jo žmona Regina. Adresas: R. Medalniskienė, Mažeikių g-vė 25, Kaunas, Lithuania.

Century 21 OFFORD REALTY LTD.
Member Broker
1531 Mosley St., Site 311, Box 79, Wasaga Beach, Ont. L0L 2P0

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamius, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į

Angelę Šalvaitę, B.A., pirkimo ir pardavimo atstovę. Ji mielai jums patarnaus. Darbo tel. (705) 429-2121, namų tel. (705) 429-6428.

UNIVERSAL OVERSEAS SERVICES

1960 Ellesmere Road, Unit 6

Scarborough, Ontario M1H 2V9

Tel. (416) 438-7500

SIUNČIAME IR PARDUODAME PREKES Į

BALTIJOS VALSTYBES

- Apdraudžiame, supakuojame, palaikome sandėlyje
- Siunčiame iš eilės
- Siunčiame dideles ir mažas siuntas
- Namų reikmenis, asmeninius ir kitus įvairius daiktus.

TAIP PAT SIUNČIAME IR PARDUODAME

220 VOLTŲ/50Hz ELEKTRINIUS REIKMENIS

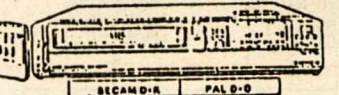
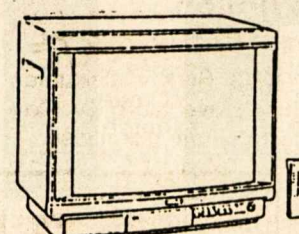
NAUDOJIMUI EUROPOJE-LITUVOJE

SONY

NATIONAL PANASONIC

SIUNČIAME "TV", "VCR's, VIDEO KAMERAS, MICRO KROSNELES IR DAUG DAUGIAU.

Turime įvairių šaldytuvų, krosnių, "freezers", skalbimo ir džiovinimo mašinų, didelių ir mažų reikmenų.

AUDRA Travel CORPORATION

SAVAITĖ EGZOTIŠKOJE MEKSIKOJE

(Club Maeva — Manzanillo)

1991 m. vasario 18-25 d.d.

su Lietuvos gražuolėmis:

Miss LIETUVA ir Miss GRACIJA — Greta Bardavelyte,
Miss PUBLIKA ir Miss ELEGANCIJA — Jūratė Kunevičiūtė,
Miss FOTO — Jūratė Gužytė

Kaina — \$1139 kan. asmeniui (po du viename kambaryje).

Valstybiniai mokesčiai ir patarnavimai ekstra \$180 kan. asmeniui.

(kelionės kainą įskaityta: skridimai lėktuvu iš Toronto į Manzanillo ir atgal. Pervežimai tarp orauosčio ir viešbučio. Maistas 3 kartus per dieną, pasirenkant restoranus. Visi gėrimai — vynas, alus bei kotteilai. Įvairūs vandens sportai ir jų pamokos (įskaitant vandens slidinėjimą, buriavimą, keliones valtimis). Teniso klubas, teniso klubikos, jodinėjimas arkliais, tinklinis, krepšinis, aerobikos pratimai sausumoje ir vandenyje, šokių pamokos, ispanų kalbos pamokos, kiekvienos dienos bei vakaro pramogų programos, pastovios paslaugos.

Lietuvos garbei bus rengiamas

LIETUVIŠKAS PRAMOGINIS VAKARAS,

kurio programą ruoš ir atliks visos trys Lietuvos gražuolės kartu su lietuviu, kurie vyks į šią linksmą daug pramogų žadančią kelionę. Tad kviečiame lietuvių ir Lietuvos vardą garsinti šiuo gražiū poilsio ir pramogų keliu.

Kadangi šis klubas labai populiarus ir vietų skaičius ribotas, prašome šiai kelionei užsiregistruoti iki rugsėjo 24 d. Rankpinigiai — \$250. Kelionei iš Toronto vadovaus Andrius

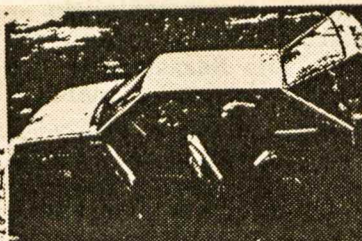
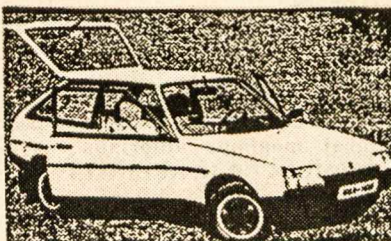
Smulkesnių žinių teiraukitės mūsų įstaigoje:
2100 Bloor St. W., Toronto, Ontario M6S 1M7, Canada
Tel. (416) 769-2500, FAX (416) 763-6279

JŪS GALITE PAGELBĖTI!

Jeigu jūs norite pagelbėti savo giminėms, draugams dovanokite automobilį Lietuvoje ar Sovietų Sąjungoje

Mes siūlome įvairių modelių automobilius, pagamintus Sovietų Sąjungoje:

Lada 2104, Samara 2108, Samara 2109, Niva, Tavria, Luaz.

TAVRIA — 5 greičių
\$5,944 kanadiškais

LUAZ JEEP 4x4
\$6,996 kanadiškais

SAMARA 1.5-5 greičių
\$9,000 kanadiškais

Dėl daugiau informacijų prašome kreiptis pas mus

LADA CANADA INC.

1790 Albion Road, Rexdale, Ontario M9V 4J8
Telefonas: (416) 748-2100 FAX: (416) 748-2107 TELEX: 06-989241

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS, B.Sc., LL.B.

2 Jane St., Suite 500

Telefonai:

Bloor ir Jane gatvių kampas

įstaigos (416) 762-7393

Toronto, Ontario M6S 4W3

namų 233-0303

Advokatas

VIKTORAS E. RUDINSKAS

B.C.L., LL.B., M.B.A., M. Eng.

15 John St., Suite 2

Tel. 240-0594

Weston, Ontario M9N 1J2

Fax. 248-5922

Advokatas

PETRAS K. ŠIMONĖLIS B.A. M.L.S. LL.B.

perėmė a.a. advokato Algio Puterio bylas ir testamentus

3425 Dundas St. W., Suite 200

Telefonas

prie Windermere Ave.

įstaigos (416) 763-3362

Toronto, Ontario M6S 2S4

Vaidotas Jonynas, M.B.A., C.F.A.

Telefonai — (416) 864-2734

1-800-387-1883 (toll free)

- Turi daugiau kaip 13 metų patyrimą investicijų srityje
- Asmeniškai pataria apie "T-Bills", "Canada Savings Bonds", RRSPs, "Mutual funds", auksą ir sidabrą
- Sąžiningai patarnauja lietuviškai arba angliškai

Moss, Lawson & Co. Limited
1 Toronto Street, Toronto, Ont. M5C 2W3

EDMUNDAS M. PAKŠTAS

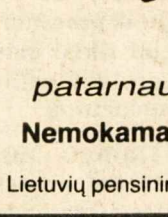
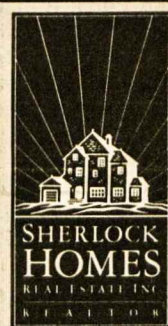
Namų pirkimo ir pardavimo atstovas

Toronte ir Wasagoje

Tel. 534-7788

431 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N3

Fax 534-8953

1700 bloor street west
toronto, ontario M6P 4C3

769-1616

Century 21

DRESHER Ltd.

Real Estate

Member Broker

FAX 233-0285

Tel. 233-3334

3830B Bloor St. W., Islington, Ont. M9B 1K8

Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse.

Kreipkitės į Valterį Drešerį. Kiekviena įstaiga tvarkosi atskirai.

Didžiausia pirkimo ir pardavimo organizacija pasaulyje.

DRESHER

INSURANCE
BROKERS

Fax 233-0285 - Tel. 231-2661

3830B Bloor Street West, Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. DREŠERIS ir

RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ

Darbo valandos: 9 v.r. — 7 v.v., šeštadieniais — 9 v.r. — 5 v.p.p.

Narys "Better Business" biuro

Patarnavimas — greitas ir tikslus!

V. Dauginis — telefonai (416) 533-1121, (416) 822-8480

Lilija Pacevičienė — telefonai (416) 533-1121, (519) 853-3652

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *

* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA — INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,

1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6

(416) 533-1121

FAX 533-1122

TORONTO

Anapilio žinios

Lietuvos kankinių šventė — mūsų parapijos atšakų bus rugsėjo 30, sekmadienį. Bus prisiminamas ir pageriamas Anapilio įkūrėjas a.a. klebonas kun. Petras Ažubalis jo mirties desimtytųjų metinių proga. Lietuvos kankinių šventovėje 10.30 v.r. bus religinis koncertas, po koncerto — iškilmingos Mišios. Po Mišių ir procesijos bus vašės Anapilio salėje 1 v.p.p. Vaisių metu bus parodytas Algio Jagelios paruoštas filmas iš a.a. kun. P. Ažubalio laidotuvių. Wasagoje bilietus platina Birutė Jonaitienė, o Anapilyje — Viktoras Narušis.

Autobusas rugsėjo 30, parapijos šventės dieną, nuo Islington požeminių traukinių stoties išvažiuos pusvalandžiui anksčiau — 10 v.r., o nuo Anapilio atgal važiuos du autobusai: vienas — įprastu po pamaldų laiku (12.45 v.p.p.), o kitas — po šventės vaisių (3 v.p.p.).

Ryšium su parapijos švente, Wasagoje pamaldos vietoj rugsėjo 30, sekmadienio, bus šeštadienį, rugsėjo 29 d., 7 v.v. Parapijos choras savo veiklos sezoną jau pradėjo. Besiruošiančių Sutvirtinimo sakramentui pamokos vyksta po 11 v.r. Mišių klebonijos patalpose. Pamokas veda ses. Loreta.

Visus vaikučius — mažučius ir didelius — muz. Nijolė Benotienė kviečia į chorolę repeticiją rugsėjo 16, ateinančią sekmadienį. Visi renkasi 9.30 v.r. Mišioms, o po jų — repeticijai.

Tęsiamas finansinis statybos vajuš Kanados Lietuvių kultūros muziejui Anapilyje. Praeitą savaitę aukoj: \$300 — L. Dagienė.

Aukoj: parapijai: \$50 — A. T. Sekonias, dr. R. Zabieliuskas, E. Grišienė.

Mišios rugsėjo 16, sekmadienį, 9.30 v.r. už Klimų šeimos mirusiųs, 11 v.r. už parapiją; Wasagoje 10 v.r. už a.a. Aleksą Rimkų, 11 v.r. už a.a. Antaną Bernotą (III mirties metinės).

Išganytojo parapijos žinios

Rugsėjo 16 d., 9.30 v.r. pamaldos su šv. Vakariene šventovėje. Rugsėjo 22, šeštadienį, 4 v.p.p. šventovėje bus palaiminti vedybiniam gyvenimui Raimundas Turūta su Della Marcyte.

Lietuvių namų žinios

Lietuvių slaugos namams \$100 aukoj G. Kaulius. Iš viso statybos fonde yra \$180,251 (įskaitant nuosimčius). Aukos priimamos "Paramoje" sąsk. nr. 8711. Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyve sąsk. nr. 155332.17 ir "Talkoje" sąsk. nr. 4259. Aukos atleidžiamos nuo valstybinių mokesčių.

Sekmadienio popietėje dalyvavo 310 asmenų. Svečių knygoje pasirašė: E. J. Gruzdai, D. Kemežaitė, Vitas Povilaitis iš Vilniaus; R. Antanaitienė, O. Petruškevičienė, G. Tamkevičienė, S. Vaitekūnaitė iš Kauno; K. B. Valiukai iš Šiaulių; V. Meškerevičius iš Ukmergės; J. Kemežienė iš Kudirkos Naumiesčio; Albertas Vengrys iš Mažeikių; R. Grėčienė iš Palangos; P. Černelienė iš Punsko.

Sekmadienio popietėsė budėjo Lietuvių namų valdybos nariai: rugsėjo 2 — Balys Savickas, rugsėjo 9 d. — Edmundas Pamatintis; rugsėjo 16 d. budės Kęstutis Raudys.

Rugsėjo 16, sekmadienį, 2.30 v.p.p., įvyks dr. Turšinskienės paskaita "Akupunktūros, mitybos ir augalinių preparatų privalumai ūkininkų ir chronikinių susirgimų gydyme".

LN valdybos posėdis — rugsėjo 20, ketvirtadienį, 7.30 v.v.

Renginiai Lietuvių namuose 1990/91 metais. Š.m. rugsėjo 29 d. — Kanados lietuvių jaunimo sąjungos rengiamas šokiai; spalio 14 d. — "Dirvos" 75 m. jubiliejus; spalio 21 d. — Išganytojo parapijos pietūs; spalio 27 d. — "Nepriklausomos Lietuvos" spaudos balius; spalio 27 d. — Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos rengiamas šokiai; lapkričio 3 d. — "Atžalyno" Kasino naktis; lapkričio 10 d. — LN metinis balius; lapkričio 11 d. — koncertas; lapkričio 17 d. — minėjimas; lapkričio 18 d. — Kariuomenės šventės minėjimas; gruodžio 1 d. — Kalėdinis pobūvis; gruodžio 24 d. — LN Kūčių vakarienė; gruodžio 31 d. — LN Naujų metų sutikimas.

1991 m. sausio 19 d. — "Tauro" šokiai ir vakarienė; vasario 9 d. — Užgavėnių karnavalas; kovo 17 d. — LN metinis susirinkimas; kovo 23-24 d.d. — pašto ženklų paroda; balandžio — velykiniai pietūs; balandžio 14 d. — "Paramos" metinis susirinkimas.

VAŽIAUOJANTIEJI I TORONTA atžva kryptimi malonėkite paimti skulptūrą iš P. Baltuono ir ją pristatyti Lietuvių kultūros muziejui, 2185 Stevestbank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Tel. (416) 586-8755. P. Baltuono adresas: 577 16th Ave, La Salle, Montreal. Tel. 366-6740. Skulptūra medinė 4'x4.2'.

Prisikėlimo parapijos žinios

Praėjusį sekmadienį per visas Mišias pamokslus sakė kun. S. Lektukas, Vainuto parapijos klebonas. Ruošiasi tuoktis Rasa Laima Kiškūnaitė su Victor John Severino.

Rugsėjo 4 d. palaidotas a.a. Jonas Inčiūra, 77 m.

Parapijos biblioteka, kuriai vadovauja Petras Jurėnas, o jam talkina R. Žiogarys, jau pradėjo naują darbo sezoną. Biblioteka veikia kiekvieną sekmadienį nuo 9.30 v.r. iki 1 v.p.p.

Parapijos choras, kuriam vadovauja D. Viskontienė ir D. Radtkienė, akompanuoja D. Radtkienė ir P. Vyta, pradėjo giedojimą praeitą sekmadienį per 11.30 v.r. Mišias.

Platinami bilietai po Mišių salėje sol. V. Noreikos ir pianisto Povilo Jaramino koncertui, kuris vyks Toronto universiteto patalpose, Edward Johnson pastate, spalio 14 d.

Parapijos kavinė, kurioje yra gaminamas lietuviškas maistas, jau pradėjo naują sezoną praeitą sekmadienį.

Dail. Alfonso Dargio meno paroda vyks parapijos Parodų salėje rugsėjo 22-23 d.d. Parodos atidarymas — šeštadienį 4 v.p.p. Apie dailininką kalbės ir visuomenės su juo supažindins rašytojas Jurgis Jankus iš Ročesterio, NY. Parodą rengia parapijos tarybos visuomeninė sekcija, kuriai pirmininkauja Leokadija Nakrošienė.

Parapijai aukoj: \$450 — O. Inčiūrienė vyro a.a. Jono atminimui; \$200 — T. V. Gražuliai; \$100 — L. Paulauskienė mamos a.a. Marijos Kevežienės atminimui, J. J. Kriščiūnai, G. D. Rocca, M. V. Kriščiūnai, M. Andriulevičienė, A. Genys; \$50 — J. B. Danaičiai, V. P. Melnykai, O. Skerienė, J. D. Norkai, O. Mašalas, S. Vaitekūnienė; Palaimintojo Jurgio Matulio šventovės statybai Vilniuje: \$10,000 — N. N.; Vilkaviškio vyskupijos reikalams: \$500 — T. V. Gražuliai; Klierikų fondui: \$50 — S. Vaitekūnienė.

Mišios rugsėjo 16, sekmadienį, 8.30 v.r. — už a.a. Petrą Radzevičių, 9.20 v.r. už a.a. Oną Žilaitienę, 10.15 v.r. — už a.a. Anelę Janušienę, a.a. Ursulę ir a.a. Joną Paliulius, 11.30 v.r. — prašant Lietuvai laisvės.

PAKEISTAS LAIKAS. Kad būtų išvengta susikirtimų su kitais renginiais Toronte, LIETUVOS KANKINIŲ ŠVENTĖ IR KLEBONO KUN. PETRO AŽUBALIO, šv. Jono lietuvių kapinių bei Anapilio sodybos steigėjo, 10 metų mirties sukakties minėjimas įvyks rugsėjo 30, sekmadienį, Anapilyje. Religinis koncertas vėlonies klebono prisiminimui įvyks Lietuvos kankinių šventovėje 10.30 v.r. (ne 3 v.p.p. kaip buvo skelbta), Mišios — 11 v.r. ir vaisės su minėjimo programa — 1 v.p.p. Rengėjai tikisi gausių dalyvių, pagerbiant vėlonę už jo didelius nuopelnus.

TORONTO MAIRONIO MOKYKLA mokslo metus pradės rugsėjo 22 d. naujose Our Lady of Peace katalikų mokyklos patalpose, 70 Mattice Ave, Bloor ir Kipling rajone. Pamokos prasidės 9.15 v.r. ir baigsis 11 v.r. Naujų mokinių registracija vyks tuo pačiu laiku. Smulkesnę informaciją galima gauti pas vedėją G. Paulionienę tel. 249-1305.

Lietuvių kalbos kursai suaugusiems vyks Bishop Marrocco gimnazijos patalpose trečiadienio vakarais, pradedant spalio 3 d., 6.30 v.v. Registracija — rugsėjo 11, 12, 13 d.d. Bishop Marrocco gimnazijoje (Bloor-Dundas) 6.30 v.v. Smulkesnės informacijos teikia mokytoja I. Ehlers tel. 487-7771. Inf.

Lituanistiniai kursai 10 ir 12 skyrių prasidės spalio 1 d. Michael Power — St. Joseph's gimnazijoje, 6.30-9.30 v.v. Kursai vyks pirmadienio ir trečiadienio vakarais. Apsiriboti tik vienu vakaru nepavyko. Norint gauti užskaitas, Ontario švietimo ministerija reikalauja, kad kursai turėtų 6 valandų per savaitę ir jie baigtųsi iki Naujųjų metų. Reikia būti, tai anksčiau į kursus užsiregistruoti. Jeigu nesudarys reikalingas mokinių skaičius, kursų nebus. Mokiniai, kurie baigė Maironio mokyklos 9-ji skyrių, yra prašomi su tėvais atvykti svarbiam posėdžiui rugsėjo 22 d., 9 v.v. į Our Lady of Peace mokyklą. Prašomi atvykti ir kiti, kurie susirūpinę lituanistiniais kursais. Inf.

Dailininko ALFONSO DARGIO

PARODA

Parodos atidarymas ir popietė su rašytoju J. Jankumi

š.m. rugsėjo 22, šeštadienį, 4 v.p.p.,

Prisikėlimo parapijos Parodų salėje.

Sekmadienį paroda atidaryta 9 v.r. - 2 v.p.p.

Maloniai kviečiame
visus atsilankyti.

Prisikėlimo parapijos
tarybos visuomeninė sekcija

Lietuvos kankinių šventė ir

klebono kun. Petro Ažubalio
10 metų mirties sukakties

MINĖJIMAS

įvyks 1990 m. rugsėjo 30, sekmadienį, Anapilyje

PROGRAMOJE: 10.30 v.r. — religinis koncertas vėlonies klebono prisiminimui

11.00 v.r. — Mišios Lietuvos kankinių šventovėje

1.00 v.p.p. — vaisės Anapilio salėje

Bilietai į vaisės platinami Anapilyje sekmadieniais arba kreiptis

į R. Celejewską tel. 231-8832.

Maloniai kviečia visus dalyvauti — Anapilio parapijos taryba

Vilniaus operos ir baletu teatro
vyriausio direktoriaus ir žymaus solisto

VIRGILIJAUS NOREIKOS

ir jo akompaniatoriaus
pianisto POVILIO JARAMINO

KONCERTAS

š. m. spalio 14, sekmadienį, 3.30 v. p. p.,

Toronto universiteto muzikos fakulteto Edward Johnson pastate,
WALTER SALĖJE, 80 Queen's Park Crescent (už McLaughlin planetariumo).

Įėjimas — \$15 asmeniui. Bilietų užsakymus priima J. Vingelienė tel. 233-8108.

Dalis pajamų — PAGALBOS LIETUVAI VAJUI.

Rengėjai — VNK komitetas Toronte

Kiti sol. V. Noreikos koncertai Kanadoje:

LONDONE spalio 18, ketvirtadienį, tel. (519)657-5258 — rengia L. Eimanto vardo lietuvių mokyklą

HAMILTONE spalio 21, sekmadienį, tel. (416)529-8593 — rengia Hamiltono Pensininkų klubas

MONTREALYJE spalio 27, šeštadienį, tel. (514)722-3545 — rengia Ansamblių iš Lietuvos koncertams rengti komitetas.

"Atžalynas" po atostogų kviečia visus nuo 5 metų amžiaus užsiregistruoti į šokių grupę rugsėjo 16, sekmadienį, 1 v.p.p. Lietuvių namuose, 1573 Bloor St. W., trečiame aukšte arba skambinti tel. 621-8671.

Toronto "Gintaro" ansamblis pradeda naują veiklos sezoną. Registracija vaikų ir jaunių grupėms įvyks rugsėjo 27, ketvirtadienį, 6.30 v.v. Prisikėlimo parapijos salėje. Prašome visus esamus ir naujus šokėjus užsiregistruoti. Vaikai priimami nuo 8 metų amžiaus. Tėvų susirinkimas vyks tuo pačiu laiku, todėl prašome bent vieną iš tėvų BŪTINAI dalyvauti, nes bus svarbūs pranešimai. Studentų grupė pradeda repeticijas rugsėjo 16, sekmadienį, 6.30 v.v. Lietuvių namuose. Metinis "Gintaro" koncertas įvyks 1991 m. gegužės 16, sekmadienį Anapilyje.

Vaikų mokytojos — Aldona Bubulienė, Liucija Kaminskienė; jaunių — Ramona Yčienė; dainininkių — muz. D. Viskontienė; instrumentalistų — T. Pabrėža; studentų ir vyr. vadovė — Rita Karasiejeienė, tel. 896-7239.

Tėvų komitetas

Birutės Pūkelevičiūtės rečitalis įvyks rugsėjo 30, sekmadienį, 5 v.p.p. didžiojoje Prisikėlimo parapijos salėje. Renginio tikslas — suteikti galimybę pasigrožėti meniniu žodžiu ir kartu paremti Lietuvoje veikiančią "Caritas" organizaciją, kurios darbai labai reikšmingi atgimstančiai tautai.

A.a. Kazio Mažeikos atminimui Anastazija ir Antanas Tamošaičiai "Tėviškės žiburiams" aukoj \$25.

A.a. Jono Inčiūros atminimui, užjaušdami liudinčią šeimą, "Tėviškės žiburiams" aukoj: \$25 — Nina Baltūnienė; \$10 — S. A. Čeponiai.

Š.m. rugsėjo 23, sekmadienį, 2.30 v.p.p.,
Toronto Lietuvių namuose

dantų gydytoja Birutė Šlenytė

skaitys **paskaitą** tema:

"DANTŲ GYDYMAS LIETUVOJE ir
GALIMA IŠEIVIŲ PAGALBA"

Paskaitininkė yra baigusi Kauno medicinos institutą ir turi ilgametę praktiką. Bus atsakinėjama į klausimus. Įėjimas laisva auka.

Rengia Lietuvių namų kultūros komisija

LIETUVIŲ VAIKŲ DARŽELIS,

Nekaltai Pradėtosios Marijos
seserų vedamas, priima vaikučius nuo 2,5 iki 5 metų amžiaus, pusei ar visai dienai. Skambinti telefonu 534-5773 Toronte.

A.a. A. Šetiko atminimui A. ir E. Mačiulajai "Tėviškės žiburiams" aukoj \$25.

A. a. T. Balnienės atminimui G. ir V. Balsiai "Tėviškės žiburiams" aukoj \$25.

Dr. Justinas ir Regina Pikūnai "Tėviškės žiburiams" aukoj \$50.

Dr. Edmundas Meištas, Lietuvos mokslo akademijos Teorinės fizikos ir astronomijos instituto vyr. mokslinis bendr. mokytojas, lankėsi "Tėviškės žiburiuose", lydimas savaitraščio bendradarbių Edmundo ir Gražinos Petrauskų iš Londono, Ont. Dr. E. Meištas pusę metų kaip profesorius (associate professor) darbuosis Londono universitete (UWO).

Anapilio knygyne gauta

A. Paškaus naujausia, Lietuvoje labai mėgiama autoriaus, knyga "ASMENYBĖ IR RELIGIJA"; Alės Rūtos premijuotas novelinis romanas "MELYNŲ KARVELIO ŠVIESOJE"; J. Burkaus mąstymai, studija apie Eucharistiją "DEKOJU"; Julius Kelerio, II-ji poezijos knyga "BALTA KALĖDAITIS"; A. T. Antanaičio sudarytas leidinys "ANTRAS KAIMAS" — veidai ir tekstai; "A GUIDE TO THE BALTIC STATES", ed. by Ingrida Kalnins (Lietuvos skyrius — Rasa Avižienis), puikus vadovas, keliaujant po Baltijos valstybes; Mikulskio "DAI-NOS IR GIESMĖS" 2 dalys.

PARDUODAMI masažavimo klinikos reikmenys. Skambinti tel. 533-8008.

MONTREAL

AV parapijai rugsėjo 8 d. suėjo 40 metų, kai nuomotoje St. Willibrord parapijos salėje buvo atnauštos pirmosios Mišios. Ši sukaktis iškilmingai paminėta š.m. birželio 24 d.

Karlos Gruodytės ir Dariaus Čuplinsko sutuoktuvės St. Wilfred šventovėje, Kingscroft miestelyje, palaimino kun. Jonas Kubilius rugsėjo 1 d. Vestuvinės vaisės vyko D.V. Gruodžių sodyboje Eastern Townships, Que. Stasio Liupkevičiaus ir jo dukterų dalyvavimas tiek vaisėse, tiek šventovėje labai prisidėjo prie iškilmingumo.

Lietuvių tautodailės instituto suvažiavimą dailininkų Tamošaičių sodyboje rugpjūčio 25 d. buvo nuykę Montrealo "Vaivorykštės" aktyvios narės Regina Brikenė, Elena Kerbelienė ir Danutė Staskevičienė.

Seselė Paulė, Montrealio namų vyresnioji, ir jos pagalbininkės

seselės Natalija ir Janina po kolektyvų Putname grįžo į Montrealį, kur dirbs dar dvejus metus.

Krista-Roma-Aldona Ottaitė ši pavasarį Concordia universitete gavo psichologijos bakalauro laipsnį. Dirba Queen Elizabeth ligoninėje. Krista yra baigusi Montrealio lituanistinę mokyklą, priklausė "Gintarui", "Pavasario" mergaičių chorui ir nuširdžiai prisideda prie Jaunimo sąjungos veiklos.

Sol. Ant. Keblys mėnesiui buvo išvykęs atostogų, kurių metu dainavo Kennebunkport pranciškonų vasarvietės koncertuose. Dabar vėl rūpinasi AV parapijos chorą.

Muz. Aleksandras Stankevičius visą vasarą AV šventovėje sekmadieniais 10 ir 11 val. Mišias padėdavo vargonų muzika. Parapijiečiai už tai yra jam dėkingi. B.S.

Greitas ir tikslus patarnavimas

Tel. Bus.: 722-3545 **PETRAS ADAMONIS**
Res.: 256-5355 C.I.B.
GAISRAS - AUTOMOBILIAI - ATSAKUMYBĖ - GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DeSeve St., Montreal, Que. H4E 2A8

Tel. 766-5827; 766-5830

Skyrius: 3907A Rosemont Boulevard

VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI

AKTYVAS — virš \$26,000,000 REZERVAS — virš milijono.

MOKA UŽ:

Certifikatus	12 1/4%	Taupymo — special.	7 %
Term. indėlius:		Taupymo — su gyv. dr.	6 1/2%
1 metų	11 1/4%	Taupymo — kasdienines	6 1/4%
180 d. - 364 d.	11 %	Einamos sąsk.	4 1/2%
120 d. - 179 d.	11 %	RRIF — RRSP — term.	12 1/2%
60 d. - 119 d.	10 1/2%	RRIF — RRSP — taup.	8 %
30 d. - 59 d.	10 1/2%		

IMA UŽ:

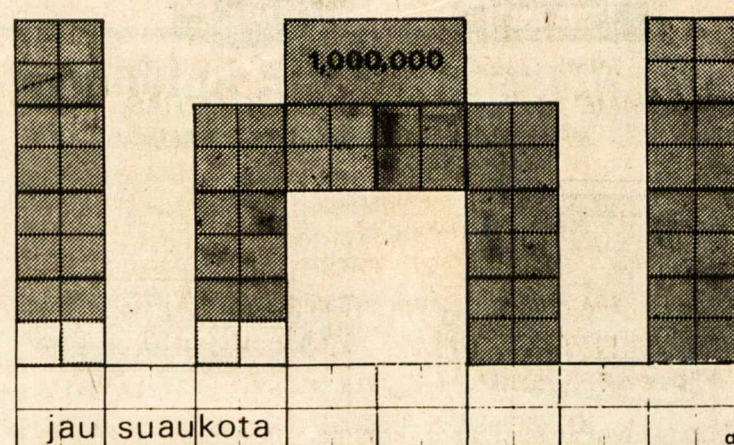
Nekiln. turto nuo 13 3/4%, asmenines — nuo 13 3/4%

Informacija apie naujausias palūkanas "Lite"

KASOS VALANDOS:

	1475 DeSeve	3907A Rosemont
Pirmadieniai	9.00- 3.00	10- 2
Antr., treč.	9.00- 3.00	
Ketvirtadieniai	12.00- 8.00	3.00- 7.00
Penktadieniai	10.00- 6.00	2.00- 6.00

MILIJONAS DOLERIŲ LIETUVAI

ar
jau atidavei savo dalį?

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO kooperatyvui reikalingas tarnautojas-ja pilnam darbo laikui. Skambinti tel. 532-3400.

IŠNUOMOJU Windermere ir Bloor rajone vienam vyriui kambarį su baldais, privačia prausykla, atskiru įėjimu. Skambinti tel. 766-5857 Toronte.

PARDUODAMAS grynas bičių medus. Kreiptis pas bitininką J. Norkų (didesnius kiekius pristatui į namus) tel. 389-8179. Taip pat galima gauti Anapilio knygyne

R. PUKŠTYS, TRANSPAK savininkas praneša, kad vėl vyksta į Lietuvą ir sąžiningai tarpininkaus pervedant PINIGUS, tvarkant PALIKIMUS, perkant AUTOMOBILIUS. Atsiskaitymas iki rugsėjo 15 dienos. TRANSPAK, 2638 W. 69th St., Chicago, IL 60629, USA. Tel. 1-312-436-7772.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka statalus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausių įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 769-5024 Toronte.

PARDUODAMAS NAMAS North Palm Beach, Floridoje. Dvieju aukštų, 3 miegamųjų, 24 valandų apsauga, vertas \$185,000. Kaina — \$155,000, nes reikia greitai parduoti. Skambinti tel. 313-478-9322.

NORĖDAMI ĮSIGYTI geriausių Lietuvos dailininkų ir skulptorių reprezentacinius, tik prieš blokadą išvežtus darbus, prašome skambinti Bičkus Baltic Art tel. 232-2648 Toronte.

GĖLĖS VESTUVĖMS

Meniskai paruošiamos gėlių puokštės visam vestuvių pulkui. Kreiptis į Valę Siminkevičienę tel. 595-9761 Toronte.

CATERING

Maistas gaminamas visom progom — vestuvėm, krikštynom, laidotuvių, parengimam. Skambinkite Vidai Šiaučiušienei tel. (416) 626-5184.

EUROPEAN CATERING Gaminamas maistas visom progom, parūpinama salė, muzika, gėlės, sutvarkomi gėrimų (baro) reikalai. Skambinti bet kurio laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 234-0243 Toronte.

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(Prieš Lietuvų namus)

Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neaukštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).